

يا ايها الذين امنوا اذكروا الله ذكرا كثيرا (الاحزاب ١١)

مستنون

ذکرتہ رو دعا کا نامی

مؤلف

فقیہ الحدیث ابو محمد امین اللہ البشاوی
حفظہ اللہ تعالیٰ

Ketabton.com

عسری

مکتبہ رحمتیہ مبارک پور

بیرون کنج کیمپ منگل مارکیٹ پینسور
0301-8828402

يا ايها الذين امنوا افكروا الله فكرياً كثيراً (الحزاب ٤١)

مُسْتَدْرَكٌ

ذِكْرُ فَتْرَةِ رُؤَسَاءِ كَانِي

مَوْلَف

أَبُو مُحَمَّدٍ أَمِينُ اللَّهِ الْبِشَاوِيُّ

حَفِظَهُ اللَّهُ تَعَالَى

مَكْتَبَةُ مَكْتَبَةِ

منگل مارکیٹ بیرون کنج پینبور

د تالیف او طباعت حقوق محفوظ دی

د کتاب نوم	د ذکر و نو او دعاگانو مسنون مستند کتاب
مؤلف	شیخ ابو محمد امین الله حفظه الله
طباعت	طبعه جدیده مع اضافات و تحقیق
طبع قدیم	ذی الحجة الحرام سنه ۱۴۲۵ هـ
	موافق: ۱۹/۱۰/۲۰۰۵ یوم الاربعاء
طبع جدید	۱۴۳۹ هـ رجب موافق ۱۸/۴/۲۰۱۸
اضافات مفیده	ابوز هیر سیف الله "عفی عنه"
کمپوزنگ و تحقیق	ابوز هیر
اخراج	ابوز هیر

ناشر

مکتبه محمدیه

بیرون گنج گیت منگل مارکیٹ پینبور

رابطه: ولی الله موبائل نمبر 0301-8828402

0311-8828402

فهرس د مضامينو

شماره	عنوان	صفحه
۱	د ذکر او د دعا آداب او قواعد	۵
۲	د صبا او بیگاه ذکر و نه او دعاگانے	۱۳
۳	د صبا په وخت ذکر	۲۲
۴	د اوده کیدو ذکر و نه او دعاگانے	۲۳
۵	د خوب نه در ابیداریدو دعاگانے	۳۲
۶	د شپه در ابیداریدلو دعاگانے	۳۴
۷	په خوب کښ د یریدلو دعا	۳۶
۸	خوځ چه د سرکش شیطانانو نه یریری	۳۷
۹	کله چه انسان بد خوب او وینی	۳۸
۱۰	د جامو اغوستلو دعاگانے	۳۸
۱۱	بل ته د جامو د مبارکی ورکولو دعاگانے	۴۰
۱۲	د جامه د ویستلو دعا	۴۱
۱۳	بیت الخلاء ته د ننوتو دعاگانے	۴۲
۱۴	بیت الخلاء نه دراوتلو دعا	۴۳
۱۵	د اوداسه دعاگانے	۴۳
۱۶	کورته د ننوتو دعا	۴۵

۴۷	..... کورنه دبهر وتلو دعاگانے	۱۷
۴۸	..... مسجد ته د داخلیدو او وتلو دعاگانے	۱۸
۵۰	مسجد کنبے اخستونکی، خر خونکی ته دا دعا ..... کول پکاردی	۱۹
۵۱	مسجد کنبے د وړک شوی شی تلاش کونکی ته ..... داسے خیره او کره	۲۰
۵۱	..... د اذان او اقامت دعاگانے	۲۱
۵۴	..... د سحر د سنتونه پس دعاگانے	۲۲
۵۵	..... د مانځه د افتتاح ذکر ونه او دعاگانے	۲۳
۶۰	..... د شپه د مونځ شروع کولو په وخت ذکر	۲۴
۶۱	..... په مانځه کنبے د قراءت نه مخکبے تعوذ	۲۵
۶۱	..... درکوع دعاگانے	۲۶
۶۳	..... د قومے دعاگانے	۲۷
۶۶	..... د سجدے دعاگانے	۲۸
۶۹	..... د دوو سجدو په مینځ کنبے دعا	۲۹
۷۰	..... د تشهد دعاگانے	۳۰
۷۴	..... د التحیات او درود نه پس دعاگانے	۳۱
۷۷	..... د سلام اړولو نه روستو دعاگانے	۳۲
۸۵	..... د وترو دعاء قنوت	۳۳
۸۶	..... قنوت نازله	۳۴
۸۹	..... د سحر مانځه نه پس اذکار	۳۵

۹۱	سفر کنبے د سحر مانخه نه پس دعا	۳۶
۹۲	سفر کنبے د صبا صادق لیدلو وخت کنبے دعا	۳۷
۹۳	کله چه سپورمی راخیژی	۳۹
۹۳	د نوے میاشته د لیدلو دعاگانے	۴۰
۹۴	د نمر او سپورمی د تندر په وخت دعا	۴۱
۹۶	د خوراک، خکاک دعاگانے	۴۲
۹۷	که بسم الله په اوله کنبے هیره شی او د خوراک د شروع نه پس ورته یاده شی نو دا دعا به وائی	۴۳
۹۷	د خوراک نه روستو دعاگانے	۴۴
۹۹	د اوبو خکلو مستقله دعا	۴۵
۹۹	میلمه به کور والاته دا دعا کوی	۴۶
۱۰۱	د پیو [شودو] خکلو دعا	۴۷
۱۰۱	د نوے میوے د خوراک په وخت دعا	۴۸
۱۰۲	د روژه ماتې (افطار) دعاگانے	۴۹
۱۰۳	بازار کنبے د د داخلیدو دعا	۵۰
۱۰۴	د استخارے دعا	۵۱
۱۰۵	د غم، خفگان او پریشانی په وخت دعاگانے	۵۲
۱۰۸	د تمامو مصیبتونو علاج	۵۳
۱۰۹	د تکلیف په وخت دعا	۵۴
۱۱۰	د شمن یا د ظالم بادشاه نه د یرم په وخت دعاگانے ..	۵۵
۱۱۱	د نوی نعمت د ملاویدو په وخت دعاگانے	۵۶

۱۱۲	..... د مصیبت په وخت ذکر ونه	۵۷
۱۱۴	..... د ماشوم د دمولو دعا گانې	۵۸
۱۱۴	..... د بیمار پرسی په وخت دعا گانې	۵۹
۱۱۸	..... مریض د خان دپاره داسې دعا کوی	۶۰
۱۱۹	که چرې چاته دتې تکلیف وی نو هغه داسې دعا اوکره.....	۶۱
۱۲۰	دانه یا زخم باندې دم اچول یا چیچلې شومې دمول	۶۲
۱۲۱	..... لیونې دمول	۶۳
۱۲۲	..... اهل کتابو د بیمار پرسی په وخت دعا	۶۴
۱۲۴	..... کله چه انسان د خپل ژوند نه تنگ شی	۶۵
۱۲۴	..... مدینه طیبه کنبې د مرگ نصیب کیدو دعا	۶۶
۱۲۵	..... د مری دسترگې پتولو په وخت دعا	۶۷
۱۲۶	..... د جنازې د مانځه دعا گانې	۶۸
۱۳۴	..... د تعزیت دعا گانې	۶۹
۱۳۵	..... د مری د سپارلو دعا گانې	۷۰
۱۳۵	..... د دفن کولو نه پس د قبر دپاسه دعا	۷۱
۱۳۶	..... د زیارة القبور دعا گانې	۷۲
۱۳۸	..... د کافرو په قبرونو د ورتیریدلو په وخت دعا	۷۳
۱۳۹	..... د قرض نه دخلاصیدو دعا	۷۴
۱۴۲	..... د قرض د واپس کولو دعا	۷۵
۱۴۲	..... د مصیبت زده شخص د لیدلو په وخت دعا	۷۶

۱۴۳	د کفر دوسوسه د دفع کولو دعاگانے	۷۷
۱۴۴	د باران غوختلو دعا	۷۸
۱۴۶	د ورېځې د مخامخ لیدو دعا	۷۹
۱۴۶	د تیزې هوا د چلیدو په وخت دعاگانے	۸۰
۱۴۸	کله چه باران شروع شی	۸۱
۱۴۹	د باران نه پس دا الفاظ اووایی	۸۲
۱۴۹	د باران د اودریدلو دعا	۸۳
۱۵۰	د آسمان د غراری په وخت دعا	۸۴
۱۵۲	کله چه څوک په سفر ځی او تانه دعا طلب کری نو داسه ورته ووایه!	۸۵
۱۵۳	د سورلیء دعا	۸۶
۱۵۴	کله چه سورلیء او خوئیږی	۸۷
۱۵۴	د خکته کوزیدلو او پورته ختلو دعا	۸۸
۱۵۵	سفر ته دروانیدو دعاگانے	۸۹
۱۵۷	د سفر نه د واپس کیدو دعا	۹۰
۱۵۸	د سفر نه واپس کیدو کښ به چه کورته داخلیدو ..	۹۱
۱۵۸	کله چه یو کلی ته ور داخلیږی	۹۲
۱۵۹	کله چه انسان یو ځائے کښه دمه کوی	۹۳
۱۶۰	د پرنجی په وخت دعاگانے او د هغه جواب	۹۴
۱۶۱	د کافر د پرنجی په وخت دعا	۹۵
۱۶۲	د نکاح دعاگانے	۹۶

١٦٣	..... کویژدن والاته دعا	٩٧
١٦٤	..... ناوے سره د ملاویدو په وخت دعا	٩٨
١٦٤	..... د کور والی په وخت دعا	٩٩
١٦٥	..... د ماشوم د پیدا کیدو په وخت دعا	١٠٠
١٦٦	..... د چرگ، خره او د سپی د آواز په وخت دعا	١٠١
١٦٧	د ناخاپی مصیبت راتلو په وخت څه کول پکار دی	١٠٢
١٦٧	..... دیو ځان نه د پاڅیدلو دعا گانے	١٠٣
١٧١	..... مجلس کنبے استغفار کول	١٠٤
١٧٢	کله چه د غیر الله په نوم قسم او خوری نو د کفارے په طور د داسے او وائی	١٠٥
١٧٣	..... د غصے په وخت دعا	١٠٦
١٧٣	..... کله چه مسلمان په خندا او وینی نو داسے ووايه ...	١٠٧
١٧٤	کله چه ته چاته څه هدیه ورکړے او هغه تاته دعا او کړی نو ته به هم هغه شان دعا کومے	١٠٨
١٧٤	..... کله چه تاسو سره څوک احسان او کړی	١٠٩
١٧٥	..... د منکر کار د ختمولو په وخت دعا	١١٠
١٧٦	که ستا د گیرے یا مخ نه څوک څه خس، خشاک لرے کړی نو داسے عا ورته او کړه	١١١
١٧٦	..... کله چه د نظر لگیدلو نه یریرې	١١٢
١٧٧	..... د بد فالی په وخت دعا	١١٣
١٧٨	..... کله چه یو غوره شے او وینی	١١٤

۱۷۸	کله چه یو بد شه اووینی	۱۱۵
۱۷۸	دریاء نه دیریدو په وخت دعا	۱۱۶
۱۷۹	کله چه د یو مسلمان صفت کومے	۱۱۷
۱۸۰	کله چه تاته څوک اوواتی ځما تاسره مینه ده نو ته ورته داسے اووایه	۱۱۸
۱۸۰	کله چه تاته څوک خپل مال پیش کری	۱۱۹
۱۸۰	د حج متعلق دعاگانے	۱۲۰
۱۸۱	د حجر اسود خکولو په وخت دعا	۱۲۱
۱۸۱	د رکن یمانی او حجر اسود په مینځ کبے دعا	۱۲۲
۱۸۲	صفا مروه باندے اودریدلو په وخت دعا	۱۲۳
۱۸۲	د عرفے په ورځ عرفات کبے دعا	۱۲۴
۱۸۳	کله چه د یو قوم نه یربری	۱۲۵
۱۸۳	د تعجب یاد خوشحالی د خبر په وخت دعا	۱۲۶
۱۸۳	په سجده د تلاوت کبے دعاگانے	۱۲۷
۱۸۴	د صلوة تسبیح دعا	۱۲۸
۱۸۵	لیلة القدر د لیدلو دعا	۱۲۹
۱۸۶	څوک چه نومے مسلمان شی نو دا دعا به ورته خودلے شی	۱۳۰
۱۸۶	شیشه کبے د کتلو دعا	۱۳۱
۱۸۷	شیطان نه د بچ کیدلو اذکار	۱۳۲
۱۸۷	د ملاقات نه پس د جدائی په وخت دعاگانے	۱۳۳

۱۸۹	کله چه په یو مسلمان یو کار گران شی	۱۳۴
۱۸۹	درزق د فراخی اذکار او اسباب	۱۳۵
۱۹۲	د جهنم نه د بچ کیدو او د جنت حاصلولو دعا	۱۳۶
۱۹۲	د نیکو د ډیروالی دعا	۱۳۷
۱۹۵	د دعا د قبلیدو ذریعه	۱۳۸
۱۹۷	د خزانه گټل	۱۳۹
۱۹۷	کله چه ستا خوک صفت او کړی	۱۴۰
۱۹۸	فائده منه دعا	۱۴۱
۱۹۹	د میزان د ډکوالی دعا	۱۴۲
۱۹۹	د گمراهی نه د بچ کیدو دعا	۱۴۳
۲۰۰	کله چه خلق ورپی او اشرفی خزانه کړی	۱۴۴
۲۰۱	د هغه ذکر و نو او دعا گانو بیان چه هر وخت کیدلے شی	۱۴۵
۲۳۱	د هغه سورتونو او آیتونو بیان چه د هغه فضیلت په صحیح حدیثونو کښه راغله او په خاصو خایونو کښه لوسته شی	۱۴۶
۲۳۳	د درود شریف د الفاظو بیان	۱۴۷
۲۳۷	اسمائے حسنی	۱۴۸
۲۴۴	د هغه ذکر او دعا بیان چه خلق ته کوی او هغه دین کښه ثابت نه وی	۱۴۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ
 أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا
 هَادِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ
 مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

أما بعد !

د الله تعالیٰ پہ احساناتو کنبے بہترین نعمت دین دے چہ یو انسان
 تہ ئے ورنصیب کری، حکمہ ددنیا او د آخرت د کامیابی سبب صرف
 او صرف دین دے . د ہیخ یو کس دپارہ نجات او خلاصے تر ہغہ
 وختہ پورے نشی کیدے ترخو چہ اسلام ہغہ پخپلہ زندگی کنبے
 رانہ ولی . او د الله تعالیٰ بل عظیم احسان دا دے چہ کوم شی تہ
 انسان دیر محتاج وی ہغہ الله تعالیٰ دیر عام کرے وی لکہ اویہ،
 ہوا، زمکہ او آسمان ، دارنگہ د الله تعالیٰ ذکر کول چہ د انسان روح
 اوزرہ ہیخ کلہ نشی خوشحالیدلے ترخو چہ انسان د الله تعالیٰ ذکر
 کونکے جوہر نشی .

د ذکر الہی دیر فضیلتونہ پہ قرآن او حدیث کنبے راغلی دی، الله
 تعالیٰ فرمائی : ﴿وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾ [سورۃ العنکبوت پ ۲۱ / آیت

[۴۵

(د الله تعالیٰ ذکر دیر لوئی شے دے)

اور رسول الله ﷺ فرمائی : "مَا عَمِلَ آدَمِيُّ عَمَلًا أَنْجَى لَهُ مِنْ

الْعَذَابِ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى“ [التَّوْبَةُ وَالتَّرْغِيبُ وَالتَّرْهِيْبُ ج ٢ / ٣٩٤ لِلْمَنْذَرِي] (نه دے کرے انسان یو عمل چہ بچ کونکے وی ده لره د الله تعالی د عذاب نه پشان د ذکر الہی) .

دارنگہ د ترمذی پہ حدیث کنبے راخی چہ نبی علیہ السلام فرمائی: تاسو د الله تعالی ذکر کوئی حُکَہ چہ ددے مثال داسے دے لکہ یو سری پسے دشمنان پہ جلتی سرہ را روان وی او دا ترے مخکنبے منہمے وھی، تر دے چہ یوہ مضبوطہ قلعه راشی او دا پہ هغے کنبے ورننوخی او خان د دشمنانو نہ بچ کری .

دارنگہ انسان د شیطان نہ نشی بچ کیدے مگر د الله تعالی پہ ذکر سرہ . پہ یو حدیث کنبے راغلی دی چہ چہ د ذکر پہ وجہ د الله تعالی پہ دربار کنبے ددے انسان تذکرہ کیری . یو بل حدیث کنبے دا ہم راغلی دی رسول الله ﷺ فرمائی : آیاتاسو ته ستاسو پہ اعمالو کنبے بہترین عمل نہ دربنایم چہ هغه ستاسو د بادشاہ پہ نزد ډیر خیر والا (فائده مند) وی او ستاسو درجے او چتونکے وی او تاسو دپارہ د سرو او سپینو د خرچ کولو نہ زیات بہتر وی او ددے نہ ہم ډیر بہتر وی چہ تاسو خپلو دشمنانو سرہ ملاؤ شیء پس هغوی ستاسو ختونه او وھی او تاسو د هغوی ختونه او وھی ؟ صحابو عرض او کرو: ولے نه؟ نبی ﷺ او فرمائیل (هغه) د الله ذکر دے۔

[ترمذی رقم ٣٤٣٧، ابن ماجه رقم ٣٧٩٠ - بِسْنَدٍ صَحِيْحٍ]

یو بل حدیث کنبے راغلی دی: پہ تولو اعمالو کنبے بہتر عمل او الله تعالی ته خوبن عمل دا دے چہ پہ تا مرگ راشی او ستا ژبه د الله پہ ذکر لمدہ وی . (ابن حبان)

خلاصہ دا چہ د الله تعالی د ذکر بے شمارہ فائدے دی بعض د

هغه فائدونہ ابن القیم رحمہ اللہ پہ پخپل کتاب "الْوَابِلُ الصَّيْبُ" کنبے ذکر کریدی پہ ڊیر اعلیٰ تفصیل او عمدہ وضاحت سرہ او هغه تقریباً سل (۱۰۰) فائدے د ذکر د الله بیان کریدی، د مثال په طور:

- ❖ - د الله تعالیٰ ذکر د بختی نه بچ کیدل دی.
- ❖ - ذکر په وجه انسان د عابدانو او چتو مرتبو ته رسیږی.
- ❖ - د ذکر په وجه رنرا ملاویږی په دنیا، قبر او حشر کنبے.
- ❖ - الله تعالیٰ ته د رسیدلو لاره ذکر د هغه دے.
- ❖ - زړه را بیداروی د غفلت د خوب نه.
- ❖ - د ذکر په وجه معرفتِ الهی ملاویږی.
- ❖ - ذکر د شکر سر دے.

خوڪ چه الله تعالیٰ ډیر یادوی هغه د الله ډیر شکر کونکے دے او خوڪ چه ترے غافل شو، هغه ناشکره بنده دے. دارنگ د ذکر نورے فائدے هم شته چه دلته د هغه د تفصیل گنجائش نشته - اوس دلته د ذکر او دعا باره کنبے بعض قاعدے او هدايات ذکر کولے شی چه هر مسلمان له ترینه خان خبرول پکار دی.

۱- اوله قاعده : آداب دعا :

- ۱- د حرام خوراك او لباس نه خامخا خان ساتل، ځكه چه د حرام خور دعا او عبادت نه قبلیری.
- ۲- په اخلاص سره دعا غوښتل.
- ۳- د دعا کولو نه مخکنبے څه صدقه ورکول دا یو بهتر عمل دے.
- ۴- که اوداسه سره دعا اوشی نو ښه به قبوله شی.
- ۵- قبلے ته مخامخ کیناستل.

- ٦- ددعا د شروع نه مخکې د الله تعالیٰ حمدونه او صفتونه کول او په اول او په آخر د دعا کې په رسول الله ﷺ درود وئیل .
- ٧- د دعا په آخر کې "آمین" وئیل .
- ٨- نهایت عاجزی سره دعا غوښتل چه زړه پکې غافل نه وی بلکه توجه ئی وی .
- ٩- په خپله دعا کې الله تعالیٰ ته ژړل .
- ١٠- الله تعالیٰ ته دهغه اسماءِ حسنیٰ او صفات و سیله کولو سره دعا کول لکه : یا غفور یا رحمن، یا سلام، یا غنی - یا نور صفات شو د الله .
- ١١- په دعا کې هغه الفاظ خصوصی استعمالول کوم چه متضمن دی اسم اعظم د الله لره، دارنگ هغه الفاظ استعمالول کوم چه د نبی علیه السلام نه نقل دی .
- ١٢- دعا په یقین سره غوښتل ضروری دی .
- ١٣- رغبت او شوق سره دعا کول پکار دی .
- ١٤- د یو حاجت دپاره بار بار دعا کول او نا امیدي نه اختیارول .
- ١٥- یو دعا درمے خل مکرر لوستل پکار دی، مثلاً : رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا، رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا، رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا .
- ١٦- په دعا کې جلد بازی (جلتی) ندی کول پکار، چه دا اوواښی چه ډیر دعا گانے مے او کرمے او قبولے نشومے نو دعا پریدی داسے به نکوی . ددے آدابو دلائل احادیثو کې شته مونږ د اختصار په وجه پریښودل .

٢- دویمه قاعده : آداب ذکر :

د الله تعالیٰ ذکر او یاد دپاره په تعظیم او احترام سره کیناستل

پکار دی .

۲- د ذکر پہ معنی او مفہوم خان پو هول پکار دی، خکہ ذکر
تائیر هلہ کوی چہ انسان ئے پہ مطلب باندے پو هیبری .

۳- خولہ د هرے گندگی نہ پاکول پکار دی پہ وینخلو او پہ
مسواک و هلو سره .

۴- پہ یرے عاجزی، زاری، سکون، اطمینان او د زړه پہ پوره
توجه سره ذکر کول پکار دی .

۵- د الله تعالی ذکر پہ پتہ سره، پہ زړه او ژبه دواړو سره کول پکار
دی .

۶- د ذکر پہ وخت کبے د الله تعالی یرہ او هیبت زړه کبے
راوستل پکار دی خکہ د ذکر تائیر پغیر د دے حالت نہ نشی راتلے،
دے باره کبے قرآن کریم کبے ارشاد دے :

” او یاده وه رب خپل ! خپل خان سره په عاجزی او په یره سره او
ډیر ښکاره ذکر مه کوه، او الله صبا او بیگاه یاد وه او غافل کیره مه“
(اعراف پ ۹ / آیت ۲۰۵)

او دا تجربه ده چه کله ذکر ته کینے نو دا آیت رایاد کړه نو ذکر به
مؤثروی .

۷- د ذکر پہ وخت کبے یر ضرورته خبرے نه دی کول پکار خکہ
خبرے کول د ذکر تائیر ختموی .

۸- ذکر الهی کبے د چا نه اجازت اخستل یا وظیفه اخستل شه
ضروری خبره نده بلکه کوم ذکر ونه او دعاگانے چه په صحیح
احادیثو کبے راغلی وی هغه لوستل پکار دی . د نبی علیه السلام
اجازت مونږ له کافی دے -

۳ - دریمه قاعده :

کومے دعاگانے چه د موقع او وخت سره تعلق لری نو هغه دخیل وخت نه علاوه بل خائے کنبے لوستل پکارندی لکه مثلا: د مسجد دعا: **اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ**، د خوراک په وخت نشی لوستلے،

دارنگ د خوراک دعا په بیت الخلاء کنبے نشی لوستلے او نه بیت الخلاء ته دننوتلو په وخت کنبے دعا د خوراک په وخت کنبے لوستلے شی بلکه د هغه دپاره خاص خایونه نبی علیه السلام مقرر کړیدی د هغه خایونونه سوا بل خائے کنبے ئے لوستل فائده مند نه دی.

۴ - خورمه قاعده :

کوم ذکر ونه او دعاگانے چه په یوه موقع ډیرے راغله وی نو په بعض خایونو کنبے که دغه ټول انسان اولولی نو بهتره خبره ده لکه د صبا او بیگه ذکر ونه شول او یا د اوده کیدو په وخت دعاگانے شومے.

دارنگ د مسجد دراتلو، د خوراک نه پس، په سجده کنبے ډیر ذکر ونه او د التحیات په آخر کنبے مختلفه دعاگانے لوستل بهتره خبره ده او که ټولے انسان نشی لوستے نو بعض ډیرے لولی، کم از کم یوه خو ضرور لوستل پکار دی.

او بعض خایونه داسه دی چه ډیرے دعاگانے پکنبے راغله وی لیکن هغه به په یو ځل ټولے نه لولی بلکه کله به یوه او کله به بله لولی، لکه د الله اکبر نه روسته د: **سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ** - په خائے ډیرے دعاگانے راغله دی، دارنگ درکوع په وخت او د التحیات الفاظ

مختلف راغله دی، نو کله به یوه لولی او کله به بله، توله به نه راجمع کوی.

۵ - پنځمه قاعده :

د کومو دعاگانو چه وخت مقرر دے، د هغه نه نه مخکې یا روسته لوستل ندی پکار، لکه بیت الخلاء ته د داخلیدو دعا انسان هغه وخت کښه او وائی چه کله فارغ شی د بولو نه نو دا فائده منه نده بلکه بیت الخلاء ته د داخلیدو نه مخکې به نه وائی.

۶ - شپږمه قاعده :

د صبا او بیگاه ذکر ونه به د صبا د راختلو نه پس تر نمرخاته پورے او د مازیگر نه تر ماښام پورے کولے شی لکه دا د قرآن کریم د آیتونو نه معلومیری (الو ابل الصیب ص ۹۰).

لیکن که په بعضو دعاگانو کښه ورسره دا قید وی چه د ماښام د مانځه نه روسته به دا فلانی دعا لوسته شی نو بیا د هغه رعایت په همغه وخت پکار دے.

۷ - اوومه قاعده :

قرآن کریم کښه الله تعالی د مومنانو په صفت کښه فرمائیلی دی :

﴿وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾

[سورة الاحزاب پ ۲۲ / آیت ۳۵]

ترجمه : د الله تعالی ذکر کونکی سړی او ذکر کونکی زنانه، الله تعالی تیار کړمے دوی له بښنه او لوئی ثواب.

علماء کرام فرمائی : خوک چه د قرآن کریم تلاوت کوی او د مقام

او موقع ذکر و نه په پابندی سره لولی نو هغوی به خامخا پدې
ذاکرینو د الله کبې داخل شی لیکن دا ورسره لازم ده چه دا ذکر و نه
په توجه او په معنی پوهیدو سره لولی .

۸ - اتمه قاعده :

ذکر په درې قسمه دې (۱) - صرف قلبی (۲) - صرف لسانی ،
(۳) - قلبی او لسانی دواړه . اول ذکر قلبی یعنی صرف په زړه
سره الله تعالی یادول او دیته فکر هم وائی . دویم ذکر لسانی یعنی
الله تعالی صرف په ژبه یادول ، سره د غفلت د زړه نه ، او دریم ذکر
قلبی او لسانی دواړه جمع کول -

علماء کرام فرمائی چه دا دریم قسم ذکر ډیر فائده مند دې او اول
قسم هم فائده لری ، او دویم قسم دا هم د هسه کیناستو نه غوره دې
لیکن په ذکر باندې چه د کومو انعامونو وعده ده نو ددې خبرې یره
ده چه دغه انعامات به دې شخص ته ملاؤ نشی ، دا وجه ده چه
علماء کرام فرمائی : د هر عبادت د الفاظو معنی زده کول ضروری
دی چه توجه پکښې پیدا شی .

لیکن دا خبره قابل لحاظ ده چه کوم دعاگانې د موقع او مقام
سره تعلق لری هغه په زړه کبې وئیل او په خوله ئه نه وئیل سراسر
خطائی ده لکه مثلاً :

په زړه کبې یو انسان الحمد لله (په مانځه کبې) وائی نو مونځ
ئې نه کیږی -

۹ - نهمه قاعده :

ذکر یو مهم او ډیر ضروری عبادت دې ، چه د انسان ددې نه

خلاصے نشتہ کوم انسان چه د ذکر نه غافل شه، نو دده په تباھی کنبی هیخ شک نشته مگر که د خپل غفلت نه الله تعالی ته توبه اویاسی، هرگله چه ذکر عبادت دے نو دا قاعده ده علماء فرمائی چه بناء د عباداتو په نقل ده در رسول الله ﷺ نه، یعنی کوم عبادت یا ذکر او دعا چه در رسول الله ﷺ نه په صحیح سند سره ثابت نه وی نو هغه هیخ کله عبادت نشی جوړیدے بلکه اُتیه به الله تعالی دے شخص ته دردناک عذاب ورکړی، نو کوم پیران چه پدے وخت کنبی خلقو له دا وظیفه ورکوی چه : هُو، هُو، دومره خله لولی یا : اللهُ، اللهُ، اللهُ یا : اللهُ، اللهُ، اللهُ، دومره خله لولی - نو تاسو ترے تپوس او کړی چه آیا دا د دین په کوم کتاب کنبی راغله دے؟ آیا دا په قرآن کنبی یا په حدیث کنبی شته؟ یو ضعیف حدیث خوراوړی!

نو هر کله چه دا نشته او رسول الله ﷺ امت ته دا نه دے خودله نو ددے لوستل جائز نشو بلکه ددے الفاظو معنی او مطلب هم نشته، د - هُو، هُو یا د - اللهُ، اللهُ خه معنی ده؟ او ستا پدے الفاظو لوستلو خه مطلب دے؟

حدیث د مسلم کنبی راخی رسول الله ﷺ فرمائیلی دی : «د خیر هر کار ما تاسو ته خودله دے او د شر د هر کار نه ما تاسو منع کړی بی» نو که دغه د خیر کار وے نو مونږ ته به ئے خامخا تلقین را کړے وے. او نبی علیه السلام فرمائی چه بهتر ذکر : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دے او بهتر ذکر چه ما او نورو پیغمبرانو وئیلے :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ - دے.

او فرمائی ہے دی : خلور خبر سے اللہ تعالیٰ تہ ڊیر سے خوب سے دی :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ . (مسلم)

اور رسول اللہ ﷺ فرمائی : دغه مذکورہ کلمات ماتہ دتول هغه
خہ نہ زیات خوب سے دی پہ کوم پہ شی چہ نمر راختلے دے . دارنگ
حدیث دبخاری کنبے راخی رسول اللہ ﷺ فرمائی : دوه کلمے دی
چہ پہ ژبه آسانے دی او پہ تلہ کنبے درنہ دی او اللہ پاک تہ خوب سے دی :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ .

(البخاری رقم الحدیث : (۶۶۸۲) و (۷۵۶۳)

اور رسول اللہ ﷺ فرمائی : آیا عاجز دے یو کس پتاسو کنبے ددے
نہ چہ هرہ ورخ زرنیکی او کپی، یو صحابی ﷺ عرض او کپرو :
خرنگ به یو کس خمونہ نہ زرنیکی او کپی ؟ نور رسول اللہ ﷺ
او فرمائی : چا چہ سل کرتہ سبحان اللہ او وئیلہ نوزرنیکی به
ورلہ اولیکلے شی او زر گناھو نہ به ترے اور ژیری .

[صحیح البخاری رقم الحدیث : (۷۰۲۷)]

دارنگ سید الاستغفار به روستہ ذکر شی چہ هغه ڊیر بهتر
استغفار دے اور رسول اللہ ﷺ به هرہ ورخ او یا (۷۰) او سل (۱۰۰)
خلہ استغفار کولو او امت تہ ئے هم پدے استغفار سره حکم
فرمائیے دے .

الغرض : تبول احادیث ددے قسم ذکر ونو او دعاگانو نہ ڊک دی
چہ یو انسان دا نہ وائی، اعراض ترے کوی او هو، هو پسه لگیدلے
دے چہ دسرہ ئے دین کنبے چرتہ ثبوت نشته دا جاهل او نادان انسان
دے، پدے باب کنبے دزیات احتیاط نہ کار اخستل پکار دی او د

رسول الله ﷺ تابعداری پہ ہر خہ کنبے پکار دہ، خصوصاً عباداتو
کنبے

د صبا او یگاہ ذکر ونہ او دعا گانے

(۱) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبِّيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ خَلَقْتَنِيْ وَاَنَا
عَبْدُكَ وَاَنَا عَلٰى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، اَعُوْذُ
بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، اَبُوْءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَاَبُوْءُ
لَكَ بِذَنْبِيْ فَاغْفِرْ لِيْ فَاِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ.

[بخاری - ۹۳۳/۲، احمد رقم: ۱۷۱۷۱]

ترجمہ: اے اللہ! تہ خمار بے ستانہ سوا بل لائق د عبادت
نشہ، تازہ پیدا کر مے یم اوزہ ستا بندہ یم اوزہ ستا پہ وعدہ باندے
مضبوط یم خو پور مے چہ زما وس وی، زہ پناہ غوارم پتا د شرد
عمل زمانہ، زہ اقرار کوم ستا پہ نعمتونو پہ ما باندے اوزہ د خپلو
گناہونو اقرار ستا دپارہ کوم، پس بخبنسنہ او کر مے ماتہ زما د
گناہونو، خکہ نشہ بخبنسونکے د گناہونو سوا ستانہ.

فائدہ: حدیث شریف کنبے راخی چا چہ سحر دا استغفار پہ
بقین سرہ اولو ستلو او پدمے ورخ مپ شو نو دا بہ ضرور جنت تہ خی
او چا چہ ما بنام اولو ستلو او د شپے مپ شو نو ضرور بہ جنت تہ خی
اودے دعائے سید الاستغفار وائی.

(۲) - اَصْبَحْنَا وَاصْبَحَ الْمَلِكُ لِلّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ

إِلَّا اللَّهَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذِهِ
الَّيْلَةِ وَخَيْرِ مَا فِيهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا
اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْهَرَمِ وَسُوءِ الْكِبَرِ
وَفِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ .

ترجمہ : مونہ صبا کرو او صبا کرو بادشاہی اللہ تعالیٰ لہ او
شکر دے اللہ لہ او نشتہ لائق د بندگی سوا د اللہ نہ، یو ذات دے،
شریک نہ لری، دہ لہ بادشاہی او دہ لہ ثناء دہ او دا پہ ہر خہ قادر
دے . اے اللہ! زہ سوال کوم ستانہ د خیر د دے شپے او د خیر د ہغہ
خہ چہ پدے کنبے دی او پناہ غوارم پتا د شر د دے شپے او د شر د ہغہ
خہ نہ چہ پدی کنبے دی . اے اللہ! زہ پناہ غوارم پتا د سُستی او د بد
بودا والی او د فتنے د دنیا او د عذاب د قبر نہ .

فائدہ : دغہ دعاد سحر وخت کنبے لوستلے شی او د مازیگر پہ

وخت کنبے بہ د : أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمَلِكُ - پخائے : اَمْسَيْنَا

وَأَمْسَى الْمَلِكُ - وائی . (مسلم ۲/۲۵۰)

(مونہ بیگاہ کرو او بیگاہ کرہ بادشاہی)

(۳) - اللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ رَبِّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا

أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَشَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَه.

[ترمذی ۱۴۲/۳ - ابوداؤد ۲۵۵/۳ - بسند صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! چہ عالم نے پہ پتے او بنکارہ، پیدا کونکے د آسمانوں او د زمکے نے، پالونکے د ہر خہ او بادشاہ (د ہر خہ) نے، زہ گواہی کوم چہ نشتہ لائق د بندگی سوا ستانہ، پناہ غوارم پتا د شر د نفس خیل، او د شر د شیطان او د شرک د ہغہ نہ.

فائدہ: ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ رسول اللہ ﷺ تہ درخواست او کرو چہ ماتہ د سحر او د ماہنام خہ خاص ذکر او بنایہ نور رسول اللہ ﷺ ہغہ تہ دا ذکر او خود لو او وے فرمائیل چہ دا سحر، ماہنام او اودہ کیدو وخت کبے وایہ!.

(۴) - بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي

الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ط.

[ابوداؤد رقم الحدیث: ۵۰۹۰، الترمذی: ۳۳۸۸ و اسنادہ صحیح]

ترجمہ: پہ نوم د اللہ، ہغہ ذات، چہ ضرر نہ ورکوی د ہغہ د نوم سرہ ہیخ شے نہ پہ زمکہ کبے او نہ پہ آسمان کبے او ہغہ اوریدونکے او پوہہ (ذات) دے.

فائدہ: خوک چہ دا دعا درے خلہ سحر او درے خلہ ماہنام اولولی نو ہیخ قسم ناخاپی مصیبت او مرض بہ ورتہ اُونہ رسیبری پہ دغہ ورتخ او پہ دغہ شپہ).

(۵) - اَللّٰهُمَّ بِكَ اَصْبَحْنَا وَبِكَ اَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا

وَبِكَ نَمُوتُ وَ اِلَيْكَ النُّشُورُ .

[ابوداؤد رقم : ۵۰۷۰، الترمذی رقم : ۳۳۹۱، البزار رقم : ۷۵۵، ابن حبان ۳/۲۴۵ - رقم ۹۶۴، الادب المفرد رقم : ۱۱۹۹، اسناد صحیح]
 ترجمه : اے اللہ ! ستا پہ قدرت مونہ سحر کرو او ستا پہ قدرت مونہ بیگاہ کرو او ستا پہ قدرت مونہ ژوند تیروو او ستا پہ علم او قدرت بہ مرہ کیرو او ستا طرف تہ درتلل دی .

فائدہ : حدیث کنبے راخی چہ رسول اللہ ﷺ بہ صحابہ کرام تہ ددے دعائعلیم ور کولو او حکم بہ ئے کولو پہ وئیلو ددے دعا باندے لیکن دغہ مذکور الفاظ د سحر دی، بیگاہ کنبے بہ داسے الفاظ وائی :

(۶) - اَللّٰهُمَّ بِكَ اَمْسَيْنَا وَبِكَ اَصْبَحْنَا وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوْتُ وَ اِلَيْكَ الْمَصِيْرُ .

[الترمذی رقم الحدیث : ۳۳۹۱، ابوداؤد رقم : ۵۰۷۰، حدیث صحیح]
 ترجمہ : اے اللہ ! مونہ ستا پہ قدرت بیگاہ کرو او ستا پہ قدرت مو صبا کرو او ستا پہ قدرت مونہ ژوند تیروو او ستا پہ قدرت بہ مرہ کیرو او تا تہ طرفتہ ز مونہ در واپس کیدل .

(۷) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهٗ، لَهٗ الْمُلْكُ وَ لَهٗ الْحَمْدُ وَ هُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ .

[بخاری ۱/۴۶۵ - ابوداؤد ۳/۹۵۷ - ابن ماجہ ۲/۳۸۶۷]

ترجمہ : د اللہ نہ سوا بل حقدار د عبادت نشتہ، یو ذات دے، شریک نہ لری، دہ لره بادشاہی دہ، او دہ لره ثناء دہ او دا پہ ہر خہ قادر دے .

فائدہ : حدیث شریف کنبے راخی ” کوم سپری چہ دا کلمہ یو خل

سحر اولو ستله نو دیو عربی غلام آزادولو ثواب ئے اوشو اولس نیکی به ده له اولیکله شی اولس گنا هونه به ئے معاف شی اولس درجه به ئے اوچته شی او بیگه پورے به د شیطان نه محفوظ وی۔

دارنگ که چا ما بنام اولو ستله نو دا انعامات به ورته ملاویری۔

حدیث د بخاری او مسلم کنبے دا کلمه سل (۱۰۰) خله لوستل هم راغلی دی۔ دارنگ لس (۱۰) خله لوستل ئے هم راغلی دی او ثوابونه ئے ددے نه زیات دی۔

(۸) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي ، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي وَآمِنْ رَوْعَاتِي ، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ وَمِنْ خَلْفِي وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي وَمِنْ فَوْقِي ، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي .

[سنده صحیح: ابوداود ۹۵۷/۳ رقم الحدیث: ۵۰۷۶۔ مسند احمد:

۴۷۸۵، وابن ماجه: ۳۸۷۱ وابن حبان ج ۳ / ۲۴۱ رقم ۹۶۱]

ترجمه: اے الله! زه ستانه عافیت (روغتیا) غوارم په دنیا او آخرت کنبے. اے الله! زه ستانه د معافی او عافیت سوال کوم په دین او دنیا او اهل او مال زما کنبے. اے الله! خما عیبونه پت کرمے او خما یرم په امن (بدلے) کرمے. اے الله! خما حفاظت او کرمے د مخکنبے او روسته نه او د بنی او د گس طرف نه او د برمے نه او پناه

غوارم ستا په لویی د دے نه چه د لاندے نه هلاك شم .

فائده : دادعا به رسول الله ﷺ صبا او بیگانه ضرور لوستله په
ډیر اهتمام سره ځکه دادعا ډیره جامعده د ډیرو فوائدو .

(۹) - يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ وَأَصْلِحْ لِيْ
شَأْنِيْ كُلَّهُ وَلَا تَكِلْنِيْ إِلَى نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا .

[الحاكم ۱/۵۴۵ - الصحيحه رقم ۲۲۷، ابن السني رقم ۴۸]

ترجمه : اے ژوندی او تدبیر کونکے ذات ! ستا په رحمت (ستا
نه) سوال کوم او څما حالت ټول برابر کړم او ما هیچرے خپل ځان
ته مه سپاره په انداز د رپ دسترگے .

فائده : رسول الله ﷺ فاطمه رضی الله عنها ته فرمائیلی وو چه
دا څما نه خامخا واوره او سحر، ما بنام ئے وایه .

(۱۰) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا طَيِّبًا
وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا .

[ابن ماجه رقم ۷۵۳ حدیث صحیح، البانی فی الروض النضیر ۱۱۹۹]

ترجمه : اے الله ! زه له تانه فائده مند علم او حلال رزق او قبول
شومے عمل غوارم .

فائده : دادعا به صرف د سحر مانځه نه پس وائی، ما بنام ئے
وئیل نشته .

(۱۱) - حَسْبِيَ اللهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ
رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ .

[ابوداؤد ۳ / ۵۰۸۱، ابن السنی رقم ۷۱ - بسند حسن: العنبری فی الترغیب ۱ / ۳۰۷، وضعفه الالبانی، وجاء موقوفا علی ابی الدرداء باسناد جيد: ابن باز]

ترجمه: پوره دے مالره الله، دهغه نه سوا بل خوك د بندگي حقدار نشته په هغه ماتوكل كرے او هغه دلونى عرش مالك دے.

فائده: كوم كس چه دا آيت اووه خله صبا او اووه خله بيگاه اولوستو نو الله پاك به دده د دنيا او آخرت د غمونو نه كافي شى.

(۱۲) - سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ.

[مسلم ۲ / ۳۵۱]

ترجمه: پاكي ده الله لره سره د ثناء دهغه نه.

فائده: حديث كنبه راخى: چا چه سحر ما بنام دا ذكر سل خله اولوستلو نو د قيامت په ورخ به هيخوك هم دده نه غوره نه وى مگر هغه خوك چه دده نه ئه زيات لوستلے وى.

(۱۳) - اَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.

[مسلم ۲ / ۳۴۷، ابن السنی رقم ۵۲۸]

ترجمه: پناه غوارم د الله تعالى په كلمو چه مكمل دى، د شر د مخلوق دهغه نه.

فائده: حديث كنبه راخى: چا چه دا كلمات بيگاه كنبه درے خله اولوستل نو هيخ خيز به ورته ضرر ورنكرى. دا دعا به صرف بيگاه كنبه لولى.

(۱۴) - قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ او

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ .

[ابوداود ۳/۹۵۷-الترمذی رقم ۳۸۲۸-بسند حسن]

ترجمه: حدیث شریف کنبے راخی: چا چه دا درمے سورتونه
سحر او مابنام درمے درمے خله اولوستل نو د هر خه نه به ئے کافی
شی.

(۱۵) - سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا

نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ .

[مسلم ۲/۳۵۰-رقم: ۷۰۸۸، ابوداود ۱۵۰۵]

ترجمه: پاکی ده الله تعالی لره سره د ثناء د هغه نه، په اندازه د
مخلوقاتو د هغه او په اندازه درضا د نفس د هغه او په اندازه د وزن
د عرش د هغه او په اندازه د سیاهی د خبرو د الله تعالی .

فائده: جویریہ رضی الله عنہا د سحر مونیخ او کرو، بیا په خپله
مصلی باندے ناسته وه چه رسول اکرم ﷺ د د ډیر وخت نه پس
راغے، دغه بی بی ئے چه پدے حالت کنبے اولیده نو دا ذکر ئے ورته
ارشاد او فرمائیلو، دا ذکر به صرف سحر درمے کرته وئیلے شی .

(۱۶) - لس (۱۰) خله سحر اولس (۱۰) خله بیگه کنبے درود
وئیل .

حدیث کنبے راخی: خوک چه لس (۱۰) خله په ما سحر اولس
(۱۰) خله بیگه کنبے درود اولولی نو د قیامت په ورخ زما شفاعت
به ده لره لاندے کری - [صحیح الجامع رقم ۶۳۵۷ - بسند حسن،

والتَّوْبَةُ وَالتَّوْبَةُ لِلْمَعْدِيَةِ -

(۱۷) - رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ

نَبِيًّا .

ابوداؤد رقم: ۱۵۳۱، ابن ماجه: ۳۸۷۰، مسند احمد رقم: ۱۸۹۸۸،
سلسلة الاحاديث الصحيحة ج ۶/۴۲۱ رقم ۲۶۸۶

ترجمه: زه راضی یم د الله په رب کیدو باندم او د اسلام په دین
کیدو باندم او د محمد ﷺ په نبی کیدو باندم۔

فائده: په بعض روایتونو کښه ددې ذکر درې ځله لوستل بیان
شویدی لکه مسند احمد کښه لیکن هغه د سند په لحاظ سره
ضعیف دے، صحیح دا ده چه یو ځل اولوسته شی .

حدیث کښه راغلی دی: خوک چه دغه دعا صبا او بیگانه اولولی
په الله باندم دا ذمه ده چه د قیامت په ورځ به دغه انسان راضی
کوی .

په یو بل روایت کښه راغلی: نبی ﷺ فرمائی: چا چه دا
ذکر صبا کښه اولوستلو، زه ذمه واریم چه دا به د لاس نه نیسم او
جنت ته به ئه داخلوم . او په یو بل روایت کښه دی چه جنت به ورله
واجب شی۔ السلسلة الصحيحة ۶/۴۲۱ رقم ۲۶۸۶ - ۳۳۴. و صححه
الحاکم ۱/۵۱۸ ووافقہ الذهبی

(۱۸) - اَللّٰهُمَّ عَافِنِيْ فِيْ بَدَنِيْ، اَللّٰهُمَّ عَافِنِيْ فِيْ

سَمْعِيْ، اَللّٰهُمَّ عَافِنِيْ فِيْ بَصَرِيْ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ .

(درې (۳) کرته سهار ماښام)

[ابوداؤد رقم ۵۰۹۰، باسناد حسن، الالبانی]

ترجمہ: اے اللہ! ماتہ زما پہ بدن کنبے عافیت راکرہ، اے اللہ! ما
تہ زما پہ غور کنبے عافیت (روغوالے) راکرہ، اے اللہ! ما زما پہ نظر
کنبے عافیت راکرہ۔

(۱۹) - اَمْسِينَا وَ اَمْسَى الْمَلِكُ لِلّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا

اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَ حُدَّةٌ لَا شَرِيكَ لَهٗ، اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ

الْجُبْنِ وَ الْبُخْلِ، وَ سُوءِ الْكِبَرِ وَ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَ عَذَابِ الْقَبْرِ

وَ عَذَابِ النَّارِ. (ابن السنی رقم: ۳۶ ص ۲۱)

ترجمہ: مونر او تولے بادشاہی اللہ دپارہ بیگاہ کرو او تول ثناء او
صفت خاص اللہ دپارہ دے، او نشته حقدار د بندگی سوی د اللہ نہ،
هغه ایکی یواخے دے، دهغه هیخوک شریک نشته، اے اللہ! زہ پناہ
غوارم پہ تا سرہ د بزلی او د کنجوسی او د بوڊاوالی نہ او د دنیا د
فتنو نہ او د عذاب د قبر نہ او د عذاب د اور نہ۔

فائدہ: داووه (۷) غم و غم و فتنو نہ د بچ کیدو دعاء ده، کوم چه
حدیث کنبے ذکر دی۔

د صبا پہ وخت ذکر

(۲۱) - اَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْاِسْلَامِ، وَ كَلِمَةِ

الْاِخْلَاصِ، وَ دِيْنِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَ مِلَّةِ اَبِيْنَا اِبْرَاهِيْمَ

خَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ .

[احمد (۴۰۶/۳، ۴۰۷) والدارمی (۲/۲۰۲) رقم (۲۶۹۱) وصحیح فی صحیح الجامع [۴۶۷۴]

ترجمہ: مونبر د اسلام پہ فطرت او د اخلاص (توحید) پہ کلمہ او د خپل نبی محمد ﷺ په دین باندے او د خپل پلار ابراهیم علیہ السلام په ملت باندے صبا کرو، هغه کلک وو په توحید باندے او فرمانبردار وو د الله تعالیٰ - او نه وو د مشرکانو د ډلے نه.
فائده: دا د صحیح فطرت حاصلولو دعاده.

د اوده کیدو ذکر و نه او د عا کانه

(۱) - اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ اَمُوْتُ وَاَحْيَا .

[بخاری ۲/۹۳۴ - مسلم ۲/۳۴۸]

ترجمہ: اے الله! زه ستا په نوم مړ کیرم او ژوندی کیرم.

(۲) - اَللّٰهُمَّ اَسْلَمْتُ نَفْسِيْ اِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ وَّجْهِيْ اِلَيْكَ وَفَوَّضْتُ اَمْرِيْ اِلَيْكَ وَالْجَاثُ ظَهْرِيْ اِلَيْكَ رَغْبَةً وَّرَهْبَةً اِلَيْكَ، لَا مَلْجَا وَلَا مَنْجَا مِنْكَ اِلَّا اِلَيْكَ، اٰمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِيْ اَنْزَلْتَ وَبِنَبِيِّكَ الَّذِيْ اَرْسَلْتَ .

[بخاری ۲/۹۳۴ - مسلم ۲/۳۴۸]

ترجمہ: اے الله! ما خپل ځان تاته اوسپارلو او متوجه مے کرو

مخ خپل تاتہ او اومے سپارلو کار خپل تاتہ او تکیہ مے کرہ شا
خپلہ تاتہ، دوجے درغبت او یرمے نہ تاتہ، نشته خائے د پناهی او نہ
خائے د خلاصی مگر تاتہ، ایمان مے راورمے ستا په رالیړلی کتاب او
ستا په رالیړی پیغمبر (ﷺ) باند مے .

فائده : رسول الله ﷺ فرمائی : کله چه ته د اوده کیدو اراده
او کر مے نو مخکینے اودس او کره او بیا په بنی طرف خمله او دا دعا
او وایه ! که ته پدمے شپه مړ شومے نو په اسلام به مړ شه او که سحر
راپاسید مے نو خیر ته به اورسیر مے .

(۳) - بِاسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ إِنْ
أَمْسَكْتَ نَفْسِي فَأَرْحَمْهَا وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَأَحْفَظْهَا بِمَا
تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ .

[بخاری ۹۳۵/۲ - مسلم ۳۴۹/۲]

ترجمه : ستا په نوم مے کینبودو اړخ خپل امے ربه او ستا په نوم
به نه پورته کوم، که واخسته تا روح زما نورحم او کره په هغه او که
راپر مے د خودو (روح خما) نو حفاظت ئے او کره په هغه شه چه ته
پر مے د خپلو نیک بندگانو حفاظت کومے .

فائده : حدیث شریف کینے راخی، کله چه بستر مے ته راشے، نو
بستره او خنډه، تاتہ پته نشته په بستره شه پراته دی، بیا به په بنی
طرف خمله او دغه مذکورہ دعا به اولولے !

(۴) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَانَا وَآوَانَا
فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤْوِي .

[مسلم: ۳۴۹/۲]

ترجمہ: ثناء دہ ہغہ اللہ لہرہ چہ خوراک سکاک نے راکرو او کافی
شو خمونہرہ. دیر داسے مخلوق شتہ، چہ د ہغہ خوک کافی
کیدونکے نشتہ او نہ نے پناہ ورکونکے شتہ.

فائدہ: دا ہم د خوب دعا دہ، یو خل لوستل نے پکار دی دے سرہ
بندہ شکر گزار جو پریری.

(۵) - سُبْحَانَ اللَّهِ ط (پاکی دہ اللہ لہرہ) درے دیرش (۳۳)

خلہ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ ط (ثناء دہ اللہ لہرہ) درے دیرش (۳۳) خلہ. اللَّهُ أَكْبَرُ ط
(اللہ دیر لوئے دے) خلور دیرش (۳۴) خلہ.

[بخاری ج ۲/۹۳۵، مسلم ج ۲/۳۵۱]

فائدہ: دیتہ تسبیحاتِ فاطمہؑ وائی خکہ ہغے د خپل والد
رسول اللہ ﷺ نہ خادم غوبنتلے وو نو ہغوی د خادم پہ خائے ہغے تہ
دا تسبیحات او خودل، ددے تسبیحاتو دیر فضائل احادیثو کنبے
راغلی دی، یو صحیح حدیث کنبے راغلی دی چہ پدے زر نیکی
ملاو پریری. دارنگہ علماء فرمائی: ددے تسبیحاتو پہ پابندی سرہ
انسان تہ اللہ تعالیٰ یو خصوصی قوت او طاقت ورکوی.
علی رضی اللہ عنہ فرمائی: دا تسبیحات ما پہ جنگ صفین
کنبے ہم نہ دی پر بخودی.

(۶) - اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعُثُ عِبَادَكَ

[صحیح: الترمذی ۱۴۳/۳ الکلم الطیب (۳۷، ۳۹) ابن حبان ۳۳۱/۱۲]

[رقم ۵۵۲۲]

ترجمہ: اے اللہ! ماد خپل عذاب نہ اوساتہ پہ کومہ ورخ چہ تہ
بندگان دوبارہ ژوندی کومے .

فائدہ : دا ذکر بہ رسول اللہ ﷺ یو خل لوستلو، کوم روایتہ
کنبے چہ درے خله راغلی نو هغه د سند پہ لحاظ سره ضعیف دی
نو صحیح دادہ چہ یو خل بہ دغه دعا لوستلے شی .

(۷) - آيَةُ الْكُرْسِيِّ يُوخَلُّ لَوْسْتَل

(البخاری ۱/۳۱۰، مسلم ۱/۲۷۱)

ترجمہ: کوم کس چہ آيہ الکرسی د هر فرض مانخه نہ پس او
هره شپہ د اوده کیدو په وخت لولی نو خامخا به جنت ته حی لیکن
د آيہ الکرسی معنی زده کول هر مسلمان له پکار دی . دارنگ بیا
په هغه یقین کول پکار دی او حدیث کنبے راخی چا چہ داد شپه
اولوستله نو شیطان به ورته نزدی نه راخی او یو ملائک به دده
حفاظت له راخی .

بله خبره دا هم قابل توجه ده چہ آيہ الکرسی یو آیت دمی تر: وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ پورے، بعض ناپوهه ورسره: لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ هُمْ
لولی دا خطائی ده .

(۸) - اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ وَرَبَّ الْاَرْضِ وَرَبَّ
الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ
وَالنَّوَى، مُنْزِلَ التَّوْرَةِ وَالْاِنْجِيْلِ وَالْفُرْقَانَ، اَعُوْذُ بِكَ
مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ اَنْتَ اَخِذُ بِنَاصِيَتِهِ اَنْتَ الْاَوَّلُ فَلَيْسَ

قَبْلَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ
الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ
شَيْءٌ، اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ .

[مسلم ۲/۳۴۸ - مسند احمد ۲/۳۸۱-۴۰۴-۵۳۶]

ترجمہ: اے اللہ! چہ رب د آسمانونو اورب د زمکے اورب د ہر
شیء نے، چونکے د دانے او د ہلوکے نے، رالیرونکے د تورات او دانجیل
او د قرآن نے، پناہی غوارم پتا د شر د ہر ضرری خیز نہ چہ تہ
نیونکے د ہغہ د تندی نے، تہ اول نے پس نشتہ مخکبے ستانہ ہیخ
خیز او روستہ (ہم) تہ نے پس نشتہ روستہ ستانہ ہیخ شے او تہ
بیکارہ نے، پس نشتہ ستا د پاسہ ہیخ شے او تہ پتے پس نشتہ
خواستانہ ہیخ شے، ادا کرہ مانہ قرض او غنی کرہ ما د فقر (غریبی) نہ .

فائدہ: دا دعا ہم یوخل لوستل پکار دی . دیرہ بہترہ او جامعہ
دعا دہ .

(۹) - قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ، قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ او - قُلْ

أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ .

[بخاری ج ۲/۹۳۵ - ابوداؤد - ۵۰۵۶]

فائدہ: حدیث شریف کنبے راخی، رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ او دہ
کیدونو دا درمے سورتونہ بہ نے یوخل لوستل، بیابہ نے پہ دوارو
لاسونو کنبے چف کرل او درمے خلہ بہ نے لاسونہ مبارک پخپل تول
بلن راخکل، ددے سورتونو معنی زدہ کول پکار دی چہ انسان پہ

توجه سره لوستلو والا جوړ شی .

(۱۰) - آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ

نه تر آخر د سورت پورې (حدیث کنبه راځی چه کوم انسان چه د سورت بقره دا دوه آخری آیتونه په شپه کنبه اولولی نو دده په کافی شی یعنی د شر د شیطان او د شر د انسانانو نه او بعض وائی چه کافی به شی د قیام الیل (تهجدو) نه . علی رضی الله عنه فرمائی : حُما گمان نه دے په یو انسان چه هغه عقل والا وی او بی دے دا آیتونه د شپه د اوده کیدو په وخت کنبه نه وائی .

(۱۱) - سُورَةُ بَنِي إِسْرَائِيلَ او سُوْرَةُ الزُّمَرِ .

[ترمذی رقم ۳۶۴۶ - وسنده صحیح]

(۱۲) - آلم تَنْزِيلُ السَّجْدَةِ او تَبَارَكَ الَّذِي .

[ترمذی رقم ۳۶۴۵]

(۱۳) - سُورَةُ الْكَافِرُونَ .

[ابوداود رقم ۵۰۵۵، ترمذی ۳۶۴۳ - وسنده صحیح]

(۱۴) - بِاسْمِ اللَّهِ وَضَعْتُ جَنْبِي، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي
وَإِخْسِي شَيْطَانِي وَفُكِّ رِهَانِي، وَاجْعَلْنِي فِي النَّدَى
الْأَعْلَى .

[ابوداود : ۵۰۵۴، حدیث صحیح]

ترجمه : د الله په نوم سره ما خپل اړخ کیخودو، اے الله ! ماته

زما گناہونہ و بخیبہ او زما شیطان ما نہ و شرہ، او زما حتّ زما د
 ہرے ذمہ واری نہ د خپلے وعدے مطابق خلاص کرہ او ما پہ اوچت
 مجلس والو کنبے شامل کرہ۔

فائدہ : د شیطان د تختولو، د مغفرت د پارہ او د عذاب نہ د بیج
 کیدو بہترہ دعاء دہ۔

(۱۵) - اَللّٰهُمَّ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ
 وَالشَّهَادَةِ اَنْتَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَّ اِلٰهُ كُلِّ شَيْءٍ، اَشْهَدُ
 اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ وَحَدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَاَشْهَدُ اَنَّ
 مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ وَالْمَلٰٓئِكَةُ يَشْهَدُوْنَ، اَعُوْذُ
 بِكَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَهٖ وَاَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَقْتَرِفَ عَلٰى
 نَفْسِيْ سُوْءًا اَوْ اَجْرَةً عَلٰى مُسْلِمٍ .

[مسند احمد ۶۸۵۱، و مجمع الزوائد : ۱۰/۱۲۲ باسناد حسن]۔

ترجمہ : اے اللہ! د زمکے او د آسمان پیدا کونکیہ! پہ پتہ او
 بنکارہ پوہیدونکیہ، د ہر خیز پالونکیہ او د ہر خیز د بندگی
 حقدارہ، زہ گواہی کوم چہ تا نہ سوی بل ہیخوک حقدار د بندگی
 نشہ، تہ پہ ذات او صفاتو کنبے ایکی یواخے ئے او محمد ﷺ ستا
 بندہ او ستا رسول دے او ملائک ہم گواہی کوی۔ اے اللہ! زہ پہ تا
 پورے پناہ غوارم د شیطان نہ او د ہغہ د شرک نہ او ددے خبرے نہ
 چہ پہ خپل نفس باندے خہ گناہ او کریم یا ہغہ دیو مسلمان اہخ تہ
 راکارم۔ (یعنی غلط نسبت ورتہ و کریم)

فائدہ : نبی علیہ السلام ددی دعاء دومره اہتمام کرے وو چہ در
نے ابو بکر صدیق ؓ تہ خود لے وہ چہ دا سہار او ماہنام او کلہ چہ
اودہ کیرے وایہ او بیا عبد اللہ بن عمرو بن العاص رضی اللہ عنہم
پہ یو کاغذ باندے لیکلے وہ۔ پدے کبے دیرے زیاتے فائدے دی۔

(۱۷) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَفَانِي وَآوَانِي وَأَطْعَمَنِي
وَسَقَانِي وَالَّذِي مَنَّ عَلَيَّ فَأَفْضَلَ، وَالَّذِي أَعْطَانِي
فَأَجْزَلَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ، اَللّٰهُمَّ رَبَّ كُلِّ
شَيْءٍ وَمَلِيْكَهٗ وَاِلٰهَ كُلِّ شَيْءٍ، اَعُوْذُ بِكَ مِنَ النَّارِ .

[ابوداؤد رقم: ۵۰۵۸، وشرح السنہ: ۱۰۶/۵ - والنسائی فی عمل

اليوم والليلۃ: ۷۹۸ حدیث صحیح، البانی]

ترجمہ : صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی ہغہ ذات چہ زما (د
تولو کارونو) کفایت ئے وکرو او ماتہ ئے حائے راکرو او ماتہ ئے
خوراک او سکال راکرو۔ او ہغہ ذات چہ پہ ما باندے ئے احسان وکرو
او بہترین (احسان ئے) وکرو، او ہغہ ذات چہ ماتہ ئے راکرہ او زیات
ئے راکرہ، اللہ تعالیٰ لہ شکر دے پہ ہر حال کبے، امے اللہ! چہ تہ رب
د ہر شی ئے او مالک د ہغے ئے، او حقدار د بندگی د ہر شی ئے، زہ پہ
تا سرہ پناہ غوارم د آور نہ۔

فائدہ : کلہ چہ د اودہ کیدو ارادہ ئے وی نو د اہخ لگولو پہ حالت
کبے دے دا دعا ووائی۔

(۱۸) - اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ رَبِّيْ وَضَعْتُ جَنْبِيْ فَاغْفِرْ لِيْ

ذُنْبِي .

[ابن السنی: ۷۱۴ - والنسائی فی عمل الیوم واللیلة: ۱۷۷۵]

ترجمہ: امے اللہ! زما ربه ستا نوم اخستو سره خپل اړخ مه
کې خودو نو ته زما گناه معاف کړه۔

فائده: رسول الله ﷺ به چه کله د خوب دپاره اړخ اولگولو نو دا
دعاء به ئے اولوسته۔

(۱۹) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ رُؤْیَا صَالِحَةٍ، صَادِقَةٍ غَیْرِ

كَاذِبَةٍ، نَافِعَةٍ غَیْرِ ضَارَّةٍ .

[ابن السنی: ۷۴۳ صحیح موقوف علی عائشة]

ترجمہ: امے اللہ! زه ستا نه د نيك او درشتينی خوب سوال كوم
چه دروغ نه وی، نفع وركونكے وی، ضرر وركونكے نه وی۔

(۲۰) - اَللّٰهُمَّ خَلَقْتَ نَفْسِيْ، وَاَنْتَ تَوَفَّاهَا لَكَ

مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا ، اِنْ اَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا ، وَاِنْ اَمَتَّهَا

فَاغْفِرْ لَهَا ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْعَافِيَةَ .

[مسلم: ۳۴۸/۲ رقم: ۷۰۶۳]

ترجمہ: امے اللہ! تا زما نفس پیدا کړيدم، هم ته به ده له مرگ
راولم، ستا دپاره د هغه مرگ او ژوند ديم، که چرې هغه ته ژوند
اوساتې نو د هغه حفاظت وکړه او که چرې ته هغه ته مرگ راولم نو
هغه اوبخښه۔ امے اللہ! زه ستا نه د عافيت سوال كوم۔

د خوب نه را بیدار یدلو دعا گانے

(۱) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا

وَأَلَيْهِ النُّشُورُ

[بخاری ۲/۹۳۴، مسلم ۲/۳۴۸]

ترجمہ: شکر دے ہغہ اللہ لره چه را ژوندی ئے کرو مونبرہ پس د مرگ (یعنی خوب) حُمونر نہ او ہغہ طرفتہ زمونر ورپورتہ کیدل دی۔

(۲) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي فِي جَسَدِي وَرَدَّ عَلَيَّ

رُوحِي وَأَذِنَ لِي بِذِكْرِهِ

[الترمذی: ۳۴۰۱، ابن السنی رقم ۹۔ بسند صحیح۔ الکلم الطیب (۳۴)]

ترجمہ: صفتونہ دی ہغہ اللہ لره چه جو رمے ئے کرو بدن حُما او واپس ئے کرو روح ماتہ او حکم ئے او کرو ماتہ د خپل ذکر۔
فائدہ: کله چه انسان سحر را پاخیری نو دا دا گانے به وائی۔

(۳) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي رَدَّ إِلَيَّ نَفْسِي بَعْدَ مَوْتِهَا وَلَمْ

يُمِتْهَا فِي مَنَامِهَا، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ أَنْ تَزُولَا وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ

بَعْدِهِ، إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُمَسِّكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ
إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَحِيمٌ.

[ابن السنی رقم ۱۲ الحاکم ۱/۵۴۸/المجمع ۱۰/۱۲۰ وسنده صحیح]

ترجمہ: شکر دے ہغہ اللہ لرہ چہ واپس نے کپرو ماتہ روح خما
پس د مرگ د ہغہ نہ او وفات نے نکرو پہ خوب کنبے، ثنا د ہغہ اللہ
لرہ چہ آسمانونہ اوز مکہ نے تینگہ کپیدہ د زائل کیدونہ او کہ د
خپل خائے نہ زائل شی نو نہ نے شی راتینگولے ہیخوک پس د
(زائل کولو) د اللہ نہ، بیشکہ اللہ دے صبرناک، بخبنونکے. ثنا دہ
ہغہ اللہ لرہ چہ آسمان نے بند کپیدے ددے نہ چہ پہ زمکہ
راپریوخی مگرد اللہ پہ حکم، بیشکہ اللہ دے پہ خلقو شفقت والا
مہربان.

فائدہ: حدیث پاک کنبے راخی چہ کلہ انسان د خوب نہ راپاخی
نو ملائک او شیطان دواپہ ورلہ پہ جلتی سرہ راشی، شیطان ورتہ
وائی ددے ورخے شروع پہ گناہ سرہ او کپہ! او ملائک ورتہ وائی: پہ
نیکی سرہ شروع او کپہ نو کہ دا دعائے اولوستلہ او چرتہ د کت نہ
پریوتو او مر شو نو شهید بہ وی او کہ مونخ تہ پاسیدو نو ددہ
پاسیدل بہ فضیلت درفضیلت وی.

دشپے د بیدارید لو دعا گانے

(۱) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . الْحَمْدُ لِلَّهِ
وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .

[بخاری ۱/۱۵۵ - الترمذی ۳/۱۴۶ - ابوداؤد ۳/۹۶۴]

ددے الفاظو ترجمہ تیرہ شویده

فائده :- حدیث کنبے راخی خوگ چه دشپے رابیدار شو اودا
ذکرئے اولوستلو اوبیائے دعا اوکره نو دعا به ئے خامخا قبلیری او
که اودس ئے اوکرو اوبیائے ورسره مونخ اوکرو نو مونخ به ئے قبول
شی، نو دا ڀیره فائده منده دعا ده . یو بل حدیث کنبے راخی : خوگ
چه په اوداسه کنبے اوده شی او ذکر سره اوده شی نو دشپے هر وخت
چه ده دعا اوکره نو که د دنیا سوال وی او که د آخرت، الله پاک به ئے
خامخا قبول کری . (الترمذی بسندجید)

کله چه انسان تهجد و ته راپاسیری نو د سوره العمران آخری
آیتونه د اولولی د : اِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ نَهْ تَرِ آخِرَه پورے .

[بخاری ج ۲/۷ - رقم : ۴۵۶۹، و ۶۲۱۵، مشکاة ۱/۱۰۶]

(۲) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ

وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، سُبْحَانَ اللَّهِ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا
قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .

[بخاری رقم : ۱۱۵۴ ، مسند دارمی ۲ / ۲۰۲ رقم : ۲۶۹۰ الترمذی

ج ۲ / ۱۷۸]

فائدہ : حدیث کنبے راخی : خوگ چہ د شپے رابیدار شو او دا دعا
تے اولوستله او بیائے داسے اوویل : **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي** (ایے الله ﷻ ما ته
بخنه او کره) یا دعا وغواری نوددے انسان استجابت به اوشی یعنی
دده دعاء به قبوله شی او که ادس او مونیخ او کرپی نو مونیخ به تے
قبول شی - (بخاری)

(۳) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ، رَبُّ السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ .

[صحیح : السنن الکبری للنسائی رقم : ۱۰۶۳۴ ، ابن السنی : ۷۵۷ -
النسائی فی عمل الیوم واللیلة : ۸۶۴ - صحیح الجامع : ۴۵۶۹ - کتاب
الدعاء للطبرانی : ۷۶۴]

ترجمہ : نشته حقدار د بندگی سوی د الله تعالیٰ نه ، یواخے دے ،
زورور دے ، رب د آسمانونو او د زمکے دے او د هغه خه چه د دوی په
مینخ کنبے دی ، غالب دے ، بخبسونکے دے -

فائدہ : رسول الله ﷺ به چه کله د شپے راپاخیدونو دا دعا به تے
ولوسته - دا دعا د تهجدونه مخکنبے لوستل پکار دی -

په خوب کښه دیرید لو دغا

(۱) - اَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ
وَمِنْ شَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَحْضُرُونِ.

[مسند احمد ۱۸۱/۲ - ابوداود ۳۸۹۳ - الترمذی رقم ۳۵۱۹ - وسند

حسن لشواهد ۷۵۰ - الصحیحة ۲۶۴]

ترجمه: پناه غواړم په کلمو د الله چه پوره دی د غضب د هغه نه
او د عذاب د هغه نه او د شر د بندگانو د هغه نه او د وسوسو د
شیطانانو نه او د دې نه چه راشی دوی ماته.

فائده: حدیث شریف کښه راخی، یو سره راغی اور رسول الله
ﷺ ته نه شکایت او کړو چه زه په خوب کښه یریرم نو هغوی ورته
اوفرمائیل: کله چه ته خپله بستره ته راشی، نو دغه دعا وایه! هر
کله چه دې سرې دغه دعا شروع کړه نو الله تعالی ترې هغه یره
ختمه کړه. (احمد) دغه شان یو بل سرې رسول اکرم ﷺ ته
شکایت او کړو چه زه په خوب کښه دیرم خیزونه وینم؟ نو نبی
کریم ﷺ ورته دغه مذکوره دعا ارشاد اوفرمائیله. یو بل حدیث
کښه راخی چه کوم سرې له خوب نه ورخی نو دغه دعا دې لولی-

خوک چه د سرکش شیطانانونه یریری

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لَا يُجَاوِزُهُنَّ بَرٌّ وَلَا
فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَبَرًّا وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ
وَمِنْ شَرِّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الْأَرْضِ وَمِنْ
شَرِّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمِنْ شَرِّ
كُلِّ طَارِقٍ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ، يَا رَحْمَنُ.

[رواه احمد في المسند: ٤١٩/٣ - المجمع: ١٠/١٢٦]

ترجمه: زه د الله په پوره کلمو سره پناه غواړم چه د هغه نه نه
نیک تجاوز کولې شی او نه بد، د هغه خیزونو نه چه الله پیدا کړیدی
او په زمکه کښه ئه خواره کړیدی او د شر د هغه شی نه چه د
آسمان نه نازلیری او د شر د هغه خیزونو نه چه په زمکه کښه ئه
پیدا کړیدی او د شر د هغه خه نه چه د زمکه نه راوخی او د شپه او د
ورځه د فتنو د شر نه او د شر د هر راتلونکی نه سوئی د هغه
راتلونکی نه چه په خیر سره راشی، اے یه حده رحم کونکیه!-

کله چه انسان بد خوب اووینی

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ الشَّيْطَانِ

[البخاری ۲/۱۰۴۳ - ابوداود رقم ۵۰۲۰]

ترجمه: ای الله! زه پناهی غوارم په تا د شر ددے خوب نه او د شر د شیطان نه او کله چه ته بنه خوب اووینی نو عالم یا خپل دوست ته ئے بیان کره او د الله تعالی شکریه ادا کره او بد خوب هیچاته هم مه بیانوه!.

فائده: حدیث کنبے راخی کچرته تا بد خوب اولیدو نو گس طرفته درمے خله لارمے تو که او دغه دعا اووایه -

د جامو اغوستلو دعاکانے

(۱) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا هُوَ لَهُ

وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا هُوَ لَهُ .

[الترمذی رقم ۱۷۶۷ - مسند احمد ۳/۳۰ - ۵۰ و صححه ابن حبان

رقم ۱۴۴۲ والحاکم ۱/۱۹۲ بسند صحیح]

ترجمه: ای الله! زه تانه غوارم خیر ددے جامے او هغه خیر چه دا جامه ورله جوړه ده او پناه غوارم پتا د شر ددے نه او د هغه شر نه چه دا جامه ورله جوړه ده .

فائدہ : حدیث شریف کہنے راخی رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ جامہ
اغوستلہ نو د ہغے نوم بہ ئے واغستہ چہ مثلاً دا قمیص یا خادر
یا پتکے دیے، بیا بہ ئے دغہ دعا اولوستلہ .

(۲) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ كَسَانِيْ هَذَا الثَّوْبَ وَرَزَقْنِيْهِ
مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِّنِّيْ وَلَا قُوَّةٍ .

[ابوداؤد ۴۰۲۳/۲ - ابن ماجہ ۳۲۸۵ - وسندہ حسن]

ترجمہ : صفتونہ دی ہغہ اللہ لہ چہ وائے غوستہ ماتہ دا جامہ،
اورائے کرہ ماتہ پہ غیر د طاقت خمانہ .

فائدہ : حدیث کہنے راغلی دی چہ کوم انسان جامہ واغوستلہ
اودا دعائے اولوستلہ نو اللہ تعالیٰ بہ ئے تول مخکنی گناہونہ
معاف کری او یو روایت کہنے ورسرہ دا ہم شتہ چہ روستنی
گناہونہ بہ ئے ہم معاف شی، لیکن د ہغے سند کمزورے دیے .

(۳) - اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ كَسَوْتَنِيْهِ اَسْئَلُكَ مِنْ

خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهٗ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا
صُنِعَ لَهٗ .

[صحیح : ابوداؤد : ۴۰۲۰ - والترمذی : ۱۸۳۸ - المستدرک : ۷۴۸۵ -
صحیح الجامع : ۴۵۴۰ - شعب الایمان : ۱۶۲۸۴ - الآداب
للبيهقي : ۷۷۹، مسند ابی یعلیٰ رقم : ۱۰۷۹ اسنادہ صحیح - حسین سلیم
اسد]

ترجمہ : اے اللہ ! تاراتہ جامہ واغوستولہ پس تالہ شکر دیے، زہ
تانہ ددیے خیر غوارم او او ہغہ خیر چہ دا جامہ ورلہ جو رہ دہ، او پناہ

غوارم په تا سره د شر ددې نه او د هغه شر نه چه دا جامه ورله جوړه ده۔

فائده : د جامو د اغوستو په وخت کې دیرمه دعاگانے راغلی دی، هغه ټولے جمع کول افضل دی۔

بل ته د جامو د مبارکۍ ورکولو د دعا

(۱) - تَبْلِي وَ يُخْلِفُ اللَّهُ تَعَالَى .

[رواه ابو داود رقم - ۴۰۲۰ و الترمذی رقم ۱۸۳۸ - صحيح]

ترجمه: زورکه دا لباس او الله تعالی به بل (نومے) درکړی .

فائده : حدیث کې راخی : کله به چه صحابه کرامو کېنې چا

نومے جامے واغوستے نو دا عا به مونږ ورته کوله .

(۲) - اَبْلِ وَأَخْلِقُ .

[ابو داود ۴۰۲۴ - البخاری رقم ۵۸۲۳]

ترجمه : زوره کړه، یا زره دیمے شی (دا جامه) پتا باندے .

فائده : حدیث کې راغلی، رسول الله ﷺ یومے وړمے جینی ته

خه جامه ورکړه او داسے الفاظ ئے ورته اووئیل : [اَبْلِ وَأَخْلِقُ]

لیکن د سرو دپاره دغه مذکور الفاظ دی .

(۳) - اَلْبَسْ جَدِيدًا وَعِشْ حَمِيدًا وَمُتْ

شَهِيدًا .

[ابن ماجه رقم ۳۵۵۸ - ابن السنی رقم ۲۶۸ - احمد ۸۹/۲]

ترجمه : واغونده نومے اوژوند تیر کره ستائیلے شومے او مر شه شهید .

فائده : حدیث کنبے راخی رسول الله ﷺ په عمر فاروق رضی الله عنه باندے سپین قمیص اولیدلو نو ورته ئے وفرمایل : جامه نومے ده که وینخل شومے ؟ هغه اوئیل : وینخل شومے ده . په یو روایت کنبے راخی : نومے ده ، نو رسول الله ﷺ ورته دغه دعا او فرمائیله . ددے نه معلومه شوه چه که چا نومے جامه یا وینخل شومے جامه اغوستے وه نو دغه مذکورہ دعا باندے ورته مبارکی ورکول پکار دی .

د جامے د ویستلو دعا

بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

[ابن السنی رقم ۲۷۳ - ارواء الغلیل ۵۰ صحیح لغیره]

ترجمه : په نوم د هغه الله چه د هغه نه سوا بل څوک د عبادت حقدار نشته .

فائده : حدیث کنبے راخی : کنه چه انسان د غسل دپاره جامه اویاسی نو دا دعا به وائی . لیکن علماء فرمائی : د خوب یاد متیازو کولو دپاره هم دا دعا لوستل شی ځکه په دے ټولو حالاتو

کنبه عورت بنکاره کیری .

بیت الخلاء ته دنو تلو دعا

(١) - بِسْمِ اللّٰهِ (ابن السنی رقم ٢١، الارواء ٥٠)

ترجمه: (په نوم د الله تعالی شروع کوم)

فائده: حدیث کنبه راخی: د انسان د عورت او پیریانو د سترگو په مینځ کنبه پرده بسم الله ده کله چه بیت الخلاء ته ننوخی .

(٢) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ .

[رواه البخاری ١/٢٢٦ فی الوضوء باب ما یقول عند الخلاء - ابوداودرف

٥٠٤ - الترمذی رقم ١٠٥]

ترجمه: زه پناه غوارم په تاد پلیتی او شیطانانو نه .

(٣) - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ .

[ابوداود فی الطهارة رقم: ٤) مسند احمد ٤/٣٦٩، ٣٧٣ رقم: ١٢٠٠٢]

ابن ماجه رقم ٢٩٨]-

ترجمه: زه پناه غوارم په الله پورم د نارینه شیطانانو او د زنانه

شیطانانو نه .

فائده: دادعا لوستل هم جائز دی خو پومبئی غوره ده، ځکه

چه هغه د صحیحینو په روایت کنبه راغلی ده .

بیت الخلاء نہ د راوتو دعا

(۱) - غُفْرَانِكَ .

[احمد ۶/۱۵۵ - ابوداؤد رقم ۳۰ - ابن ماجه رقم ۳۰۰ - الحاکم ۱/۱۵۸]
ترجمہ: (اے اللہ! زہ تانہ د بخبننے سوال کوم)۔
فائدہ: دا حدیث صحیح دے، رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ د بیت
الخلاء نہ راوتلو نو دغہ دعا بہ ئے فرمائیلہ .

د اوداسہ دعا گانے

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ (شروع کوم پہ نامہ د اللہ)۔

(ابن السنی ۲۷ - البیہقی ۱/۴۳ - النسائی ۱/۶۱)

فائدہ: د اوداسہ پہ شروع کنبے صرف لفظ د بسم اللہ راغلی دے،
پدے اکتفاء کول سنت دی، دلته خلقو نورمے دعا گانے د خان نہ
جوڑے کریدی چہ د ہغے نہ خان ساتل پکار دی .

(۲) - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا

أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ .

[ابن السنی رقم ۳۰ - الحاکم ۱/۵۶۴]

ترجمہ: پاکی دہ تالرہ ایے اللہ! او صفتونہ دی تالرہ، زہ گواہی کوم چہ نشته سوا ستانہ بل خوک حقدار د عبادت، بخبننه غوارم ستانہ او توبہ اویاسم تاتہ.

فائدہ: دا دعا بہ د اودس نہ فارغیدو پہ وخت وائی، حدیث کنبے راخی: چا چہ دا دعا اولوستلہ نو دا بہ پہ یو کاغذ کنبے اولیکلے شی او هغه نہ پرانستل کیبری مگر پہ ورخ د قیامت باندے یعنی دہ لره بہ د هغه ثواب خامخا ورکیدے شی او پدے کنبے اشارہ دہ دے تہ چہ دده آخره خاتمہ به بنه وی.

(۳) - أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

[مسلم ۱۲۲/۱ - النسائی ۹۲/۱ - الترمذی ۵۵/۱]

ترجمہ: زہ گواہی کوم چہ د اللہ نہ سوا بل لائق د عبادت نشته او گواہی کوم د دے چہ محمد ﷺ د اللہ بندہ او د هغه رسول دے. فائدہ: حدیث کنبے راخی چا چہ دا ذکر د اودس کولو نہ پس اولوستو نو د جنت اتہ وارہ دروازے بہ ورته پرانستل شی، پہ کومہ دروازہ چہ دا غواری داخل دے شی. لیکن پہ روایت د ترمذی کنبے ورسره دا الفاظ ہم راغلی دی:

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ .

(ابن السنی رقم ۳۲)

ترجمہ: ایے اللہ مونہ او گرخوے د توبہ ویستونکو او پاکی خوبونکو نہ.

اود دے سند ہم صحیح دے، نو دا ورسره ہم ملگرے کول پکار

دی، البتہ بعض خلق دے روایت کنبے دگوتے اوچتولو او آسمان تہ
 دکتلو تذکرہ ہم کوی، لیکن دغہ چرتہ احادیثو کنبے نشتہ دے،
 بلکہ دگوتے اوچتول یو ضعیف روایت د ابو داؤد، ابن السنی او
 مسند احمد کنبے راغلی دی، نو سنت ترمے جو پول ندی پکار بلکہ
 نہ کول ئے غورہ دی، پہ اوداسہ کنبے صرف دغہ ذکر ونہ ثابت دی،
 باقی نور تپولے دعاگانے، ذکر ونہ او سورتو نہ صحیح احادیثو کنبے
 نشتہ، نو صرف دا لوستل پکار دی پہ نور و خان سترے کول ندی
 پکار، البتہ یوہ دعا بلہ دہ:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي وَوَسِّعْ لِي فِي دَارِي وَبَارِكْ لِي فِي
 رِزْقِي .

(اے اللہ! ماتہ زما گناہ معاف کرہ او زما پہ کور کنبے فراخی پیدا
 کرہ او ماتہ زما پہ رزق کنبے برکت و اچوہ۔
 لیکن علماء وائی چہ دا دعا صحیح دہ خود اودس نہ دہ بلکہ
 عامہ دعا دہ۔ [ابن السنی رقم ۲۸ تمام المنہ]

کور تہ د نوتو دعا او ذکر

(۱) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلِجِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ
 بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا وَعَلَى اللَّهِ رَبَّنَا تَوَكَّلْنَا.
 [ابوداؤد رقم: ۵۰۹۶، مشکوٰۃ: ۱/۲۱۵ وفيه انقطاع]

ترجمه: ای الله! زه تا نه بهترین خائے د داخلیدو غوارم او بهترین
خائے د وتلو. مونر د الله په نوم سره ننوتو او د الله تعالیٰ په نوم سره
بهر شو او مونر په الله تعالیٰ باندے چه ز مونر رب دے توکل او کړو.
(تول کارونه مو هغه ته وسپارل)

(۲) - حدیث نبوی کبے راخی: إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ، فَذَكَرَ اللَّهَ
عِنْدَ دُخُولِهِ وَعِنْدَ طَعَامِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ لَا مَبِيتَ لَكُمْ وَلَا عَشَاءَ وَإِنِّي
دَخَلْتُ وَلَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ دُخُولِهِ، قَالَ الشَّيْطَانُ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ، فَإِنِّي
لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ طَعَامِهِ قَالَ: أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ وَالْعَشَاءَ.

[صحيح ابن ماجه: ۳۸۸۷ - الادب المفرد: ۱۰۹۶]

ترجمه: کله چه انسان خپل کور ته د ننوتو په وخت ذکر او کړی
او د خوراک په وخت هم د الله تعالیٰ ذکر وکړی نو شیطان خپلو
ملگرو ته داسه وائی چه نه خو ستاسو دپاره دلته د شپے تیرولو خائے
شته او نه د شپے خوراک (موندلے شیء) او که چرے کور ته د ننوتو په
وخت د الله تعالیٰ ذکر اونکړی نو شیطان خپلو ملگرو ته وائی چه
دلته تاسو ته د شپے د اوسیدو موقع ملاؤ شوه او که چرے د خوراک
په وخت (هم) د الله تعالیٰ ذکر اونکړی نو شیطان خپلو ملگرو ته
وائی چه دلته تاسو ته د شپے تیرولو سره خوراک هم ملاؤ شو.

فائده: که چرے دا دعا: اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَیْرَ الْمَوْلِجِ وَخَیْرَ
الْمَخْرَجِ بِسْمِ اللّٰهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللّٰهِ خَرَجْنَا الخ اولولی هم جائز ده ځکه
چه په عموماتو کبے راغله ده، اگر که دا روایت سنداً د انقطاع دوجه
نه ضعیف دے لیکن کور ته د ننوتو په وخت کبے د الله تعالیٰ ذکر

کول پکار دی کہ چرمے دغه دعا اولولی هم صحیح ده۔

کورنه دبهر وتلو دعا

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ .

[ابوداود رقم ۵۰۹۵ - الترمذی رقم ۳۴۲۲ - ابن حبان ۲۳۷۵ - ابن السنی رقم ۱۷۸ - وسنده صحیح]۔

ترجمه : په نوم د الله شروع کوم او توکل مے کر مے په الله تعالی باند مے، نشته د گناه نه اوړیدل او نه د نیکی توفیق ورکول مگر په الله تعالی .

فائده : حدیث کنبے راخی : کله چه سر مے د کورنه اوخی او دا دعا او وائی نو ده ته به او وئیل شی چه ته د شیطان نه ستا حفاظت اوشو او هدایت درته اوشو او الله ستا دپاره کافی شو نو یو شیطان د بل شیطان سره ملاؤ شی او وائی چه ته به څنگه دا سر مے گمراه کر مے، چه دده الله پاک کافی شوید مے او هدایت ورته شوید مے او حفاظت ئے شوید مے .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَضِلَّ اَوْ اُضِلَّ اَوْ اَزِلَّ

اَوْ اُزِلَّ اَوْ اُظْلِمَ اَوْ اُظْلَمَ اَوْ اُجْهَلَ اَوْ یُجْهَلَ عَلَیَّ .

[ابوداود رقم ۵۰۹۴ - الترمذی ۳۴۲۳ - وسنده صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پتا ددے نہ چہ شوگ گمراه کرم یا
ما گمراه کری یا زہ او خوئیبرم یا بل خوے کرم یا ظلم او کرم یا پہ ما
ظلم اوشی . یا زہ چا سرہ ناپوھی او کرم یا ما سرہ ناپوھی اوشی .

مسجد تہ د داخلیدو او وتلو دعا گانے

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ .

[ابن السنی رقم/۸۸ - وسندہ حسن - الکلم الطیب ۶۳]

ترجمہ: پہ نوم د اللہ شروع کوم . اے اللہ! رحمت را اولیبرے پہ
محمد ﷺ باندے .

فائدہ: رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ مسجد تہ داخلیدلو نو دا دعا
بہ ئے لوستلہ، دارنگ کلہ بہ چہ د مسجد نہ بھر وتلو نو ہم دا بہ
ئے لوستلہ .

(۲) - رَبِّ اغْفِرْ لِيْ ذُنُوْبِيْ وَاْفْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ

رَحْمَتِكَ .

[ترمذی ج ۱ / ۳۳۹ رقم ۳۱۴، صحیح]

ترجمہ: اے ربہ خما! بخسنہ او کرہ ماتہ د گناہونو خما او
پرانزہ ماتہ دروازے د رحمت خپل .

فائدہ: رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ مسجد تہ داخلیدو نو دا دعا بہ
ئے لوستلہ او مخکنے بہ ئے ترمے درود لوستلو، دارنگ کلہ بہ چہ
وتلو نو دا بہ ئے لوستلہ:

(۳) - رَبِّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ

فَضْلِكَ . [الترمذی ج ۱ / ۳۳۹ رقم ۳۱۴]

ترجمہ: امے ربہ خما! ماتہ دخپلو گناہونو بخبنسہ او کرے او پرانزہ ماتہ دروازے د فضل (مہربانی) خپل .

دے دعانہ مخکنے ہم رسول اللہ ﷺ درود لوستلے دے نو چہ اولہ دعا او دا دویمہ دعا یوحائے کرے نو عمل بہ ستا پورہ شی پہ سنت طریقہ باندے .

(۴) یا - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ -

[رواہ مسلم و ابوداؤد و النسائی . ابن السنی رقم ۱۵۶]

ترجمہ: امے اللہ! زہ تانہ ستاد مہربانی سوال کوم! . (دا ہم د وتلو وخت کنبے وئیلے شی)

(۴) - اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ .

[ابن السنی رقم ۸۷]

(معنی ئے مخکنے تیرہ شوہ)

فائدہ: دا دعا ہم رسول اللہ ﷺ لوستلے دہ او ترغیب ئے

ورکریدے چہ دا دعا لولی او مخکنے ترے سلام پہ رسول اللہ ﷺ اچوی او کلہ چہ وتلی نو داسے وایی:

اَللّٰهُمَّ اَعِزَّنِيْ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ

[حدیث ابن السنی رقم ۸۶ - ابن ماجہ رقم ۷۷۳]

پہ بل روایت کنبے د - اَعِزَّنِيْ بِهٖ حَائِي - اِعْصِمْنِيْ رَاغِلِيْ دے -

[ابن حبان رقم ۱۳۲۱ - وسندہ صحیح]

ترجمه: اے اللہ! ما د شیطان رتیلے شوی نہ اوساتہ (ددمے نہ
مخکنے ہم سلام راغله دے په رسول الله ﷺ باندمے .

(۵) - اَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ

الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ .

[رواه ابو داود رقم ۴۶۶ و سندہ صحیح]

ترجمه: پناه غوارم په لوئی الله او په مخ د الله تعالی چه عزتمند
دے او په بادشاهی د الله چه پخوانی ده د شیطان رتیلے شوی نه۔

فائده: حدیث کنبے راغلی دی، کله چه سرے مسجد ته ننوخی
او دا دعا او وائی نو شیطان وائی: حُما نه توله ورخ محفوظ شو۔

مسجد کنبے اخستونکی، خر خونکی ته

دا دعا کول پکار دی

لَا أَرْبَحَ اللَّهُ تِجَارَتَكَ .

[اسنادہ صحیح: الترمذی: ۱۳۴۴ - الدارمی: ۱۴۰۸ - صحیح ابن

خزیمه: ۳۰۵ - ابن السنی: ۱۵۴]

ترجمه: الله دے تاته ستا په تجارت کنبے فائده درنکړی۔

فائده: کله نا کله په داسے موقع کنبے بنیرے کول هم جائز وی
خکه چه مسجد د تجارت دپاره نه دے جوړ شوے، هغه خو آخرت
جوړولو دپاره جوړ دے، او دا انسان د هغه د جوړولو حقیقت او

مقصد بدلوی، دنیا پہ کنبے رادنہ کوی۔

مسجد کی د ورک شوی شی تلاش کونکی تہ
داسے بیرہ اوکرہ

لَا رَدَّهَا اللَّهُ عَلَيْكَ.

[مسلم ۱/۲۱۰ - الدارمی: ۱۴۰۸]

ترجمہ: اللہ دے ستا ورک شوی شی تاتہ واپس نکری۔

د اذان او اقامت دعا گانے

د اذان او اقامت جواب ورکول ڊیر فضیلت لری۔ حدیث کنبے
رائی: چا چہ پہ یقین سرہ جواب ورکرو نو جنتی دے۔ د اذان
جواب بہ داسے ورکوی څنگہ چہ مؤذن وائی لیکن - حَىَّ عَلٰی
الصَّلَاةِ حَىَّ عَلٰی الْفَلَاحِ - کنبے بہ صرف: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا
بِاللَّهِ - وائی۔ مَا شَاءَ اللَّهُ - ورسره نشته۔ دارنگ: اَلْعَلِيُّ الْعَظِيمُ -
ہم دلتہ ورسره وئیل نشته۔ د الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ - پہ جواب
کنبے بہ ہم - الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ وائی۔ صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ وَبِالْحَقِّ

نَطَقَتْ - به نه وائی حُکمه دا صحیح حدیث کنبے ندی ثابت.
 دارنگه د: قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ - په جواب کنبے به هم - قَدْ قَامَتِ
 الصَّلَاةُ - وائی. اَقَامَهَا اللهُ وَأَدَامَهَا - ډیر ضعیف حدیث کنبے
 راغلی دی نو حُکمه علماء وائی: دا به نه وائی دوجے د ډیرو دلائلو نه
 چه دلتہ ئے ذکر نشی کیدمے. دارنگ د اذان د اوریدو په وخت "جل
 جلاله" وئیل هم چرته حدیث کنبے نشته.

دغه شان د اذان نه مخکبے: الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللهِ
 وَيَا حَبِيبَ اللهِ - وئیل بدعت دے.
 د اذان نه پس درود وئیل په صحیح احادیثو کنبے راغلی دے، د
 درود نه پس به دا دعا وائی:

(۱) - اَللّٰهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلٰوةِ
 الْقَائِمَةِ، اَتِ مُحَمَّدَ نِ الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا
 مَحْمُوْدًا نِ الَّذِي وَعَدْتَهُ.

ترجمه: اے الله! چه ته مالک ددے پوره دعوت ئے او مالک د
 مانخه اودریدونکی ئے، ورکړه محمد ﷺ ته وسیله مقام او غوره
 والے او وے لیبره هغه مقام محمود ته چه تا ورسره وعده کړیده.
 فائده: اول درود لوستل او بیا دا دعا لوستل پکار دی.

حدیث کنبے دی: چا چه حُما دپاره دا دعا اولوستله نو حُما
 شفاعت دده دپاره حلال شو. دا دعا هم پدے الفاظو صحیح ده، نور
 الفاظ پکنبے چا د حُان نه زیاتی کړیدی لکه لفظ د: وَالذَّرَجَةَ الرَّفِیْعَةَ

- شو دا چاد خان نہ ورسره زیاتی کردے . او د بیہقی پہ روایت کنے
ورسره - اِنَّكَ لَا تُخَلِّفُ الْمِيْعَادَ - راغلی دے مگر ہفہ ہم شاذ او
ضعیف روایت دے .

[البحاری ۸۶/۱ ابوداود ۱۰۶/۱ - الترمذی رقم ۲۱۱ - النسائی رقم
۲۵۶ - ارواء الغلیل رقم ۲۴۳]

(۲) - وَاَنَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ
لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا
وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا .

[مسلم ۱۶۷/۱ رقم: ۸۷۷]

ترجمہ : زہ گواہی کوم چہ نشتہ سواد الله نہ بل حقدار د
عبادت یو ذات دے ، شریک ئے نشتہ او گواہی کوم چہ محمد ﷺ
د الله بندہ او د ہغہ رسول دے ، زہ راضی یم پہ الله چہ خمارب دے او
پہ اسلام چہ خما دین دے او پہ محمد ﷺ چہ خما رسول دے .

فائدہ : حدیث کنے راخی : کوم انسان چہ دمؤذن اذان واوریدو
او دا دعائے اولوستلہ نو الله پاک بہ ددہ گناہونہ معاف کری . بعض
علماء وائی دا دعا بہ د اَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ - پہ وخت کنے
ولی ، لیکن ظاہرہ دا دہ چہ د اذان نہ پس ئے لوستل پکار دی .

(۳) - اَللّٰهُمَّ اَعْطِ مُحَمَّدًا الْوَسِيْلَةَ وَاجْعَلْ فِي

الْعِلِّيْنَ دَرَجَتَهُ وَفِي الْمُصْطَفِيْنَ تَحِيَّتَهُ وَفِي الْمُقَرَّبِيْنَ
ذِكْرَهُ .

[اسنادہ جید : رواہ الطبرانی فی الکبیر : ۹۷۹۰ - ابن السنی : ۹۹]

ترجمہ : اے اللہ ! محمد ﷺ تہ نزدیکت ور کرہ او ہغہ پہ
اُوچتو درجو والو کنبے شامل کرہ او پہ غورہ خلقو کنبے د ہغہ
سلام او کرہ او پہ ہغہ خلقو کنبے د ہغہ ذکر او کرہ چہ تاتہ نزدی
وی۔

فائدہ : د اذان نہ پس توله دعاگانے جمع کول افضل دی، البتہ د
تولو نہ اعلیٰ اولہ دعاء دہ۔ یعنی اَللّٰهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ الخ. او
پدمے کنبے رفع الیدین نشتہ۔

د سحر د سنتونہ پس دعاگانے

(۱) - اَللّٰهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيْلَ وَمِيْكَائِيْلَ وَرَبَّ اِسْرَافِيْلَ
اَعُوْذُ بِكَ مِنْ حَرِّ النَّارِ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ .

[النسائی رقم : ۵۵۱۹، اسنادہ صحیح، سلسلہ الاحادیث الصحیحہ رقم :

[۱۵۴۴

ترجمہ : اے اللہ ! چہ رب د جبریل، میکائیل اور رب د اسرافیل
ئے . پناہ غوارم پہ تا د گرمائش د اور نہ او د قبر د عذاب نہ .

فائدہ : دا دعا بہ رسول اللہ ﷺ د سحر د سنتونہ پس درمے حلہ
لوستلہ .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِيْ قَلْبِيْ نُورًا وَفِيْ بَصْرِيْ نُورًا

وَفِي سَمْعِي نُورًا وَعَنْ يَمِينِي نُورًا وَعَنْ يَسَارِي نُورًا
وَفَوْقِي نُورًا وَتَحْتِي نُورًا وَأَمَامِي نُورًا وَخَلْفِي نُورًا
وَأَجْعَلْ لِي نُورًا .

[بخاری ۲ / ۹۳۵ مسلم ۱ / ۲۲۶]

ترجمہ: اے اللہ! تہ اوگرخوہ زما پہ زپہ کنبے رنرا اوپہ سترگو
کنبے مے رنرا اوپہ غور کنبے مے رنرا او بنی طرف تہ مے رنرا او گس
طرف تہ مے رنرا او دپاسہ مے رنرا او دلاندی مے رنرا او مخکنبے مے
رنرا او شاتہ مے رنرا، او اوگرخوے رنرا حما دپارہ .

فائدہ: دا دعا بہ رسول اللہ ﷺ د سحر د سنتو نہ پس کولہ،
دارنگ پہ سجدہ کنبے بہ ئے ہم لوستلہ . ڀیرہ بہترینہ دعا دہ .

د مانخہ د افتاح ذکر ونہ او دعا گانے

علماء کرام فرمائی: چہ پہ مانخہ کنبے ہمیشہ یو ذکر او یوہ دعا
لوستل زپہ سختوی حکہ انسان ورسرہ عادت شی نو حکہ
مختلف ذکر ونہ او دعا گانے کول پکار دی . دلته اوس بعض
ضروری دعا گانے لیکلے شی .

(۱) - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ

اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ .

[صحیح: ابوداؤد: ۷۷۶ - نسائی: ۸۶۴/۸۶۵ - ترمذی: ۲۴۲ - ابن

ماجہ: ۸۰۳/۸۰۴ - مستدرک: ۸۹۲]

(۲) - الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ .

[صحیح: ابوداؤد: ۷۶۳ - احمد: ۱۰۶/۳ - کتاب الدعاء للطبرانی: ۱۲۵

- ابن السنی: ۱۰۸]

ترجمہ: تہول صفتونہ اللہ تعالیٰ لہ دی، صفتونہ ڊیر، پاک چہ برکت پکنیہ اچول شومے وی .

فائدہ: دادعا بہ د - اللَّهُ أَكْبَرُ - نہ پس د - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ - پہ خائے لوستلے شی . حدیث کنیہ راخی چہ ڊولس (۱۲) ملائک ئے پہ جلتی سرہ اوچتوی . [مسلم ۱/۲۱۹]

(۳) - اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ

بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ . اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقِّي الثَّوْبَ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالثَّلْجِ وَالْمَاءِ وَالْبَرَدِ .

[مسلم ۱/۲۱۹ - ابوداؤد: ۷۸۱ - النسائی: ۸۶۰ - ابن ماجہ: ۸۰۵ -

صحیح ابن خزیمة: ۱۵۷۹]

ترجمہ: اے اللہ! جدا والے راولے پہ مینخ زما او زما د گناھونو کنبے لکہ خنگہ چہ تا جدائی راوستے پہ مینخ د مشرق او د مغرب کنبے . اے اللہ! ما د گناھونونہ پاک کرہ، لکہ خرنگ چہ سپینہ جامہ د خیری نہ پاکیری . اے اللہ! ما د خپلو گناھونو نہ اووینخہ پہ واورہ، اوبو او گلی سرہ .

فائدہ: دادعا ہم د - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ - پہ خائے لوستلے شی .

(۴) - وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ إِنَّ صَلَاتِي
 وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، لَا شَرِيكَ
 لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ . اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي
 وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي ، فَاعْفِرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعًا ، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ
 الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ ، وَاهْدِنِي لِأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي
 لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ ، وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا لَا يَصْرِفْ عَنِّي
 سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ ، لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ فِي
 يَدَيْكَ ، وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ ، أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ ، تَبَارَكْتَ
 وَتَعَالَيْتَ ، اسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ .

[مسلم: ۱/۲۶۳ - ابوداؤد: ۷۶۰ - ترمذی: ۳۶۶۲ - ابن ماجه: ۸۶۲ - ابن

حبان: ۱۷۷۱، ۱۷۷۲ - احمد: ۱/۹۵، ۱۰۲، ۱۹ - السنن الكبرى

[۲۳۹۱:

ترجمہ : ما متوجه کرو مخ خپل (خان خپل) هغه ذات ته چه
 پیدا کری ئے دی آسمانونه اوز مکه، کلک یم په توحید باندمے اونه
 یم زه د مشرکانو د دله نه، یقیناً مونخ زما او مالی عبادت زما او

ژوند زما او مرگ زما خاص الله لره دی چه رب د ټول عالم دے.
 نشته هیخ برخه والاد هغه سره، او په دے سره ماته حکم شویدے
 اوزة د توحید والو نه یم، امے الله! ته بادشاه ټے ستانه سوی حقدار د
 بندگی، نشته، ته زما رب ټے اوزة ستا بنده یم، ما په خپل ځان
 باندے ظلم کریدے او د خپلو گناھونو اقرار کوم نو ته زما ټول
 گناھونه معاف کره، بیشکه گناھونه ستانه سوی هیخوک نشی
 بخبلے او ته ماته د ټولو نه د بڼه اخلاقو هدایت او کره، ستانه
 سوی هیخوک د ټولو نه د بهترینو اخلاقو هدایت نشی کولے او ته
 مانه بد اخلاق واره وه، ستانه بغیر هیخوک مانه بد اخلاق نشی
 اړه ولے۔ زه حاضریم او حکم منلو دپاره تیاریم او پوره خیر ستا په
 لاس کبے دے، او بدی تاته منسوب نه ده، زه ستا د قدرت او طاقت
 دوجه نه موجودیم۔ تاته متوجه کیږم، ته برکت والائے او اوچت
 ټے۔ زه تانه بخښنه غواړم او تاته توبه اوباسم۔

فائده: دادعا فرضو او نفلو دواړو کبے راغله ده لکه په صحیح

ابن حبان کبے راغلی دی۔

(۵) - اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ نُورُ السَّمٰوٰتِ

وَالْاَرْضِ وَمَنْ فِيْهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ قِيَمُ السَّمٰوٰتِ

وَالْاَرْضِ وَمَنْ فِيْهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ اَنْتَ الْحَقُّ وَوَعْدُكَ

الْحَقُّ وَقَوْلُكَ حَقٌّ وَلِقَائُكَ حَقٌّ وَالْجَنَّةُ حَقٌّ وَالنَّارُ حَقٌّ

وَالسَّاعَةُ حَقٌّ وَالنَّبِيُّوْنَ حَقٌّ وَمُحَمَّدٌ حَقٌّ، اَللّٰهُمَّ لَكَ

أَسَلَمْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَإِلَيْكَ أَنْبْتُ وَبِكَ
خَاصَمْتُ وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا
أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ
الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

[بخاری: ۹۳۵/۲ - مسلم: ۲۶۶۲/۱]

(ابوداؤد: ۷۷۱ - الادب المفرد: ۷۱۸ - ابن ماجه: ۱۳۵۵ - مسند

دارمی: ۱/۲۸۷، ۲۸۸) - صحیح ابن خزیمه: ۱۱۵۱]

ترجمہ: اے اللہ! تادپارہ تپول صفتونہ دکمال دی، ہم تہ د
آسمانونو او دزمکے او خہ چہ پدمے کنبے دی دتپولو روہبانہ کونکے
ئے او تادپارہ تپول صفتونہ دی، ہم تہ د آسمانونو او زمکے او خہ چہ
پدمے کنبے دی د ہغے سنبالونکے ئے او تپول صفتونہ تالره دی، تہ
حق ئے او ستا وعدہ حقہ دہ او ستا فرمان حق دے او تا سرہ ملاویدل
حق دی او جنت حق دے او دوزخ حق دے او تپول پیغمبران حق دی او
محمد ﷺ حق دے او قیامت حق دے، اے اللہ! ماتاتہ سر خکتہ
کرو او پہ تا مے ایمان راورو او پہ تا مے توکل او کرو او تاتہ مے رجوع
او کرہ او ستا پہ مدد سرہ خہ د کافرو سرہ جنگیرم او تہ مے حاکم
جوړ کرے ئے (پہ تا فیصلہ کوم کله چہ اختلاف پیدا شی) پس
اوبخنبہ ماتہ ہغہ خہ چہ ما مخکنبے کپی وی او ہغہ خہ چہ ما
روستہ کرے وی او ہغہ خہ چہ ما پت کرے وی او ہغہ خہ چہ ما
بنکارہ کپی وی، تہ مخکنبے کونکے ئے او تہ روستو کونکے ئے،
نشہ حقدار د بندگی سوی ستانہ۔

فائده: پدے دعا کنبے د مغفرت نه علاوہ د الله تعالى معرفت هم
دے، دا ضرور یادول پکار دی۔

د شپے د مونیخ شروع کولو په وخت ذکر

اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ، فَاطِرَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ
تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، إِهْدِنِي لِمَا
اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ؕ

[مسلم: ۲۶۳/۱ ابوداود: ۷۶۷- ابن ماجه: ۱۳۵۷- احمد: ۱۵۶/۶-

صحيح ابن خزيمة: ۱۱۵۳]

ترجمه: اے الله! د جبریل او میکائیل او اسرافیل علیهم السلام
رہ! د تولو آسمانونو اوزمکے ناشنا پیدا کونکیه، په هر غائب او
حاضر پوهیدونکیه، ته په خپله د خپلو بندگانو ترمینخ د هغه
خیز فیصله کوم په کوم کنبے چه دوی اختلاف کوی۔ اے الله! ته
په خپل توفیق سره ماته د حق اړخ ته هدایت او کره په هغه خیز
کنبے چه خلق په هغه کنبے اختلاف کوی حکه چه ته چاته
اوغوارے نو نیغے لارے ته ئے رهنمائی کومے۔

فائده: دا دعا به نبی علیه السلام په اول رکعت کنبے د سُبْحَانَكَ

اللَّهُمَّ يَا حَائِلَ لَوَسْتَلَهُ - پدے سرہ انسان تہ ہدایت ملاویری۔

پہ مانجھہ کی دقراءت نہ مخکی تعوذ

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ مِنْ
هَمَزِهِ وَنَفْخِهِ وَنَفْثِهِ.

[ابوداؤد ۷۷۵، والترمذی رقم: ۲۴۲، ابن خزیمہ: ۴۶۷ وهو
صحیح لشواہدہ، البانی]

ترجمہ: زہ پہ اللہ پورے پناہ غوارم د شیطان رتلی شوی نہ د ہغہ
دوسوسے او د ہغہ د پوکی او د ہغہ تف تف نہ۔

فائدہ: د بعض سلفو نہ د - مِنْ هَمَزِهِ وَنَفْخِهِ وَنَفْثِهِ - ترجمہ
داسے نقل دہ: د ہغہ د لیونتوب نہ، د ہغہ د کبر (تکبر) نہ، او د
ہغہ د شعرونو نہ۔

فائدہ: دا کامل تعوذ دے، داد ہر تلاوت او د فاتحے نہ مخکبے
لوستل پکار دی۔

د رکوع د عاگانے

(۱) - سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ.

[مسلم: ۱۸۵۰]

(۲) - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ

اغْفِرْ لِي.

[بخاری ۱۱۳/۱ - رقم: ۷۹۴ مسلم ۱۹۲/۱ - رقم: ۱۱۱۳]

ترجمہ: پاکی دہ تالره امے الله! چه رب زمونرئے، سره د
صفتونو ستانه امے الله! ماته بخبننه او کریمے .

فائده: دادعا په رکوع او سجده دواړو کبے لوستلے شی -

(۳) - سُبُوْحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلٰئِكَةِ وَالرُّوْحِ .

[مسلم ۱۹۲/۱]

ترجمہ: پاک دے الله چه رب د ملائکو او د جبریل علیه السلام
دے .

(۴) - سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ

وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظْمَةِ .

[النسائي في الافتتاح و ابوداود و مسند احمد ج ۶/۳۵، ۹۴، ۱۱۵، ۱۴۸،

۱۴۹، ۱۷۶، ۱۹۳] -

ترجمہ: پاکی دہ هغه ذات لره چه د غلبے او حکومت او کبر
(لویئے) او عظمت خاوند دے .

(۵) - اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ

أَسْلَمْتُ خَشَعَ لَكَ سَمْعِي وَبَصَرِي وَمُخِي وَعِظَامِي

وَعَصَبِي .

[مسلم: ۱/۲۶۳ - ابوداؤد: ۷۶۰ - النسائی: ۱۰۰۵ - کتاب الدعاء
للطبرانی: ۵۲۵ - ابن حبان: ۱۹۵۳ - مسند احمد: ۱/۱۰۲۰۹۵ -
السنن الكبرى: ۲۳۹۲]

ترجمہ: اے اللہ! ماتا دپارہ رکوع او کرہ او ما پہ تا باندمے ایمان
راورو اوزہ ستا فرمانبردار شوم او ستا پہ وړاندے تیت شویدی
(عاجزی کریدہ) زما غورونه او زما سترگے او زما نلے او زما هډوکی
او زما پلے -

(۶) - سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ۝

[مسلم: ۱/۱۹۲ - کتاب الدعاء للطبرانی: ۶۰۵]

ترجمہ: اے اللہ! تہ پاک ئے او ستا صفتونه بیانوم، تانه سوئی بل
هیڅوک حقدار د بندگی نشته -
فائدہ: دا دعا په رکوع او سجده دواړو کنبے او په فرائضو او
نوافلو کنبے لوستلے شی -

دقومے دعا گانے

(۱) - سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ ۝

[ابوداؤد: ۸۴۸ - نسائی: ۱۰۱۴ - ترمذی: ۲۶۷ - ابن ماجه: ۸۷۵]

[صحیح]

ترجمہ: اللہ تعالیٰ قبلوی صفت دہغہ چا چہ دہغہ صفتونہ
کوی۔

(۲) - رَبَّنَا (وَ) لَكَ الْحَمْدُ ط

[ابوداؤد: ۸۴۹ - نسائی: ۱۰۱۴ - ترمذی: ۲۶۷ - ابن ماجہ: ۸۷۵]

ترجمہ: اے زمونہ ربہ، او تا دپارہ د کمال صفتونہ دی۔

(۳) - رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا

مُبَارَكًا فِيهِ

[بخاری ۱/۱۱۰، رقم: ۷۹۹، نسائی ۱/۱۲۰]

ترجمہ: اے اللہ! تالره د کمال صفتونہ دی، صفتونہ دیر او پاک،
چہ برکت پکنیے اچول شومے وی۔

فائدہ: حدیث کنبیے راخی: دا ذکر شه دپاسہ دیرش (۳۰) ملائک
د اللہ دربارتہ اوپی. او ددیے وئیل پہ فرض مانخہ کنبیے ہم حدیث
پاک کنبیے راغلی دی.

(۴) - لِرَبِّي الْحَمْدُ لِرَبِّي الْحَمْدُ ط

[ابوداؤد: ۸۷۴ - نسائی: ۱۰۲۴، صحیح]

ترجمہ: زما درب دپارہ حمدونہ دی، زما درب دپارہ د کمال
صفتونہ دی۔

(۵) - رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ مِلْءَ السَّمَوَاتِ وَمِلْءَ الْأَرْضِ

وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدَ أَهْلِ الشَّاءِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ

مَا قَالَ الْعَبْدُ وَكُنَّا لَكَ عَبْدًا، اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا اَعْطَيْتَ
وَلَا مُعْطٰى لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ .

[مسلم ۱۹۰/۱ رقم: ۱۰۸۶]

ترجمہ: اے اللہ! چہ ربّ خمونرئے، تالره صفتونہ د کمال دی، پہ
اندازہ د دکوالی د آسمانونو او دکوالی د زمکے، او دکوالی د هغه
خہ چہ ستا خوبنہ وی بے له اسمانونو او زمکونو نہ، تہ لائق د
صفتونو او د عزت ئے، او تہ ډیر حقدار ئے د هغه صفتونو چہ بندہ
ئے ستا ډپاره بیانوی. او مونر تبول ستا بندگان یو. اے اللہ! نشته
منع کونکے د هغه خہ چہ تہ ئے ورکوی، او نشته ورکونکے د هغه
خہ چہ تہ ئے منع کرے، او فائدہ نہ ورکوی د بخت خاوند تہ، ستا نہ
بخت د هغه (یا - فائدہ نہ ورکوی مالدار تہ ستا درانیولو پہ مقابلہ
کنبے مالداری د هغه)

فائدہ: دا دعا ډیره بهترینه دعا ده، نبی اکرم ﷺ پہ فرض مانخه
کنبے هم لوستلے ده، او دا دعا به د - سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهُ - نه
روسته لوستلے شی .

د سجده دعا گانے

(۱) - سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

[ابوداؤد: ۸۷۱ - ترمذی: ۲۶۲ - نسائی: ۱۰۰۱ - ابن ماجه: ۸۸۸]

ترجمہ: پاکی دہ زما اوچت رب لرہ۔

(۲) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ ذَنْبِيْ كُلَّهُ دِقَّةً وَجِلَّةً وَاوَّلَهُ

وَآخِرَهُ وَعَلَانِيَةً وَسِرَّةً .

[مسلم ۱۹۱/۱ - رقم: ۱۱۱۲]

ترجمہ: اے اللہ! او بخنبہ ماتہ گناہونہ حُما تبول، وارہ او غت او
اؤل او آخر، بنکارہ او پت۔

فائدہ: سجده کنبے ہر قسمہ دعا کول جائز دی او ڊیرمے دعا گانے
پہ یوخل باندم ہم وئیلے شی، حُکہ چہ رسول اللہ ﷺ اجازت
ورکریدمے او دائے فرمائیلے دی چہ بندہ اللہ تعالیٰ تہ د سجده حالت
کنبے ڊیر نزدیمے وی، نو تاسو دعاگانے ڊیرمے کویٰ پہ سجده کنبے (اللہ
بہ ستا سو دعاگانے قبلوی)۔

لیکن پہ رکوع کنبے یوہ یوہ دعا وئیل پکار دی، کله یوہ کله بلہ،
حُکہ رسول اکرم ﷺ نہ پہ دغه طریقہ نقل شویدی۔

(۳) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ
وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوْبَتِكَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْكَ لَا اُحْصِيْ ثَنَاءً
عَلَيْكَ اَنْتَ كَمَا اَثْنَيْتَ عَلٰى نَفْسِكَ .

[رواه مسلم فى ۱/۱۹۲ - المشكاة ۱/۸۴ صحيح الجامع الصغير ۱/۲۷۵]

رقم [۱۲۸۰]

ترجمہ : اے اللہ! زہ پناہ غوارم ستا پہ رضا ستا د غصے نہ او
ستا پہ روغتیا ستا د عذاب نہ، او پناہ غوارم پتا باندمے ستا نہ . زہ
ستا پورہ صفت نشم بیانولے لکہ خرننگ چہ تا د خپل خان بیان
کریدمے .

(۴) - اَللّٰهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ ، وَبِكَ اٰمَنْتُ وَلَكَ
اَسْلَمْتُ سَجَدَ وَجْهِيْ لِلَّذِيْ خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ
وَبَصَرَهُ تَبَارَكَ اللهُ اَحْسَنُ الْخَالِقِيْنَ ؕ

[مسلم رقم : ۱۸۴۸ ، ابو داود : ۷۶۰ - ابن حبان : ۱۹۷۷ - واحمد فى

المسند : ۱ / ۱۰۲، ۹۵ / ۱۱۹]

ترجمہ : اے اللہ! ما تا دپارہ سجدہ او کرہ او ما پہ تا باندمے ایمان
راور او ما ستا تابعداری او کرہ . زما مخ ہغہ ذات تہ سجدہ او کرہ
چہ دائے پیدا کریدمے او چا چہ د ہغہ شکل جوہ کریدمے ، او پہ ہغے
کنبے ئے غورونہ او سترگے خیرلی دی ، برکت والا دمے ہغہ اللہ چہ د
تولو پیدا کونکو نہ بنائستہ پیدا کونکے دمے .

فائدہ : دا پہ فرض او نفل دوارو کنبے راغلے دہ او بہترینہ دعا دہ .

(٥) - سُبْحَانَكَ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ .

[النسائي: ١٠٠٢]

(٦) - اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِيْ قَلْبِيْ نُورًا وَفِيْ بَصْرِيْ نُورًا
وَفِيْ سَمْعِيْ نُورًا وَعَنْ يَمِيْنِيْ نُورًا وَعَنْ يَسَارِيْ نُورًا
وَفَوْقِيْ نُورًا وَتَحْتِيْ نُورًا وَاَمَامِيْ نُورًا وَخَلْفِيْ نُورًا
وَاجْعَلْ لِيْ نُورًا.

[بخارى: ٢ / ٩٣٥ - مسلم: ١ / ٢٢٦]

(ترجمہ ئے مخکنے شويده)

(٤) - سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، اَسْتَغْفِرُكَ

وَآتُوبُ اِلَيْكَ ط

[الطبراني في الكبير: ١٠٣٠٢ - الصحيحه: ٣٠٣٢]

(ترجمہ ئے مخکنے شويده)

(٨) - سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ ط

[مسلم: ١ / ١٩٢ - كتاب الدعاء للطبراني: ٦٠٥]

(ترجمہ ئے مخکنے شويده)

(٩) - سُبْحَانَكَ اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ .

[بخاری: ۱۱۳/۱ - مسلم: ۱۹۲/۱ - ابوداؤد: ۸۷۷]

(ترجمہ ئے مخکنیے شویدہ)

(۱۰) - سُبُوْحُ قُدُّوْسُ رَبِّ الْمَلٰٓئِكَةِ وَالرُّوْحِ -

[مسلم: ۱۹۲/۱ - ابوداؤد: ۸۷۲ - النسائی: ۱۰۰۳ - کتاب الدعاء

للطبرانی: ۵۴۵] (ترجمہ ئے مخکنیے شویدہ)

(۱۱) - سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ

وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعِظَمَةِ ط

[ابوداؤد: ۸۷۳ - النسائی: ۱۰۰۴]

ترجمہ: پاکی ده هغه ذات لره چه د غلبه او د بادشاهی او د کبر (لویئ) او عظمت خاوند دیم۔

د دوو (۲) سجدو په مینځ کښ دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَاَرْحَمْنِيْ وَاَهْدِنِيْ وَعَافِنِيْ

وَاَرْزُقْنِيْ . [مسلم رقم الحديث: ۷۰۲۵]

ترجمه: اے الله! ماته بخښنه او کریم او په ما رحم او کریم او ما

جوړ کریم او ماته هدایت و کریم او ماله روزی را کریم .

فائده: ددې دعا په فرض مانځه کښه لوستل هم په احادیثو

کښه راغله دی، بلکه امام احمد فرمائی چه ددې دعا لوستل

اجب دی په ټولو مونځونو کښه - او یا دا دعا:

(۲) - رَبِّ اغْفِرْ لِي رَبِّ اغْفِرْ لِي .

[النسائي ج ۱ / ۲۴۷ رقم ۱۰۹۷ ابو داود : ۸۷۴، صحيح]
ترجمه : اے ربہ ! ما اویخنبہ، اے ربہ ! ما اویخنبہ .

د تشهد دعا گانے

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ، اَلَّتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ، اَلصَّلَوَاتُ لِلّٰهِ،
اَلزَّكَايَاتُ لِلّٰهِ، اَلسَّلَامُ عَلٰى النَّبِيِّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ
اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصّٰلِحِيْنَ . شَهِدْتُ اَنْ لَا
اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ، شَهِدْتُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُوْلُ اللّٰهِ ط

[اخرجه مالك : ۷۳/۱]

ترجمہ : شروع کوم پہ نوم د الله تعالى، قولى عبادتونه د الله
دپاره دى، بدنى عبادتونه د الله دپاره دى، ٲول بنه اخلاق او عملونه د
الله دپاره دى، سلام دى وى په نبى (ﷺ) باندى او د الله رحمتونه او
برکتونه (دى وى) سلام دى وى په مونږ باندى او په بندگانو د الله
باندى چه نيکان دى۔ ما گواهى کړيده چه نشته حقدار د بندگى
سوى د الله نه، ما گواهى کړيده چه نبى عليه السلام د الله رسول
دى۔

(۲) - التَّحِيَّاتُ الْمُبَارَكَاتُ الصَّلَوَاتُ الطَّيِّبَاتُ لِلَّهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ
عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ط

[مسلم: ۱/۷۴ - ابوداؤد: ۹۷۴ - الطبرانی فی الکبیر: ۱۰۹۹۶ - السنن

الکبری: ۲۸۹۱ - ابن ماجه: ۹۰۰]

ترجمہ: دژے تہول مبارک عبادتونه او بدنئی او مالی عبادتونه د
اللہ دپارہ دی۔ سلام دے وی پہ تا باندے امے نبی! او د اللہ رحمتونه او
برکتونه دے وی۔ سلام دے وی پہ مونر باندے او د اللہ پہ نیکانو
بندگانو باندے۔ گواہی کوم چہ نشته حقدار د بندگی سوی د هغه
نه او محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) د اللہ رسول دے۔

(۳) - التَّحِيَّاتُ الطَّيِّبَاتُ الصَّلَوَاتُ لِلَّهِ السَّلَامُ
عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا
وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ط

[مسلم: ۱/۱۷۴، ابوداؤد: ۹۷۲، النسائی: ۱۱۲۲، الطبرانی فی الکبیر

: ۱۱۴۰۶]

ترجمہ: دژے تہول پاک عبادتونه او بدنئی عبادتونه اللہ دپارہ دی،

سلام دے وی پہ تا باندے امے د الله نبی! او د هغه رحمت او د هغه
برکتونه دے وی۔ زه گواهی کوم چه د الله نه سوی بل خوک حقدار
د بندگی، نشته او محمد (ﷺ) د هغه بنده او رسول دے۔

(۴) - التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، الزَّكَايَاتُ لِلَّهِ، الطَّيِّبَاتُ لِلَّهِ
الصَّلَوَاتُ لِلَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ،
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ ط

[اخرجه مالك: ۹۰/۱ - السنن الكبرى: ۲۹۰۵]

ترجمه: ٲول قولى عبادتونه الله دپاره دى، ٲول بنه اخلاق او
عملونه الله دپاره دى، ٲاك مالى عبادتونه او فعلى عبادتونه الله دپاره
دى، سلام دے وی پہ تا باندے امے د الله نبی! او د هغه رحمتونه او د
هغه برکتونه دے وی۔ سلام دے وی پہ مونږ باندے او د الله په
نيکانو بندگانو باندے۔ زه گواهی کوم چه نشته حقدار د بندگی
سوی د الله نه او گواهی کوم چه محمد (ﷺ) د هغه بنده او د هغه
رسول دے۔

(۵) - التَّحِيَّاتُ الطَّيِّبَاتُ الصَّلَوَاتُ الزَّكَايَاتُ لِلَّهِ،
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ

مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةً
اللَّهِ وَبَرَكَاتِهِ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ ط

[اخرجه مالك في الموطأ: ۹۱/۱، سنن كبرى: ۲۹۰۷]

ددمے ترجمہ ہم د مخکنے پہ شان دہ۔

(۶) - التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ
عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا
وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ط

[مسلم: ۱۷۳/۱ - النسائي: ۱۱۱۴ - ترمذی: ۲۸۹]

ترجمہ: دژے تول عبادتونہ (پیش کشیانے، تحفے) او مونخونہ
(یارحمتونہ یا دعاگانے او عاجزیانے) او تول پاک کلمات خاص الله
دپارہ دی الخ۔

فائدہ: حدیث کنبے راغلی: کله چه یوتن په تاسو کنبے دا درود
اُووائی نو په آسمان او زمکه کنبے تول نیکانو بندگانو ته ددمے اثر
رسیبری او دیتہ تشهد د عبد الله بن مسعود رضی الله عنه وائی۔

فائدہ: دتشهد ډیر الفاظ راغلی دی لکه خرنکه چه د حدیثونو
په کتابونو کنبے دی، هر لفظ وئیل جائز دی، البتہ د ابن مسعود
رضی الله عنه تشهد کوم چه آخر (۶) نمبر کنبے ذکر شو هغه دتولو نه غوره
دی، حکه چه د صحیحینو په روایت کنبے راغلی دمی۔

د التحیات او درود نه پس دعاکانه

فائده: حدیث کنبه راځی چه دې مقام کنبه (یعنی د مانځه په آخر کنبه) تاسو ته چه کومه دعا خوښه وی هغه کوی! لیکن کومه دعا چه قرآن او حدیث کنبه ذکر وی هغه وئیل ډیر غوره دی، ځکه دیکبې دوحی برکت وی. بعض د هغه نه دا دی: -

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَالِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ .

[ابن ماجه ۲/۳۲۶ رقم ۳۸۴۰]

ترجمه: اے الله! زه پناه غواړم پتا د عذاب د جهنم نه او پناه غواړم پتا د عذاب د قبر نه او پناه غواړم پتا د فتنې د دجال نه، او پناه غواړم پتا د فتنې د ژوند او د مرگ نه.

فائده: دا دعا به رسول الله ﷺ صحابه کرامو ته پداسه اهتمام سره ورزده کوله لکه څرنګ چه به ئې د قرآن مجید یو سورت ورخودلو، او پدې دعا به ئې حکم کولو چه دا ضرور وایی، دا وجه ده چه بعض علماء ددې دعا لوستل واجب ګنړی لکه مسلم ۱/۲۱۸ - کنبه راځی چه طاووس رحمه الله پخپل ځوی مונځ دوباره کړې وو ځکه چه هغه دا دعا پریځه وه، نو ددې دعا وئیل ضرور پکار دی -

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ ظُلْمًا کَثِیْرًا وَّلَا یَغْفِرُ
الدُّنُوْبَ اِلَّا اَنْتَ فَاغْفِرْ لِیْ مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَاَرْحَمَنِیْ
اِنَّکَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ .

[بخاری ۱/۱۱۵ - مسلم ۱/۲۱۷]

ترجمہ : اے اللہ! ما ڀیر ظلم ڪریم ٻڃیل خان او نه بخڻیہ
گناہونہ (ھیڻوڪ) مگر ته، نو ماتہ بخڻیہ او ڪرہ، داسہ بخڻیہ
چہ ستاد طرفہ وی اورحم او ڪریم ٻہ ما ڇڪہ تہ بخڻونکے مہربان
ئے .

فائدہ : ابوبڪر صديق رضی اللہ عنہ در رسول اکرم ﷺ نہ
مطالبہ او ڪرہ چہ ماتہ یوہ دعا را او بنایہ چہ ٻہ مانڇہ کڻیہ ئے وایم
نو رسول اللہ ﷺ ورتہ دغہ دعا او خودلہ .

(۳) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِیْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا
اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ وَمَا اَسْرَفْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ مِنْیْ
اَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَاَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ .

[مسلم رقم : ۱۸۴۸، ابوداود رقم : ۷۶۰]

ترجمہ : اے اللہ! او بخڻیہ ماتہ گناہونہ ڄما، هغه چہ مخکڻیہ
مے ڪریدی او هغه چہ روستہ مے ڪریدی او هغه چہ پٽ مے ڪریدی
او هغه چہ بنڪارہ مے ڪری او هغه چہ مازیاتے ڪریم او هغه چہ تہ
پریم ڄمانہ بنہ پوھیڙمے، تہ مخکڻیہ کونکے ئے او تہ روستہ
کونکے ئے، نشته حقدار د بندگی سوا ستانہ .

(۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ النَّارِ

[اخرجه ابوداود واحمد ج ۳/۴۷۴ - وابن ماجه في الاقامة وابن خزيمة

۵۲۵ - وسنده صحيح]

ترجمه : اے اللہ! زہ تانہ جنت غوارم او پناہ غوارم پتا سرہ داور
نہ .

فائدہ : یو باندمے والا سپری او وئیل : اے د اللہ رسولہ ! زہ ستا اود
معاذ بن جبل رضی اللہ عنہ پہ آواز نہ پوہیرم چہ تاسو کومہ دعا کوی لیکن
زہ د جنت اود جہنم دعا کومہ نو نبی علیہ السلام او فرمائیل :
(حَوْلَهُمَا نَذْنِدُنْ) یعنی مونبر ہم د جنت او دوزخ متعلق دعا کوو .
فائدہ ۲ : د التحیات نہ پس یرمے دعا گانے جمع کول جائز دی .

(۵) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَاَعُوْذُ

بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيْحِ الدَّجَالِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ

الْمَحْيَا وَفِتْنَةِ الْمَمَاتِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْمَآْثِمِ

وَالْمَغْرَمِ ط

[بخاری : ۱/۱۱۵ - مسلم : ۱/۲۱۷ - ابوداود : ۸۸۰ - والترمذی فی

الدعوات والنسائی فی السهو واحمد فی المسند ۲/۸۹، ۲۰۷]

ترجمه : اے اللہ! زہ پناہ غوارم پہ تا سرہ د عذاب د قبر نہ او پناہ
غوارم پہ تا سرہ د مسیح دجال د فتنے نہ او پناہ غوارم پہ تا سرہ د
فتنے د ژوند او فتنے د مرگ نہ - اے اللہ! د گناہ او د قرض نہ پہ تا

پورے پناہ غوارم۔

فائدہ: یو صحابی وویل: اے د اللہ رسولہ! تاسو د قرض نہ دیرہ
پناہ غواری؟ هغوی وفرماییل: د قرض پہ وجہ قرضدار چہ کلہ
خبرہ کوی نو دروغ وائی او چہ کلہ وعدہ کوی نو خلاف کوی (پہ
دیے وجہ زہ دا دعا کوم)۔

د سلام اړولو نه روستو دعاکانے

(۱) - اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ

(د اللہ تعالیٰ نه بخښنه غوارم) درمے (۳) ځله.

(مسلم ۱/۲۱۸)

(۲) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا

ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ .

ترجمه: اے اللہ! ته سلام ئے، او ستا د طرف نه سلامتیا ده،
برکت اچونکے ته ئے، اے خاوند د لویی او دعزت.

فائدہ: دا حدیث مسلم ۱/۲۱۸ او مشکاة ۱/۸۸ - ذکر

کړیدم. پدے کښه بعض خلق دا الفاظ زیاتوی:

وَإِلَيْكَ يَرْجِعُ السَّلَامُ فَحِينًا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ وَأَدْخِلْنَا

دَارَكَ دَارَ السَّلَامِ .

دا الفاظ ندی وئیل پکار ځکه دا د ځان نه جوړ شویدی، احادیثو

کښه دا ندی ثابت او گوره .

[مرقات ۲/۳۵۸]-

(۳) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا
أَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ
الْجَدُّ

[بخاری ج ۱/۱۱۷ رقم: ۸۴۴]

(دادعا مخکنے تیرہ شویده)

فائده: دادعا هم د فرض مانخه نه روستو وئیل پکار دی، او په
پته ئے وئیل پکار دی، په کوم روایت د مشکوه کنب چه راخی چه
رسول الله ﷺ به دادعا په زوره وئیله نو دا جمله په دغه حدیث د
مسلم ۱/۲۱۸- کنبے نشته دے او مشکاة ۱/۸۸- نقل د مسلم نه
کریدے۔

(۴) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَأَعُوذُ بِكَ
مِنَ الْبُخْلِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمْرِ وَأَعُوذُ
بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ .

[بخاری: ۱/۱۱۵ رقم: ۶۳۷۴]

ترجمه: اے الله! زه پناه غوارم پتا د بز دلۍ نه، او پناه غوارم پتا د
کنجوسی نه، او پناه غوارم پتا د ذلیل عمر (بوډا والی) نه، او پناه
غوارم پتا د فتنے د دنیا، او د عذاب د قبر نه.

فائده: رسول اکرم ﷺ به د هر فرض مانخه نه پس دا دعا گانے

لوستلے، نو سنت دا دی چه انسان دا د فرضونه پس لولی او د سنت
مانخہ نہ پس تے وئیل ندی پکار.

(۵) - آيَةُ الْكُرْسِيِّ د فرض مانخہ نہ پس ډیر فضیلت لری، چه
انسان تے اولولی، لکه مخکبے تیر شو.

(۲) - (۳۳) خَلَه - سُبْحَانَ اللَّهِ .

(۳۳) - خَلَه - الْحَمْدُ لِلَّهِ .

او (۳۴) خَلَه - اللَّهُ أَكْبَرُ .

فائده: (۳۳) - خَلَه - اللَّهُ أَكْبَرُ - که چا اولوستلو او بیائے ورسره
داراتلونکے دعا اولوستله:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

(بخاری: ۱۱۶/۱ - مسلم ۲۱۹/۱ رقم: ۱۳۸۰)

نو الله پاک به دده گناھونه معاف کری، اگر که د دریاب دزگ په
اندازه وی۔ پدیکبے لس (۱۰) خَلَه سُبْحَانَ اللَّهِ، لس (۱۰) خَلَه -
الْحَمْدُ لِلَّهِ او لس (۱۰) خَلَه - اللَّهُ أَكْبَرُ - لوستل هم د بخاری
مسلم په روایت کبے راغلی دی. پدے کبے که په هره یوه طریقہ
عمل کومے، نو په سنت طریقہ عمل دے. دارنگ دا یولس، یولس
خَلَه لوستل هم راغلی دی کما فی مسلم، لیکن هغه صرف په
حدیث کبے د سهیل راوی اندراج دے او حدیث نبوی نه دے.

حدیث کبے راخی چه پدے لس لس خَلَه وئیلو سره پس د هر
مانخہ نه یو نیم زر (۱۵۰۰) نیکی ملاویږی.

[ابوداود رقم: ۵۰۶۷ المشکوٰۃ ۱/۲۱۱]

(۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ

وَعَذَابِ الْقَبْرِ ط [نسائی، رقم ۵۰۴۸]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پہ تا سرہ د کفر او فقر (غریبی) او
دقبر د عذاب نہ۔

(۸) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَتَرْكَ

الْمُنْكَرَاتِ وَحُبَّ الْمَسَاكِيْنِ وَاَنْ تَغْفِرَ لِيْ وَتَرْحَمَنِيْ
وَإِذَا أَرَدْتَ فِتْنَةً فِىْ قَوْمٍ فَتَوَفَّنِيْ غَيْرَ مَفْتُوْنٍ وَاَسْأَلُكَ

حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ يُحِبُّكَ وَحُبَّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِيْ اِلَى حُبِّكَ

[الترمذی رقم: ۳۲۳۵، وصحیح الجامع الصغیر ۱/۷۲ والحديث

صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! زہ غوارم ستانہ نیک کار کول او پریخود دل د
گناہونو او مینہ د مسکینانو سرہ، او غوارم ستانہ چہ بخبنہ
او کرہ ماتہ او رحم او کرہ پہ ما باندے. او کله چہ تہ پہ یو قوم باندے
د امتحان ارادہ او کرے نو ما واخله، پداسے حال کنبے چہ پہ ما باندے
امتحان رانشی، او غوارم ستانہ ستا مینہ او مینہ د هغه چا چہ
تاسرہ مینہ کوی او مینہ د هغه عمل چہ ستا مینہ تہ مے نزدے
کری.

فائدہ: حدیث کنبے راخی: اللہ تعالیٰ نبی اکرم ﷺ تہ براہ
راست (بلا واسطہ) فرمائیلى وو چہ کله مונخ او کرے نو دغه دعا

وايه اور رسول الله ﷺ خپل امت ته فرمائي: [إِنَّهَا حَقٌّ فَأَذْرُسُوهَا ثُمَّ تَعَلَّمُوهَا] چه دا حق روايت دے نو دا الولی او خامخائے زده کری! -

(۹) - سُورَةُ الْإِخْلَاصِ او سُورَةُ الْفَلَقِ او سُورَةُ

النَّاسِ . [ترمذی رقم ۳۰۷۹]

(۱۰) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ

وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ

إِلَّا بِاللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ

الْفَضْلُ وَلَهُ الشَّانُ الْحَسَنُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ

الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ .

[رواه مسلم: ۲۱۸/۱ - رقم: ۱۳۷۱ - ابوداود: ۱۵۰۶ - النسائي

: ۱۲۷۱ - واحمد في المسند: ۴/۴ - صحيح ابن حبان: ۲۰۰۸/۲۰۰۹]

ترجمه: نشته حقدار د بندگی سوی د الله نه، هغه ایکی یواخه

دے، د هغه هیخوک برخه دار نشته، هغه دپاره بادشاهی ده او هغه

دپاره ټول د کمال صفتونه دی او هغه په هر خیز باندے قادر دے،

نشته د گناه نه بچ کیدل او نشته په نیکی باندے طاقت مگر په الله

سره دے، نشته حقدار د بندگی سوی د الله نه او مونږ د هغه نه

سوی د بل د چا بندگی نه کوو، د هغه دپاره ټول نعمتونه دی او د

هغه دپاره ټوله مهربانی ده او د هغه دپاره ټول بڼه صفتونه دی - د

الله نه سوی بل حقدار د بندگی نشته، خالص کونکی یو هغه دپاره

بلنہ اگرچہ بدئے گنری کافران۔
 فائدہ: دادعا پہ اوچت آواز سرہ لوستل سنت دی، لکہ خرننگ
 چہ پہ حدیث د مسلم کنبے دی یُهَلِّلُ بِهِنَّ۔ یعنی آواز بہ ئے پرے پورن
 کولو۔

(۱۱) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا
 اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ، وَمَا اَسْرَفْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنِّي
 اَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَاَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ ط

[مسلم رقم: ۱۸۴۸، و ابوداود: ۱۵۰۹]

(ترجمہ ئے مخکبے ذکر شویدہ)

(۱۲) - اَللّٰهُمَّ اَعِنِّيْ عَلٰى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ
 وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ ط

[صحیح: ابوداود: ۱۵۲۲]

ترجمہ: اے اللہ! ما سرہ ستا پہ ذکر او ستا پہ شکر او ستا پہ
 بنائستہ عبادت باندے مدد و کرہ۔

(۱۳) - رَبِّ قِنِيْ عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ ط

[مسلم رقم: ۱۶۷۶ - ابوداود رقم: ۵۰۴۷، والترغیب والترہیب: ۴۹۷]

ترجمہ: اے ربہ! ما دخیل عذاب نہ بیچ وساتہ پہ ہغہ ورخ
 چہ تہ بہ خیل بندگان راپورتنہ کومے۔

(۱۴) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ، وَتُبْ عَلَيَّ، اِنَّكَ اَنْتَ

التَّوَابُ الْغَفُورُ ۞

[السنن الكبرى للنسائي رقم: ۹۸۵۱] مسند ابن ابی شیبہ ۱/۷۱/۲،

الصحيحة برقم: ۲۶۰۳]

ترجمہ: اے اللہ! ماتہ بخنہ وکړه او ما باندے رحم وکړه یقیناً تہ
توبہ قبلونکے ډیره بخنہ کونکے ئے۔

فائدہ: رسول اللہ ﷺ دا ذکر د فرض مانعہ نہ روستو سل
کرتہ کړیدے۔ او په روایت د الادب المفرد (۶۱۹) د بخاری کتبے دی
چه د صلاة الضحیٰ نہ روستو ئے سل کرتہ ولوستلو۔ (واسنادہ
صحيح)

(۱۵) - اَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ
عَذَابِ النَّارِ، وَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الْفِتَنِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
بَطَّنَ، وَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ فِتْنَةِ الْأَعْوَرِ الْكُذَّابِ ۞

[صحيح: مسند احمد رقم: ۲۶۶۷، طبرانی فی الكبير: ۱۲۷۷۹]

ترجمہ: په الله پورے پناه غوارم د عذاب د قبر نه او په الله پورے
پناه غوارم د عذاب د اور نه او په الله پورے پناه غوارم د فتنو نه،
بنسکاره وی او که پتے، او په الله پورے پناه غوارم د فتنے د کانړی
دروغجن نه (یعنی دجال نه)۔

فائدہ: دا دعاء د مانعہ په آخر کتبے لوستلے شی او د مانعہ نه
روستو هم۔

د وتر و دعاءِ قنوت

(۱) - اَللّٰهُمَّ اهْدِنِيْ فَيْمَنْ هَدَيْتَ وَعَافِنِيْ فَيْمَنْ
عَافَيْتَ وَتَوَلَّنِيْ فَيْمَنْ تَوَلَّيْتَ وَبَارِكْ لِيْ فَيْمَا اَعْطَيْتَ
وَقِنِيْ شَرًّا مَا قَضَيْتَ فَاِنَّكَ تَقْضِيْ وَلَا يُقْضَىٰ عَلَيْكَ اِنَّهُ
لَا يَدِلُّ مَنْ وَّالَيْتَ وَلَا يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ تَبَارَكْتَ رَبَّنَا
وَتَعَالَيْتَ .

[النسائی رقم: ۱۷۲۵ و ابوداود رقم: ۱۴۲۷، صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! ہدایت اوکړه ماته په هغه چا کښه چه تا ورته
هدایت کړېدم او جوړ اوساته ما (په دنیا او آخرت کښه) په هغه
خلکو کښه چه تا روغ ساتلی دی، او دوستی او کړه ما سره په هغه
خلکو کښه چه تا ورسره دوستی کړیده - او برکت و اچوه ما دپاره په
هغه څه کښه چه تا را کړیدی او اوساته مالره د شر د فیصله ستانه،
یقیناته فیصله کوم او ستا په مقابله کښه څوک فیصله نشی
کول، یقینانه ذلیل کیری هغه څوک چه ته ورسره مینه او کړه او
نه عزتمن کیری هغه څوک چه ته ورسره دشمنی او کړه، برکت
اچونکے ته ئے اے ربه زمونږ او اوچت ئے ته .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ
وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوْبَتِكَ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْكَ لَا اُحْصِيْ

ثَنَاءٌ عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ .

[صحیح : ابوداؤد رقم ۱۴۲۹ - الترمذی رقم : ۳۵۶۶]

ترجمہ : اے اللہ! زہ پناہ غوارم ستا پہ رضا، ستاد غصے نہ او ستا پہ عافیت، ستاد عذاب نہ . او پناہ غوارم پتا ستاد عذاب نہ، زہ ستا پورہ صفت نشم کولے، تہ ہم هغسے ئے خنگہ چہ تاد خیل خان صفت کریدمے .

فائدہ : درسول اللہ ﷺ نہ دغہ مذکورہ دعا پہ صحیح سندہ سرہ پہ وترو کنبے ہم ثابتہ دہ لکہ پہ روایت د ابوداؤد کنبے (فی آخر وترہ) الفاظ دی - او د وترو د سلام گر خولو نہ پس ہم ثابتہ دہ . د نسائی پہ بعض روایاتو کنبے دی : إِذَا فَرَّغَ مِنْ صَلَاتِهِ، وَتَبَوَّأَ مَضْجِعَهُ . یعنی کلہ چہ بہ د وترو نہ فارغ شو او پہ بستره بہ ئے ډډہ اولگولہ . (علی القاری)

(مرعاة المفاتيح ۴/ ۲۸۹ - باب الوتر).

د وتر مانخہ نہ پس دعا

(۱) - سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ

ترجمہ : پاکی دہ اللہ لره چہ ډیر زیات پاک بادشاہ دے .

فائدہ : حدیث کنبے راخی رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ د وترو نہ فارغ شو نو درمے حلہ بہ ئے دغہ دعا لوستلہ او پہ دریم حل بہ ئے د مذکورہ دعا سرہ - رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ - یوحائے کرو او لہ پہ اوچت آواز بہ ئے وئیلہ .

[ابوداؤد رقم ۱۱۳۰ - النسائی رقم ۱۶۵۲ - وهو حدیث صحیح]

قنوت نازلہ

كله چه په مسلمانانو شه حادثه د دشمن د طرف نه راشی (نعوذ بالله منها) نو په مانخه كښه به د ركوع نه پس دعا (بنیرمے) كوی، او پدے مقام كښه هره دعا لوستلے شی او احادیثو كښه د قنوت نازلہ دا لاندینی الفاظ راغلی دی:

(۱) - اَللّٰهُمَّ الْعَنْ عَلٰی فُلَانٍ .

ترجمه: اے الله! په فلانی لعنت او كړه (نوم به ئے واخلى)

(۲) - اَللّٰهُمَّ عَلَيْكَ بِفُلَانٍ .

ترجمه: اے الله! فلانے را اونيسه (نوم به ئے واخلى)

(۳) - اَللّٰهُمَّ اَنْجِ فُلَانًا وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنْ

الْمُؤْمِنِيْنَ .

ترجمه: اے الله! فلانے، او كمزورى مومنان د ظالمانو د لاسه خلاص كړه!

(۴) - اَللّٰهُمَّ اشْدُدْ وَطَاَتَكَ عَلٰی فُلَانٍ وَاجْعَلْهَا

عَلَيْهِمْ سِنِيْنَ كَسِنِيْ يُوْسُفَ .

ترجمه: اے الله! فلانے (قوم) سخت را اونيسه او په دوى د

قحط کلونہ راولہ، لکہ دیوسف علیہ السلام زمانہ کنبے چہ
خرنگ قحط راغلے وو۔

(۵) - اَللّٰهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ سَرِيْعَ الْحِسَابِ، اَللّٰهُمَّ
اهْزِمِ الْاَحْزَابَ اَللّٰهُمَّ اهْزِمْهُمْ وَزَلْزِلْهُمْ.

ترجمہ : اے اللہ! نازلونکے د کتاب نے جلد حساب کونکے نے۔
اے اللہ! شکست ور کرہ دلو د کافرانو تہ۔ اے اللہ! شکست ور کرہ او
پربشانہ نے کرہ او زلزلہ پرے راولہ۔

(۶) - اَللّٰهُمَّ مَزِقْهُمْ كُلَّ مَمَزِقٍ .

ترجمہ : اے اللہ! ذرہ ذرہ کرہ دوی پہ پورہ ذرہ کولو سرہ۔

(۷) - اَللّٰهُمَّ اَحْصِهِمْ عَدَدًا وَاَقْتُلْهُمْ بَدَدًا وَلَا تَبْقِ

مِنْهُمْ اَحَدًا .

ترجمہ : اے اللہ! تہ یویو ہلاک کرہ دوی - او اوورنہ دوی لرہ
تکریے تکریے، او یو کس ترے (ہم ژوندے) مہ پریردہ۔

فائدہ : دا تمام روایات بخاری ۱/۱۱۱- او ۲/۵۶۹- راوریدی۔

(۸) - اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَعِيْنُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ

وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَخْلَعُ مِنْ يَفْجُرُكَ. اَللّٰهُمَّ اِيَّاكَ نَعْبُدُ، وَلَكَ

نُصَلِّيْ وَنَسْجُدُ وَ اِلَيْكَ نَسْعِي وَنَحْفِدُ، نَرْجُو رَحْمَتَكَ

وَنَخْشِي عَذَابَكَ، اِنَّ عَذَابَكَ الْجِدَّ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ،

اللَّهُمَّ عَذِّبِ الْكُفْرَةَ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِكَ
 وَيُكَذِّبُونَ رُسُلَكَ وَيَقْتُلُونَ أَوْلِيَاءَكَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ
 لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ،
 وَأَصْلِحْ ذَاتَ بَيْنِهِمْ وَأَلِّفْ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَاجْعَلْ فِي
 قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَالْحِكْمَةَ وَثَبِّتْهُمْ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَوْزِعْهُمْ أَنْ يُوَفُّوا بِعَهْدِكَ الَّذِي
 عَاهَدْتَهُمْ عَلَيْهِ، وَأَنْصُرْهُمْ عَلَى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّهِمْ، إِلَهَ
 الْحَقِّ! وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ.

[مصنف عبد الرزاق رقم: ۴۹۸۲، الاذكار المنتخبة من كلام سيد

الابرار (عليه السلام): ص ۵۸ - والبيهقي في السنن الكبرى: ۲ / ۲۱۰]

ترجمه: ای الله! مونبر ستانه مدد غوارو او ستانه بخبننه
 غوارو او ستا ناشکری نه خان ساتو او په تا ایمان لرو او جدا کیرود
 هغه چانه چه ستا نافرمانی کوی۔ ای الله! خاص مونبر ستا بندگی
 کوو او خاص تا دپاره مونخ او سجده کوو او ستا اړخ ته راز غلو او
 خدمت دپاره حاضر پرو۔ ستا درحمت امید واریو او ستا د عذاب نه
 یر پرو۔ بیشکه ستا یقینی عذاب کفرانو ته رسیدونکے دے، ای الله
 ! هغه کفرانو ته عذاب ورکړه چه ستا د لارے نه منع کول کوی او
 ستا درسولانو تکذیب کوی او ستا دوستان وژنی۔ ای الله! نارینه او
 زنانه مؤمنانو ته بخبننه او کړه او د ډوی ترمینخ اصلاح او کړه او د

دوی د زرونو ترمینځ محبت پیدا کړه او د دوی په زرونو کښه ایمان او حکمت پیدا کړه او دوی په دین د رسول الله ﷺ باندې مضبوطه کړه او دوی ته توفیق ورکړه چه ستا لوظونه پوره کړی کوم چه تا دوی سره کړیدی او دوی سره ستا دشمنانو او د دوی دشمنانو په مقابله کښه مدد او کړه. اے حق معبوده! او مونږ د دوی نه اوگرځوه.

فائده: د قنوت نازلہ الفاظ هر مانځه کښه وئیل جائز دی، د جمع تخصیص پکښه نشته بلکه یواځه مونځ کونکے ئه هم وئیله شی. مصنف عبد الرزاق کښه اوگوره.

د سحر مانځه نه پس اذکار

(۱) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ط (سل (۱۰۰) کرته)

[المعجم الكبير: ۷۰۷۵ وابن السني رقم ۱۴۲ - الصحيحه: ۲۶۶۴]

ترجمه: نشته حقدار د بندگي سوي د الله نه، یواځه دے، هېڅ شريک ورله نشته، خاص د هغه دپاره بادشاهي ده او خاص د هغه دپاره حمدونه دي، هغه ژوندي کول او مړه کول کوي، خاص د هغه په لاس کښه ټول خيرونه دي، او هغه په هر شي باندې قدرت

لرونکے دیے۔

فائدہ: حدیث کنبے راغلی دی چا چہ د سہار مانخہ نہ پس دا ذکر سل (۱۰۰) کرتہ اولوستو پہ داسے حال کنبے چہ پہ خپل خائے ناست وی او خپل ہیئت د ناستے ئے نہ وی بدل کرے، نو پہ دغہ ورخ بہ ددہ نہ بہتر عمل والا ہیخوک نہ وی مگر ہغہ خوک چہ ددہ پہ شان عمل وکری یا ددے نہ زیات وکری۔

(۲) - سُبْحَانَ اللَّهِ سل (۱۰۰) کرتہ۔

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سل (۱۰۰) کرتہ۔

[النسائی: ۱۲۸۲ صحیح الاسناد، البانی]

فائدہ: حدیث کنبے دی: رسول اللہ ﷺ وفرمایا: چا چہ د سہار مانخہ نہ روستو دا مخکنی اذکار وکریل نو د ہغہ گناہونہ بہ معاف شی اگرکہ د سمندر د زگ برابر وی۔

(۳) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا طَيِّبًا

وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا ط

[ابن ماجہ: ۹۲۵ - ابن السنی: ۵۴ - احمد: (۲۶۷۳۰) (۲۷۲۶۶) صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! زہ تا نہ فائدہ من علم او مزیدار (حلال) رزق او قبول شوے عمل غوارم۔

فائدہ: حدیث کنبے دی چہ رسول اللہ ﷺ بہ دا دعاء د سہار مانخہ د سلام گرخولو نہ پس لوستلہ۔ (نفس المصدر)

(۴) - اَللّٰهُمَّ بِكَ اُحَاوِلُ وَبِكَ اُصَاوِلُ وَبِكَ اُقَاتِلُ .

[صحيح: ابن السني: ۱۱۷- واحمد: ۴/۳۳۲، ۳۳۳/۶- والدارمي

: ۲/۲۱۶- وابن حبان: ۱۹۷۵/۲۰۲۷- والطبراني في الكبير: ۷۳۱۸]

ترجمه: اے الله! زہ تانہ د خپلو مقصدونو کامیابی غوارم او
هم ستا په مدد سره په دشمنانو باندے حملہ کوم او هم ستا په مدد
سره جهاد کوم۔

فائده: بعض علماء وائی چه دا دعاء چاشت مانخه نه روستو
لوستل پکار دی لیکن صحیح داده چه د سهار فرض مانخه نه
روستو لوستلے شی لکه چه په ابن السنی: رقم (۱۱۷) کنبے دی۔

د سهار او ما بنام مانخه نه پس (۱۰) کرته

لوستلو ذکر

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ

الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

[صحيح الترغيب والترهيب: ۴۷۲ و ۴۷۷ حسن لغيره]

فائده: حديث کنبے راغلی دی: چا چه د سهار او ما بنام مانخه

نه روستو (۱۰) کرته دا ذکر وکړونو د هغه دپاره به لس (۱۰)

نيڪي وليڪلے شي، اولس (۱۰) گناھونہ به ئے معاف شي او د هغه
 دپاره به د هرے سختی او مصیبت نہ پرده او بچاؤ جوړ شي او د
 شیطان مردود نہ به هم ورته بچاؤ حاصل شي او د شرک نہ سوی
 هیخ گناه به ده لره راونه نیسی او په عمل کبے به دده نه هیخوړک
 بهتر نه وی مگر هغه چه دده په شان عمل وکړی یا ئے دده نه زیات
 وکړی۔

په سفر کب د صبا صادق لیدو وخت کب دعا

سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللَّهِ وَنِعْمَتِهِ وَحُسْنِ بَلَائِهِ عَلَيْنَا،
 رَبَّنَا صَاحِبِنَا فَأَفْضَلُ عَلَيْنَا عَائِدًا بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ ۝

[مسلم رقم: ۷۰۷۵، المستدرک رقم: ۱۶۷۸ - ابوداود رقم (۵۰۸۸)]

ترجمه: گواهی او کره گواهی کونکی د الله د صفت او د هغه د
 نعمت او په مونږ باندې د هغه د بنائسته احسان۔ اے ربه ز مونږ!
 ته ز مونږ سره ملگرې شه او په مونږ باندې فضل او کره، پدې دا
 کولو سره زه د دوزخ نه په الله سره پناه غواړم۔

فائده: بهترینه دعاده، په سفر کبے لوستلے شي، په روایت د
 ابوداود کبے د (رَبَّنَا) په حَائے (اللَّهُمَّ) لفظ راغله دے، ددے نه علاوه
 د (صحيح ابن خزيمة : : ۲۵۷۱) په روایت کبے د (عَائِدًا) په حَائے د

(بِسْرًا) لفظ راغلی دے او پدمے کنبے ددرے کرتہ پہ اوچت آواز سرہ
لوستلو ذکر راغلی دے۔

کلہ چہ سپورمی راخیژی

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ هَذَا الْغَاسِقِ إِذَا وَقَبَ .

[صحیح: ابو داود: ۳۳۶۶ ابن السنی: ۶۴۸ - احمد: ۶/۶۱، ۲۰۶، ۲۰۷]

[۲۳۷]

ترجمہ: زہ پہ اللہ پورے ددے راخوریدونکے شپے دشر نہ پناہ
غوارم۔

فائدہ: رسول اللہ ﷺ عائشہ رضی اللہ عنہا تہ وفرمایا:
تَعَوَّذِي بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ غَاسِقِ يَعْنِي الْقَمَرَ. یعنی اللہ پورے پناہی طلب کرہ
ددے راخوریدونکے شپے دشر نہ۔ (یعنی دسپورمی نہ چہ داد شپے
دراتللو نبنہ ۵۵) [صحیح الکلم الطیب: ۱۵۸]

دنوے میاشتی د لیدلو دعاکانے

کلہ چہ سپورمی، اووینی نو اللہ اکبر - وئیل پکار دی او بیا دا
دعا لوستل پکار دی:

اللَّهُمَّ أَهْلَهُ عَلَيْنَا بِالْيَمَنِ وَالْإِيمَانِ

وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ رَبِّي وَرَبُّكَ اللَّهُ

ترجمہ: اے اللہ! را او خیرہ وہ (دا میاشت) پہ مونبرہ باندے پہ
برکت او پہ ایمان او پہ سلامتیا او اسلام کنبے، رب زما اور رب ستا
اللہ تعالیٰ دے۔

[الترمذی: ۳۶۹۵ - الحاکم: ۲۸۵/۴ - احمد: ۱۶۲/۱ - ابن السنی:
۶۴۱ - الصحیحہ: ۱۸۱۶، فیہ سلیمان بن سفیان ضعیف ولكن الحدیث
صحیح لکثرہ شواہدہ، البانی]

نوٹ: د ابن السنی پہ روایت کنبے د (بِالْيَمِينِ) پہ حَائِ (بِالْأَمْنِ)
لفظ راغلی دے۔

د نمر او سپورمی د تندر پہ وخت دعا

عائشہ رضی اللہ عنہا نہ پہ یو اورد حدیث کنبے د نبی کریم ﷺ
نہ ارشاد نقل کوی چہ هغه وفرمايل:

إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ وَإِنَّهُمَا لَا يَنْخَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ
وَلَا لِحَيَاتِهِ، فَإِذَا رَأَيْتُمُوهَا فَكَبِّرُوا، وَادْعُوا اللَّهَ وَصَلُّوا وَتَصَدَّقُوا.

[بخاری: ۱۴۲/۱ - مسلم: ۲۹۵/۱ - ۲۹۶ - جامع الاصول: ۱۵۶/۶ - ۲۶۴]

ترجمہ: یقیناً نمر او سپورمی د اللہ د قدرت ننبے دی، او دا
دواپہ د چاد مرگ او د چاد ژوندی کیدو پہ وجه تندر نہ نیسی (لکہ
خنکہ چہ د عربو عقیدہ وہ، بلکہ دا د اللہ د قدرت یوہ ننبہ دہ چہ

بندگانو ته ئے د عبرت په طور بنائى) نو کله چنېن تاسو دا اووینى نو
تکبیر وایى او د الله نه دعاء غواړى او مونځونه کوى او صدقه
ورکوى-

فائده: د هر آفت او مصیبت په وخت کېنې که کسوف وى يا
زلزله وى يا اچانک تياره راشى نور اتلونكى کارونه کول پکار دى:
۱- صدقه کول- (يا د صدقه نیت کول، او په ځان باندې د
مصیبت په وخت کېنې نذر کول چه زه به دومره دومره مال صدقه
کوم) ځکه چه صدقه هر مصیبت دفع کوى-

۲- دعا غوښتل- ۳- د خپلو گناهونو نه توبه ووستل او
استغفار طلب کول- ۴- لا حول ولا قوة الا بالله وئیل-

۵- غلامان آزادول- (مصیبت زده نه تکلیف لرم کول)-

۶- ډیر مونځونه کول- (رسول الله ﷺ باندې به چه کله څه
غم او پریشانی راغله مانځه ته به ئے پناهی ورپه)-

۷- الله اکبر وئیل- ۸- سبحان الله وئیل- ۹- الحمد لله وئیل-

۱۰- لا اله الا الله وئیل-

۱۱- صبر کول- یعنی جزع جزع او فریاد او چغه نه وهل-

[البخاری ۱/۱۴۵- ابوداود: ۱۱۷۷، ۱۱۹۲، ۱۱۹۵]

دا کارونه د هر مصیبت په وخت کېنې ډیر کار ورکوى-

د خوراک، خاک دماکانے

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ .

[بخاری ۲/۲۰۹ - مسلم ۲/۱۷۲ - الصحيح۱/۶۱۱]

(د الله تعالى په نوم شروع کوم)

فائده: د خوراک شروع کولو په وخت کې په ذخیره د احادیثو کې نه صرف دا الفاظ ثابت دي، پوره بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ د خوراک دپاره چرته هیڅ حدیث کې نه نشته، و من ادعی فعلیه البیان.

بلکه روایت د طبرانی (۳/۲۱۲) کې راځي چه:

يَا غُلَامُ اِذَا اَكَلْتَ فَقُلْ بِسْمِ اللّٰهِ وَكُلْ بِيَمِينِكَ .

[الصحيح۱/۶۱۱ و ۶۱۴ - ۱۱۱ - مسند احمد ۴/۶۲/۵/۵۷۵]

دارنگ - بِسْمِ اللّٰهِ وَعَلَى بَرَكَةِ اللّٰهِ - هم چرته حدیث

کې نه راځي،

يو روایت د مستدرک (۴/۱۰۷) کې راځي دی او هغه هم داسه

الفاظ ندي، بلکه داسه دی: كُلُّوا بِسْمِ اللّٰهِ وَبَرَكَةِ اللّٰهِ .

(يعنى د الله په نوم او د الله په برکت خوراک شروع کړي) نو علماء

وأي چه د هغه حدیث په سند کې نه عبد الله بن کيسان ابو مجاهد

راوی دی او هغه منکر الحدیث دی: واحادیثه غیر محفوظه کما فی

الکامل ۴/۱۵۴۷ - میزان الاعتدال ۲/۴۷۵ - تقریب ۱۸۶) -

دارنگه پدمے کنبے دا ہم نشته چه تاسو بسم الله وعلی برکة الله
وویسی، بلکه مطلب دا دے چه تاسو خوراک د الله په نوم سره شروع
کری نو الله به پکنبے برکت اچوی۔

**که بسم الله په اوله کی هیره شی او د خوراک د
شروع نه پس ورته یاده شی نو دا دعا به وائی**

بِسْمِ اللّٰهِ اَوَّلَهُ وَاٰخِرَهُ .

[ابوداود رقم ۷۶۷۔ الترمذی رقم ۱۸۵۸۔ ابن السنی رقم ۴۵۹]

ترجمه : شروع کوم په نوم د الله تعالی په اول او آخر ددے
خوراک کنبے۔

د خوراک نه روستو دعا

(۱) - الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي اَطْعَمَنِي هَذَا الطَّعَامَ وَرَزَقَنِيهِ

مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِّنِّي وَلَا قُوَّةٍ .

[ابوداود رقم : ۴۰۲۳ و سنده صحیح]

ترجمه : صفتونه د کمال هغه الله لره دی چه رائے کرو ماته دا
طعام، اوروزی ئے کرو حُما، په غیر د طاقت زمانه .

فائده : چا چه دا دعا اولوستله نو مخکنی ټول گناهونه به ئے

معاف شی .

(۲) - الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ غَيْرَ مَكْفُورٍ
وَلَا مُؤَدَّعٍ وَلَا مُسْتَغْنَى عَنْهُ رَبَّنَا .

[رواه البخاری فی الاطعمة ۲/۸۲۰ رقم: ۵۴۵۸]

ترجمہ: صفتونہ د کمال اللہ تعالیٰ لہ دی، دیر، مزیدار، برکت والا۔ اے اللہ! نہ دے کافی زمونہ دا طعام، او نہ دے رخصت کرے شومے، او نہ ترے سے پرواہی دہ رہے زمونہ! .
فائدہ: کلہ بہ چہ دسترخوان او چت کرے شو نو رسول اللہ ﷺ
بہ دغہ دعا لوستلہ .

(۳) - الْحَمْدُ لِلَّهِ (صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی)

[مسلم رقم: ۷۱۰۸]

فائدہ: د مسلم شریف پہ حدیث کنبے راخی، اللہ تعالیٰ د ہغہ بندہ نہ خوشحالیری چہ خہ خوراک یا شکاک او کری او د اللہ حمد او ثنا پرے او وائی .

(۴) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَ وَسَقَىٰ وَسَوَّغَهُ وَجَعَلَ

لَهُ مَخْرَجًا .

[ابوداود رقم ۳۸۵۱ - ابن حبان ۱۳۵۱ - ابن السنی رقم ۴۷۰، صحیح]-

ترجمہ: صفتونہ د کمال خاص اللہ لہ دی چہ خوراک، شکاکے راکرو، او تیرے کرو حما، او لارہ د وتلوئے ورلہ او گر حولہ .

فائدہ: دا دعا بہ دخوراک او د ابو شکلو نہ پس وئیلے شی . او دا دعا د ہغہ مشہورے دعا نہ بہترہ دہ چہ :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ .

حکے دغہ حدیث ضعیف دے دابو سعید مولیٰ پکنے مجہول
دے او لفظ د (مِنْ) ہم پکنے نشته او حدیث مضطرب ہم دے .

(۵) - اَللّٰهُمَّ اَطْعَمْتْ وَاَسْقَيْتْ، وَاَغْنَيْتْ وَاَقْنَيْتْ
وَهَدَيْتْ وَاَحْيَيْتْ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلٰی مَا اَعْطَيْتْ .

[احمد: ۱۶۶۴۶، ابن السنی رقم ۴۶۵ - الصحیحہ رقم ۷۱ - وسندہ صحیح]

ترجمہ: اے اللہ! تا خوراک او شکاک را کرو او تازہ سے پرواہ کر، او
تا قناعت (صبر) را کرو، او ہدایت دے او کرو، او ژوندی کول تہ
کوئے، پس تالره صفتو نہ دی پہ ہغہ خہ چہ تارا کریدی .

د اوبو شکو مستقلہ دعا

(۱) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ .

صرف وئیل دی، او مخکنے خلورم نمبر دعا تیرہ شوہ ہغہ وئیل

پکاردی)۔

میلہ بہ کور والا تہ دعا کوی

(۱) - اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ وَاغْفِرْ لَهُمْ

وَأَرْحَمَهُمْ

[مسلم ۱۸۰/۲ پہ روایت کنبے - فَأَغْفِرْ لَهُمْ وَأَرْحَمَهُمْ راغلی دے دے]

ابن السنی رقم ۴۷۶، روایت کنبے وَأَغْفِرْ لَهُمْ وَأَرْحَمَهُمْ راغلی دے)

ترجمہ : اے اللہ! برکت و اچوے دوی دپارہ پہ ہغہ خہ کنبے چہ تا
ورکریدی دوی تہ، او بخبنسہ ورتہ او کرہ اورحم پرے او کرہ .

(۲) - أَكَلْ طَعَامِكُمُ الْإِبْرَارُ وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ

الْمَلَائِكَةُ وَأَفْطَرَ عِنْدَكُمُ الصَّائِمُونَ .

[ابوداود رقم ۳۸۵۴ - ابن السنی ۴۸۲ - احمد ۱۳۸/۳ رقم :

۱۲۴۲۹، صحیح]

ترجمہ : اودی خوری طعام ستاسو نیکان خلق، او بخبنسہ دے
او غواری تاسو دپارہ ملائک، او روزہ دے ماتہ کری تاسو کرہ روزہ
دار .

فائدہ : دادعا بہ میلہ کور والوتہ کوی، برابرہ دہ چہ میلہ
روزہ داروی او کہ نہ .

(۳) - اَللّٰهُمَّ اطْعِمْ مَنْ اطْعَمَنِيْ وَاسْقِ مَنْ سَقَانِيْ .

[مسلم ۱۸۴/۲ رقم : ۵۴۸۳، مسند احمد : ۲۳۸۶۰]

ترجمہ : اے اللہ! خوراک ورکریے ہغہ چاتہ چہ ماتہ ئے خوراک
راکرو، او خکاک ورکریے ہغہ چاتہ چہ ماتہ ئے خکاک راکرو .

د پیو (شودو) خکو دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْهِ وَزِدْنَا مِنْهُ .

[ابوداود رقم: ۳۷۳۲، احمد: ۱۹۷۸، (ابن السنی رقم ۴۷۴) اسناد
حسن، البانی و شعیب]

ترجمه: اے الله! برکت و اچوے مونږ ته پدے کښے او ددے نه
زیات راکړے مونږ ته .

فائده: حدیث کښے راځی: کله چه یو انسان ته الله تعالیٰ
خوراک ورکړی نو داسے دعا دے او کړی:

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْهِ وَاَطْعِمْنَا خَيْرًا مِنْهُ

او کله چه پی او خکی نو دغه مذکورہ دعا د او وائی . (نفس
المصدر)

د نوے میوے د خوراک په وخت دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْ ثِمَارِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِيْ مَدِيْنَتِنَا

وَبَارِكْ لَنَا فِيْ صَاعِنَا وَمُدِّنَا .

[ترمذی رقم (۳۴۵۴) ابن ماجه رقم ۳۳۲۹، صحیح]

ترجمه: اے الله! برکت و اچوے په میووز مونږ کښے او برکت
واچوے مونږ له په ښارز مونږ کښے او برکت و اچوے مونږ له په دري،

او په سیر ز مونږ کښه .
فائده : کله به چه نوم میوه رسول الله ﷺ ته راوړم شوه نو
 هغوی به لاس کښه واخسته او دغه دعا به ئه اولوستله، بیا به ئه
 حاضر خلقو کښه یو وړوکی ماشوم ته ورکړه .

د روژه ماتې (افطار) دعا

(۱) - ذَهَبَ الظَّمَاُ وَابْتَلَّتِ العُرُوْقُ وَثَبَتَ الأَجْرُ إِنْ
 شَاءَ اللهُ تَعَالَى .

[ابوداود رقم ۲۳۵۱ - وسنده حسن]

ترجمه : تنده ختمه شوه او لامده شو رگونه، او ثابت شو ثواب
 ان شاء الله .

فائده : د روژه ماتې په وخت کښه دعا ښه قبلېږي، ډیرمه دعاگانې
 کول پکار دی، رسول الله ﷺ فرمائی: د روژه دار دپاره د روژه ماتې
 په وخت کښه دعاء نه رد کېږي. ددې وجه نه عبد الله بن عمرو بن
 العاص رضی الله عنهما به خپل اهل او اولاد راوغوښتل او دعاء به
 ئه کوله.

بازار کن د داخلیدو دعا

(۱) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

ترجمہ : نشته دے حقدار د بندگی سوا د الله نه، یو دے، شریک
نه نشته، خاص هغه لره بادشاهی ده او خاص هغه لره صفتونه د
کمال دی، او هغه ژوند دے دے، نه مری، او په لاس د هغه کبے خیر
دے او هغه په هر څه قدرت والا دے .

فائده : دا حدیث حسن دے ترمذی رقم ۳۶۶۸، الحاکم ۵۳۸/۱،
ابن السنی ۱۲۸، الزهد لاحمد ۲۱۴، صحیح الکلم الطیب
ص ۲۲۹) راوړیدے او ډیره لویه فائده لری، حدیث کبے راځی : چا
چه دغه دعا اولوستله نو الله پاک به هغه لره لس لاکهه نیکی
اولیکي او لس لاکهه گناهونه به ئه معاف شی او لس لاکهه درجه
به ئه اوچته شی، او په جنت کبے به ورله یو کور آباد شی . کما فی
ابن ماجه رقم (۲۲۳۵) .

د استخارے دعا

د استخارے دعا بہ رسول اکرم ﷺ خپلو صحابو ته په ډیر
اهتمام سره خودله لکه څرنګه چه د قرآن کریم یو سورت به ئی
دوی ته خودلو، او دا به ئی فرمائیل: کله چه یو کس په تاسو کښی د
یو کار اراده او کړی، که هغه د دنیا کار وی او که د دین وی، نو دوه
رکعته مونه ډم او کړی او بیا ډم دا دعا او وائی:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ
وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ وَتَعْلَمُ
وَلَا أَعْلَمُ وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ
هَذَا الْأَمْرَ خَيْرٌ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي
وَعَاجِلِهِ وَآجِلِهِ فَاقْدُرْهُ لِي وَيَسِّرْهُ لِي ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ
وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ شَرٌّ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي
وَعَاقِبَةِ أَمْرِي وَعَاجِلِهِ وَآجِلِهِ فَاصْرِفْهُ عَنِّي وَاصْرِفْنِي
عَنْهُ وَاقْدِرْ لِي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ثُمَّ ارْضِنِي بِهِ .

[البخاری ۱۵۶۱ رقم: ۱۱۶۶]

ترجمه: ای الله! زه طلب د خیر کوم ستانه، ستا په علم باندی،
او قدرت طلب کوم، تانه ستا په قدرت، او غواړم ستا لویه مهربانی

خُکَہ تہ طاقت والائے اوزہ طاقت والا نہ یم او تہ پوہیرمے اوزہ نہ
 پوہیرم او تہ پوہہ ئے پہ پتہو خیزونو . امے اللہ ! کچرتہ تاتہ معلومہ
 وی چہ دا کار خُما دپارہ غورہ دمے پہ دین او دنیا خُما کنبے او د انجام
 پہ لحاظ او فی الحال او پہ روستہ زمانہ کنبے ، پس مقرر ئے کرہ ما
 لرہ او بیا برکت و اچومے مالہ پدمے کنبے ، او کچرتہ تاتہ پتہ وی چہ دا
 کار شر دمے مالرہ پہ دین او دنیا خُما کنبے او پہ انجام د کار خُما کنبے
 کہ فی الحال وی او کہ روستہ زمانہ کنبے ، نو دا کار وارہ و مے خُما نہ ،
 او ما وارومے د ہغے نہ ، او مقرر کرہ مالرہ خیر چرتہ چہ وی ، بیا مے
 پدمے خوشحالہ کرہ .

فائدہ : دمے دعا دپارہ خوب لیدل شرط نہ دمے او نہ د شپے وئیل
 دمے دعا شرط دمے ، بلکہ خہ وخت چہ د انسان یو کار تہ ارادہ اوشی
 نو استخارہ دمے او کپی . بعض روایاتو کنبے استخارہ اوہ (۷) خُله
 راغلے دہ ، لیکن ہغہ دیر زیات ضعیف دی . پہ استخارہ کنبے دیرمے
 فائدے دی نو پہ ہر کار کنبے مؤمن لہ استخارہ کول پکار دی .

د غم، خفگان او پریشانی پہ وخت دعا گانے

(۱) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ
 الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

[بخاری ۲/۹۳۹ - مسلم ۲/۳۵۱]

ترجمہ : نشته حقدار د بندگی سوا د الله نه، چه مالک دلورنی
عرش دے او نشته حقدار د بندگی سوا د الله نه، چه رب د آسمانور
اورب د زمکے دے او د عرش عزتمند دے .

فائدہ : رسول الله ﷺ به دا دعا د پریشانی په وخت غوختله .

(۲) - يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ .

[الترمذی رقم (۳۴۳۲) - ابن السنی رقم (۳۳۷) - الحاکم ۱/۵۰۹ -

حدیث حسن]

ترجمہ : اے ژوند دے ذاته ! اے تدبیر کونکیه ! ستا په رحمت زه
امداد طلب کوم .

فائدہ : رسول الله ﷺ به چه خه کار پریشانه کرو نو دا دعا به ئه
فرمائيله .

(۳) - اَللّٰهُمَّ رَحْمَتَكَ اَرْجُوْ فَلَا تَكِلْنِيْ اِلَى نَفْسِيْ

طَرْفَةً عَيْنٍ، وَاَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ .

[ابوداود رقم ۵۰۹۰ - ابن حبان رقم ۲۳۷۰ - وسنده حسن]

ترجمہ : اے الله ! ستا د رحمت امید ساتم، پس ما مه سپاره
خپل نفس ته په اندازه درف د سترگه، او اصلاح د تولو کارونو حما
او کرې، نشته حقدار د عبادت سوا ستا نه . دا هم د غمزده او پریشان
حالی دعاده .

(۴) - اَللّٰهُمَّ، اَللّٰهُ رَبِّيْ لَا اَشْرِكُ بِهٖ شَيْئًا .

[ابوداود رقم ۵۲۵ - ابن حبان ۲۳۶۹ - ابن ماجه رقم ۳۸۸۲ - احمد

۳۶۹/۶ - وسنده حسن]

ترجمہ : اللہ، اللہ زما رب دے، زہد ہغہ سرہ ہیخ شے نہ شریک
کوم۔ دادعا د غم پہ وقت درے خله وئیل پکار دی - او پہ بل روایت
کنبے د - شیئا - پہ خائے - احدا - راغلی دے .

(۵) - لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ

الظَّالِمِينَ .

[صحیح : احمد ۱/۱۷۰ - حاکم ۲/۳۸۳ - ترمذی رقم ۳۷۵۲]

ترجمہ : نشته حقدار د عبادت سوا ستانہ، پاکی دہ تالرہ،
بیشکہ زہد ظالمانو نہ یم .

فائدہ : حدیث کنبے راخی : دادعا یو مسلمان مصیبت زدہ
سرے نہ وائی پہ یو کار کنبے مگر اللہ تعالیٰ بہ ورلہ خامخا دعا
قبلوی . (وسندہ صحیح)

(۶) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ عَبْدُكَ وَابْنُ اَمَتِكَ

نَاصِيَتِيْ بِيَدِكَ، مَا ضِىَّ فِيْ حُكْمِكَ، عَدْلٌ فِيْ قَضَاءِكَ،
اَسْئَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، اَوْ عَلَّمْتَهُ
اَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، اَوْ اَنْزَلْتَهُ فِيْ كِتَابِكَ اَوْ اسْتَاثَرْتَ بِهِ
فِيْ عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ اَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رِبِيْعَ قَلْبِيْ وَنُوْرَ
صَدْرِيْ وَجَلَاءَ حُزْنِيْ وَذَهَابَ هَمِّيْ .

[صحیح : ابن حبان ۲۳۷۲ - الحاکم ۱/۵۰۹ - احمد رقم

: ۳۷۱۲ - سلسلہ الاحادیث الصحیحة ۱/۳۳۷، رقم ۱۹۹]

ترجمہ : اے اللہ! زہ ستا بنده یم او خوی د بنده ستا یم او خوی د
 وینخے ستا یم، زما سر ستا لاس کنبے دے، جاری ده په ما کنبے
 فیصله ستا، د انصاف ده په ما کنبے فیصله ستا، غواړم ستا نه په
 هر هغه نوم چه تا خان له ایخودے دے، او یا تا یو کس ته ورخودے
 وی د خپل بندگانو نه، او یا تا نازل کړے وی په یو کتاب ستا کنبے، یا
 دے خان سره په علم غیب کنبے ساتلے وی - چه ته او گرځوے قرآن
 مجید سپرله د زړه زما، او رنړا د سینے زما، او ختمول د خفگان زما
 او بوتلل د فکر او غم زما.

فائده: حدیث کنبے راځی، کله چه یو انسان ته څه غم یا
 پریشانی اور سیرې او دا دعا او وائی نو غمونه او پریشانی به ورله الله
 تعالی لرم کړی او ددے پځائے به ورته الله تعالی خوشحالی
 ورنصیب کړی -

د تمامو مصیبتونو علاج

اللَّهُمَّ أَحْسِنْ عَاقِبَتَنَا فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا وَاجِرْنَا مِنْ خِزْيِ
 الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْآخِرَةِ .

ترجمہ : اے اللہ! زموڼر انجام بڼه کړه په ټولو کارونو کنبے او
 موڼر او ساته د دنیا د شرم او د آخرت د عذاب نه .

فائده: حدیث کنبے راځی چه څوک دا دعا او وائی نو مړ به شی
 خو مصیبت به ورته اونه رسیرې یعنی تر مرگه به د بلاگانو نه
 خلاص وی .

[احمد ۴/۱۸۱، مستدرک ۳/۵۹۱، مجمع الزوائد ۱۰/۱۷۸ وقال
رجاله ثقات، ابن حبان فی صحیحہ ۲/۱۵۰]
اوپہ بل روایت کنبے :

”اللَّهُمَّ أَحْسِنْ عَاقِبَتِي فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا وَأَجِرْنِي مِنْ
خِزْيِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الآخِرَةِ“ راغلے دے .

د تکلیف پہ وخت دعا

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا .

ترجمہ : کافی دے زمونہر دپارہ اللہ تعالیٰ او ڈیر بنہ ذمہ واردے .
او خاص پہ اللہ مونہر خان سپارلے دے .

فائدہ : حدیث کنبے راخی چہ نبی علیہ السلام د اسرافیل علیہ
السلام د شپیلی تذکرہ او فرمائیلہ، نو صحابہ کرامو عرض او کرو
چہ مونہر بہ خہ وایو؟ نو نبی علیہ السلام ورتہ دغہ دعا ور
اوخودلہ .

[صحیح : الترمذی رقم : ۲۴۳۱، و ۳۲۴۳، احمد : ۳۰۱۰، ابن حبان

۹۵/۲ - صحیح الجامع الصغیر رقم : ۴۵۹۲]

دارنگہ صحیح بخاری کنبے راخی چہ دا کلمہ ابراہیم علیہ
السلام وئیلے وہ اورتہ د غورخیدلو پہ موقعہ کنبے او نبی علیہ
السلام وئیلے وہ د مشرکینو سرہ د جنگ پہ موقعہ کنبے .

د دشمن یا د ظالم بادشاہ نه دیر په
وخت دعا گانے

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَجْعَلُكَ فِيْ نُحُوْرِهِمْ وَنَعُوْذُ بِكَ

مِنْ شُرُوْرِهِمْ .

[ابوداود ۱/۱۵۳۷ - النسائی - احمد ۴/۴۱۴ - الحاکم ۲/۱۴۲]

ترجمه : اے الله! مونږ تا گړخوود دوی په سینو کښه او پناه
غواړو پتا د شرونو د دوی نه .

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله د چا د شر نه یږیدو، نو دا دعا

به ئه فرمائيله .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ عَضِدِيْ وَنَصِيْرِيْ بِكَ اَحْوَلُ

وَبِكَ اَصُوْلُ وَبِكَ اُقَاتِلُ .

[صحيح : ابوداود رقم ۲۶۳۲ - ترمذی رقم ۳۵۸۸ - احمد ۳/۱۸۴]

ترجمه : اے الله! ته ځما متې ئه او ځما مدد گار ئه ، په تا طاقت

نیسم او ستا په مدد سره حمله کوم او ستا په مدد سره جنگ کوم .

(۳) - حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ .

[بخاری ۲/۶۵۵]

ترجمه : کافی دې مونږ لره الله تعالی او ډیر ښه کار ساز دې .

(فائده ئه مخکښ تیره شوه)

د نوی نعمت ملاویدوپه وخت دعاکانی

(۱) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ .

[ابن ماجه رقم ۳۸۰۳ - الحاکم ۴۹۹/۱ - ابن السنی رقم ۳۷۸ اسناد

حسن]-

ترجمه : صفتونه د کمال هغه الله لره دی، چه پوره کیری دهغه
په نعمت سره ښه حالتونه .

فائده : رسول اکرم ﷺ به چه کله یوشه د خوشحالیدو اولیدو

نودا دعا به ئه فرمائیله، او کله به چه هغوی د خه خفگان شه

اولیدونو داسه به ئه وئیل : الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ

(۲) - مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .

ترجمه : خه چه الله او غواړی (کوی) او طاقت نشته مگر په الله

دی .

فائده : حدیث کښه راخی : کوم انسان باندمی چه الله تعالی

احسان او کړی د ښخه یا د مال یا د اولاد، ادا دعا او وائی نو په هغه

کښه به هیڅ آفت اونه وینی، بغیر د مرگ نه .

(ابن السنی رقم : ۳۵۷ - الطبرانی فی الصغیر ۱۲۲ - سند لږ ضعیف دی

لیکن ددی تائید د قرآن نه معلومېږی (سورة الکهف آیت ۳۹

وَلَوْ لَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ [وله تا داسه

نه وئيل كله چه ته خپل باغ ته داخل شوم چه څه چه الله وغواړي
هغه كيږي نشته طاقت مگر په الله دمه)۔

(۳) - سجده شکر کول پکار دی، کله چه څه نوم نعمت
انسان ته ملاؤ شي، او دا سجده د شکر په یولس (۱۱) احاديثو
کښه راغله ده.

د مصيبت په وخت ذکرونه

(۱) - اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاٰجِعُوْنَ . اَللّٰهُمَّ اَجْرِنِيْ فِىْ

مُصِيبَتِيْ وَاَخْلِفْ لِيْ خَيْرًا مِنْهَا .

[مسلم ۱/۳۰۰ رقم: ۲۱۶۵]

ترجمه : مونږ د الله تعالى يو او مونږه هغه ته ورگرځيدونکي
يو . امه الله ! ثواب راکړه ما ته په مصيبت څما کښه او بدل کښه
راکړه غوره ددمه نه

فائده : رسول الله ﷺ فرمائي : نشته يو بنده چه هغه ته څه
مصيبت ورسيرې او دا دعا اووايي ، مگر الله به ده لره ثواب ورکړي
پدمه مصيبت کښه . او غوره شه به ددمه په عوض کښه ورکړي . ام
سلمه رضی الله عنها فرمائي : هرکله چه ابو سلمه وفات شو نو ما
دا دعا ووئيله څنگه چه ما ته نبی علیه السلام حکم کړه وو نو ما
ته الله تعالى د ابو سلمه نه غوره شخص رسول الله ﷺ په بدله کښه
راکړه . (دمه دعا په وجه ام سلمه رضی الله عنها د رسول الله ﷺ په
نکاح کښه راغله)

(۲) - قَدَّرَ اللَّهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ .

[مسلم ۳۳۸/۲ رقم: ۶۹۴۵]

ترجمہ: (هر شے) الله په اندازه کړيدې او څه چه او غواړي، کوي

تنبیه: دے لفظ کنبے ((قَدَّرُ اللهُ)) لوستل هم جائز دی، او معنی داده: داشے د الله په تقدیر سره وشو- او دا قراءت د مقام د مصیبت سره ډیر مناسب دے۔

فائده: حدیث کنبے راځي چه اسباب استعمال کړه او د الله تعالی نه مدد غواړه، که بیا هم څه تکلیف در ورسیري نو دغه مذکورہ دعا وایه! .

(۳) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

[صحيح: مسند احمد رقم: ۷۰۱، الدعاء للطبرانی ۱۰۱۱، المستدرک

[۱۸۷۳]

ترجمہ: نشته حقدار د بندگي سوي د الله نه چه صبرناك او عزتمند دے، پاكي ده الله لره، او برکت وركونكې دے الله تعالی چه مالك د لوی عرش دے، او ټول د کمال صفتونه الله لره دي چه پالونكې د مخلوقاتو دے۔

فائده: على رضى الله عنه فرمائی: ما ته رسول الله ﷺ دا دعاء وغوښتله چه زه دا د مصیبت او پریشاني په وخت وایم۔

د ماشومانو د ذمولو دعا

(۱) - أُعِيدُ كَمَا بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ
وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ

[بخاری ۱/۴۷۷ رقم: ۳۳۷۱ ابو داود رقم: ۴۷۳۹ و الترمذی رقم: ۲۰۶۰]

[واللفظ لهما]

ترجمه: پناه غواړم تاسو دواړو لره په کلماتو د الله تعالی باندې
چه پوره دی، د هر شیطان نه او د هر ضرری حیوان نه، او د هر
سترگه نه چه راجمع کونکې ده شر لره.

فائده: رسول الله ﷺ به حَسَن او حُسَيْن رضی الله عنهما پدې
دعا سره ذمول، او دا به ئې فرمایل چه ستا پلار به پدې سره
اسماعیل او اسحاق علیهما السلام ذمول- او دا دعا یو دپاره هم
بغیر د تبدیلی نه لوستل به تر دی، پیغمبری الفاظ دی.

د بیمار پرسی وخت کبې دعا

(۱) - "لَا بَأْسَ طَهُورًا إِنْ شَاءَ اللَّهُ"

[بخاری ۲/۸۴۵ رقم: ۳۶۱۶، ۵۶۵۶، ۵۶۶۲]

ترجمه: باک نشته، دا بیماری پاکونکې ده ستا گناهونو لره ان
شاء الله.

فائده: نبی علیه السلام به د بیمار تپوس په وخت کبې دا دعا

فرمائیلہ .

(۲) - اَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ
يَشْفِيكَ .

[ترمذی رقم ۲۱۸۰ - وسندہ صحیح]

ترجمہ : زہ دلوثی اللہ نہ غوارم، چہ مالک دلوثی عرش دیے
چہ تالہ شفا درکری ! .

فائدہ : رسول اللہ ﷺ فرمائی : نشتہ یو بندہ مسلمان چہ
تپوس وکری دیو بیمار، چہ اجل (نیتہ) ئے لانه وی حاضرہ شوی او
دا دعا اووه (۷) خله اووائی مگر بیمار به الله خامخارغوی .

(۳) - اَذْهَبِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ وَاشْفِ وَأَنْتَ
الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاءُكَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا .

[بخاری ۸۴۷/۲، رقم : ۵۶۷۵ مسلم رقم : ۵۸۳۶]

ترجمہ : ختمہ کرہ بیماری ایے د خلقوریہ ! او شفا ورکرہ ده ته،
اوتہ شفا ورکونکے ئے، نشتہ شفا مگر ستا شفا ده، داسے شفا ورکرہ
چہ بیماری پرے نبردی .

(۴) - سُورَةُ الْفَلَقِ، سُورَةُ النَّاسِ .

[بخاری رقم : ۵۸۴۳]

(۵) - سُورَةُ الْفَاتِحَةِ .

[بخاری رقم : ۲۲۷۶، مسلم : ۵۸۶۳]

داتہول پہ صحیح احادیثو کنبے راغلی دی چه د شفا دپارہ نے
لوستلے شی .

(۶) - بِسْمِ اللّٰهِ اَعُوْذُ بِعِزَّةِ اللّٰهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا

اَجْدُ وَاَحَاذِرُ

[مسلم ۲۲۴/۲ رقم: ۵۸۶۷، ابوداود رقم: ۳۸۹۳، الترمذی: ۳۵۸۸]

ترجمہ: پہ نوم د الله تعالیٰ، پناہ غوارم پہ عزت او قدرت د الله
تعالیٰ باندے، د شر د تکلیف هغه نه چه زہ ئے مومم او ترے یریریم .

فائدہ: حدیث کنبے راخی د چا چه کوم خائے درد کوی نو درے
خلہ دے - بِسْمِ اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ - اووائی، او اوہ (۷) خلہ دے دا
دعا: اَعُوْذُ بِعِزَّةِ اللّٰهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا اَجْدُ وَاَحَاذِرُ: اووائی او پہ
هغه درد مند خائے دے لاس کیدی نو الله تعالیٰ به ئے روغ کری .

عثمان بن ابی العاص رضی اللہ عنہ فرمائی: ما باندے درد وو نزدے وہ چه
زہ ئے هلاک کرے وے نور رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم راتہ دا دعاء او دغه طریقہ
وخودله نو ما دا کار و کرو نو الله تعالیٰ زما درد ختم کرو، نوزہ اوس
همیشہ یم چه پدے دعا سره خپل اهل او نورو خلکو ته حکم کوم.
(ابوداود، ترمذی)

(۷) - بِسْمِ اللّٰهِ اَرْقِيْكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيْكَ مِنْ شَرِّ

كُلِّ نَفْسٍ اَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ، اللّٰهُ يَشْفِيْكَ بِسْمِ اللّٰهِ اَرْقِيْكَ .

[مسلم: ۲۱۹/۲، رقم: ۵۸۲۹، الترمذی: رقم ۹۷۲]

ترجمہ: پہ نوم د الله دے دموم، د هر هغه شی نه چه تاته

تکلیف درکوی، د هر نفس د شر نه، یا د حسد گرد سترگو لگولو نه، الله دیم شفا درکری، په نوم د الله دیم دموم۔

فائده: رسول الله ﷺ بیمار وو، جبریل علیه السلام راغلو ورته ئے وفرمایل: اے محمد (ﷺ)! بیمار ئے؟ هغه وفرمایل: آؤ، نو جبریل علیه السلام۔ ام پرے دادم واچولو۔ (نو داد جبریل علیه السلام د خولے دم دیم)۔

(۸) - اللَّهُمَّ اشْفِ عَبْدَكَ يَنْكَأُ لَكَ عَدُوًّا أَوْ

يَمْشِي لَكَ إِلَى صَلَاةٍ .

[صحيح: ابو داود: ۳۱۰۷ - ابن السني: ۵۴۷ - ابن حبان: ۲۹۷۴ -

والطبراني في الدعاء: ۱۱۲۴ - احمد: ۱۷۲/۲]

ترجمه: اے الله! خپل بنده ته شفا ورکړه چه ستا کوم دشمن ته به تکلیف اوسوی، یا به ستا دپاره مانځه ته لار شی۔

فائده: په بعض روایتونو کښه دالفظ دیم: (أَوْ يَمْشِي لَكَ إِلَى جَنَازَةٍ) - لیکن عام لفظ اولی دیم۔

(۹) - بِسْمِ اللَّهِ يُبْرِيكَ وَمِنْ كُلِّ دَاءٍ يَشْفِيكَ وَمِنْ

شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ وَشَرِّ كُلِّ ذِي عَيْنٍ .

[مسلم: ۲۱۹/۲ رقم: ۵۸۲۸]

ترجمه: په مدد د نوم د الله سره، الله دیم جوړ کړه، او د هرې بیماری نه دیم شفا درکری۔ او د حسد گرد شر نه کله چه حسد وکړی او د ضرر د هر سترگې لگونکی نه۔

(۱۰) - اِمْسَحِ الْبُؤْسَ رَبِّ النَّاسِ بِيَدِكَ الشِّفَاءُ لَا
يَكْشِفُ الْكُرْبَ إِلَّا أَنْتَ .

[صحیح علی شرط الشیخین : مسند احمد : ۲۴۲۸۰، الصحیحہ : ۱۵۲۶]

ترجمہ : امے دانسانانو ربه ! داتکلیف لرمے کره، خاص ستا په
لاس کنبے شفا ده، ستا نه سوئی هیخوک تکلیف نشی لرمے کولے۔
فائده : په روایت دبخاری (۵۷۴۴) کنبے د (لَا يَكْشِفُ الْكُرْبَ) په
حائے (لَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا أَنْتَ لَفْظِ دَمِ)

مريض دے خان دپاره داسے دعا کوي

(۱) - اَللّٰهُمَّ اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً
وَاقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[مسلم : ۳۴۳/۲ - رقم : ۷۰۱۱، کتاب الدعاء للطبرانی : ۲۰۱۶]

ترجمہ : امے الله ! مونږ ته په دنيا کنبے بنائسته ژوند راکړه او په
آخرت کنبے هم بنائسته ژوند او اوساته مونږ د عذاب د اور نه۔
فائده : په هر کار کنبے بهترينه دعا ده، حديث کنبے راځي، يو
صحابی داسے وويل : امے الله ! که ما ته کوم عذاب په آخرت کنبے
راکوم نو هغه رانه په دنيا کنبے راکړه نو هغه ډير زيات خوار شوې
وو، رسول الله ﷺ چه پوښتنې ته ورغلو نو تپوس ئے وکړو چه تا
خو کومه دعانه وه کرمې هغه وويل : ما دغه دعا کړيده۔ نبی عليه

السلام ورتہ وویل : سبحان الله، تہ خود الله د عذابونو طاقت نہ لری، بلکہ داسے وایہ، بیائے ورتہ دغہ مذکورہ دعا و خودلہ۔ (مسلم)

(۲) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي، اللَّهُمَّ تَجَاوَزْ عَنِّي، اللَّهُمَّ اغْفُ عَنِّي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ.

[صحيح رجاله ثقات : النسائي في عمل اليوم والليلة : ۶۵۰ - ابن

السي : ۵۵۲]

ترجمہ : نشتہ لائق د عبادت سونی د الله نہ چہ صبرناک او عزتمن دے، پاکی دہ الله لہ چہ رب د لوی عرش دے، اے الله ! ما تہ بخنہ وکرہ، اے الله ! پہ ما باندے رحم وکرہ، اے الله ! ما زما د گناہونو نہ تیرشہ، اے الله ! زما د گناہونو اثر زائل کرہ حکہ چہ تہ ڊیرہ بخنہ کونکے زیات رحم کونکے ئے۔

کہ چرے چاہتہ دتبیہ وغیرہ تکلیف وی
نوہغہ تہ داسے دعا وکرہ

(۱) - اِكْشِفِ الْبُؤْسَ رَبِّ النَّاسِ، إِلَهَ النَّاسِ ! .

[ابن ماجه : ۳۴۷۳ - صحيح الجامع : ۳۱۸۶]

ترجمہ : اے الله ! د انسانانو ریہ ! او د انسانانو معبودہ ! دا تکلیف (د دے بندہ نہ) لری کرہ۔

فائده : داد عادت به نه علاوه نورو بیماریانو کنبه هم ونیلے

شی-

**دانه یا زخم باندے دم اچول یا چیچلے شوع
دمول**

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ تَرْبَةَ اَرْضِنَا، بِرِيقَةِ بَعْضِنَا يُشْفَى

سَقِيمُنَا، بِاِذْنِ رَبِّنَا .

[صحیح بخاری رقم : ۵۷۴۵، ابو داود رقم : ۳۸۹۷، احمد : ۹۳/۶]

ترجمہ : د الله دنوم په برکت سره (دمے دموم) داز مونږ د زمکے خاوره ده چه زمونږ نه دبعضے کسانو د لارو سره یو خائے شویده، شفاء به ورکولے شی زمونږ بیمارته په حکم درب زمونږ سره۔

فائده ۱ : عائشه رضی الله عنها فرمائی : نبی علیه السلام ته به چه کله یو انسان د یو خیز شکایت اوکړو یا به په هغه باندے دانه یا زخم وو نو نبی علیه السلام به په گوته باندے داسے اشاره اوکړه، او سفیان بن عیینة (راوی د حدیث) گوته په زمکه باندے کیخوده او بیانے پورته کړه او (مذکورہ دعائے) وفرمایله۔

فائده ۲ : هغه خاوره چه په گوته پورے انبستی وی هغه به په دغه زخم، دانه، یا چیچلے شوی خائے باندے راخکاری دا هم سنت دی۔

ليونے دمول

ليونے درمے ورخے صبا او درمے ورخے بيگاہ په سورتِ فاتحه سره
دمول او سورتِ فاتحه اووه (۷) لوستل پکار دی۔

[اخرجه ابوداود و احمد (۲۱۰/۵) - النسائی فی الکبریٰ ۲۴۹/۸ وابن
حبان: ۶۳۶/۷، ۶۳۷ - والمزی فی تهذيب الكمال: ۱۴/۸]

فائده: خارجه بن الصلت دخپل تره نه روایت کوی چه دے نبی
عليه السلام خواته د اسلام راوړو دپاره حاضر شو، بیره کورته
واپس تللو کښه په یو داسه قوم ورتیر شو چه هغوی سره یو ليوه
سر په زنخوونو ترل شومے وو، د ليوه کور والو دده نه مطالبه
اوکړه چه مونږ خبر شوی یو چه ستاسو ملگری (نبی علیه السلام)
خیر راوړیدم نو آیا تاسو سره شه شته چه ددے ليوه علاج پرے
اوکړی؟ دے وائی چه ما په سورتِ فاتحه باندے دم کړو، نو هغه
(سمدست) روغ شو، هغوی ماته سل گلے را کړم، زه رسول الله
ﷺ ته راغلم، خبر مے ورکړو، هغه راته وویل د سورتِ فاتحه نه
ماسوی دے نور خه وئیلی وو؟ ما ورته وویل: نه! نبی علیه السلام
اوفرمايل: دا قبوله کړه، يقيناً خوك چه په باطل دم خوراك كوی نو
تا په حق دم باندے خوراك اوکړو۔

[وصححه الالبانی فی صحيح ابی داود رقم ۱۹ والنووی فی الاذکار (۸۷)]

[الصارم البتار]

د اهل کتابود عیادت په وخت دعا

د ترغیب دپاره یافلان : ورته ووايه او بیا ورته په راتلونکې دى
حکم وکړه : چه داسه ووايه :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

که هغه ایمان راوړی نو بیا دا دعا وکړه :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْقَذَهُ مِنَ النَّارِ .

[بخاری: ۱۳۵۶، ابوداد: ۳۰۹۵ - صحیح الادب المفرد: ۵۲۴ - ابن

السنى: ۵۵۴]

ترجمه : اے فلانیه! دا اووايه! چه زه گواهی ورکوم چه د الله
تعالی نه سوا هیڅوک حقدار د بندگی نسته او بیشکه محمد
ﷺ د الله تعالی رسول دے۔

د کمال صفتونه خاص الله لره دی، هغه ذات چه دا انسان ئے د اور
نه خلاص کړو۔

کله چه بيمار د خپل ژوند نه نا اميده شي

(۱) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَارْحَمْنِيْ وَالْحَقِيْنِيْ بِالرَّفِيْقِ
الْاَعْلٰى .

ترجمه : اے الله ! ماته بخښنه او کرې او په ما رحم او کرې او ما د
اوچتو (درجاتو والا) ملگرو سره يو ځای کرې .

فائده : د مرگ په وخت کښې د رسول الله ﷺ دا دعا وه .

[بخاری ۲ / ۸۴۷ - (۵۶۷۴) ، الترمذی : ۳۴۹۶]

(۲) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ
وَحْدَهُ ط لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهٗ ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ
لَهٗ الْمُلْكُ وَلَهٗ الْحَمْدُ ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
اِلَّا بِاللّٰهِ .

[ترمذی رقم : ۳۶۷۰ - ابن ماجه ۳۷۹۴ - حديث صحيح]

فائده : رسول الله ﷺ فرمائی : چا چه دا عا په بيماری کښې

اولوستله او بيا مړ شو نو اور به ده لره نه سوزوی .

کله چه انسان د خپل ژوند نه تنگ شی

(۱) - حدیث کنبه دی: کله چه مومن ته تکلیف اُور سیرې نور د
خان دپاره دیمه د مرگ دعا هرگز نه کوی، که خامخا دعا کوی نو (بیا
دیمه) داسه دعا وغواری:

اللَّهُمَّ أَحْيِنِي مَا كَانَتِ الْحَيَاةُ خَيْرًا لِي وَتَوَفَّنِي إِذَا
كَانَتِ الْوَفَاتُ خَيْرًا لِي .

[بخاری: ۸۴۷/۲ - ابوداود: ۳۱۰۸ - النسائی: ۱۷۱۶ - الترمذی:

۹۸۴ - ابن ماجه: ۴۲۶۵]

ترجمه: ای الله! ته ما ژوندیمه اوساته که ژوند زما دپاره بهتری
او وفات کره ما کله چه وفات زما دپاره بهتری.

مدینه طیبه کب د مرگ د نصیب کیدو دعا

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي الشَّهَادَةَ فِي سَبِيلِكَ، وَاجْعَلْ مَوْتِي فِي
بَلَدِ رَسُولِكَ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ).

[بخاری: ۱/۲۵۳ رقم: ۱۸۹۰]

ترجمه: ای الله! ماته ستا په لاره کنبه شهادت راکره اوزما
مرگ ستا د رسول ﷺ په ښار (مدینه) کنبه مقرر کره.

فائده: داد عمر فاروق رضی اللہ عنہ دعا ده چه هغه به داسے دعا
کوله او قبوله شوه۔ او مدینه کنیے د مر کید و فضیلت په دیرو
صحیحو احادیثو کنیے راغله دے، یو د هغه نه دادے: نبی علیه
السلام فرمائی:

مَنْ اسْتَطَاعَ أَنْ يَمُوتَ بِالْمَدِينَةِ فَلْيَمُتْ بِهَا، فَإِنِّي أَشْفَعُ لِمَنْ
يَمُوتُ بِهَا. [صحیح: الترمذی: ۳۹۱۷، جامع الصغیر: ۶۰۱۵]

ترجمه: چانه چه کیدے شی چه په مدینه کنیے پرے مرگ
راشی نو هلته دے مر شی، حکه چه زه به هغه چا دپاره سفارش
کوم چه په مدینه کنیے وفات شی۔

د مړی د سترگی پټولو په وخت دعا

(۱) - اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِفُلَانٍ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيِّينَ
وَاخْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي الْغَابِرِينَ وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ
الْعَالَمِينَ وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ .

[مسلم ۳۱۱/۱، رقم: ۲۱۶۰]

ترجمه: اے الله! فلانی ته بخښنه او کره، او اوچته کره مرتبه
دهغه په هدايت والو کنیے - او روسته پاته شه په اولادو د هغه کنیے
په روستو پاته کیدونکو کنیے او بخښنه او کره مونږ ته او هغه ته .
اے مالک د مخلوقاتو! او فراخی راوله په قبر د هغه کنیے اورنړا

ورلہ پکبنے واچوہ .
فائدہ : "اغْفِرْ لِفُلَانٍ" کنبے د "فلان" پہ خائے د مری نوم
اخستل پکار دی .

د جنازے د مانخہ دعا گانے

د جنازے د مونخ نہ مقصد مری ته دعا کول دی، د اوجہ ده چه
هره دعا د جنازے په مانخہ کنبے لوستل جائز دی، لکه حدیث کنبے
راحی : فاخصلو الہ فی الدعاء - (کله چه د جنازے مونخ کوی نو
مری ته په اخلاص سره دعا کوی) لیکن بهتره هغه دعا ده، کومه
چه احادیثو کنبے راغله وی، چه بعضے د هغه نه دادی :

(۱) - اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ
وَآكْرِمْ نَزْلَهُ وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ
وَالبَرْدِ وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ
الدَّنَسِ وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ
وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ وَأَعِذْهُ مِنْ
عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ . [مسلم ۳۱۱/۱ رقم : ۲۲۷۶] -

ترجمہ : اے اللہ! بخشنہ او کرہ ده ته، او رحم پرے او کرہ او معافی
او کرہ ده ته او بنہ کرہ میلستیا دده، او فراخه کرہ خائے دده او
اووینخہ دا په اوبو او په واوړه او په گلی باندمے او پاک کرہ داد

گناہونو نہ لکہ خرنک چہ تا سپینہ جامہ د خیرے نہ پاکہ کریدہ او
پہ بدل کنبے ور کرہ کور غورہ د کور ددہ نہ او اہل غورہ د اہل ددہ نہ
او بنسخہ غورہ د بنسخے ددہ نہ او جنت تہ ئے داخل کرہ او اوساتہ دہ لہ
د عذاب د قبر نہ او د عذاب د اور نہ .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا
وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكَرِنَا وَاُنْشَنَا، اَللّٰهُمَّ مَنْ اَحْيَيْتَهُ مِنَّا
فَاَحْيِهِ عَلٰى الْاِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلٰى الْاِيْمَانِ،
اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا اَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ .

[ابوداود رقم : ۳۲۰۳، ابن ماجہ ۱ / ۲۵۱ رقم ۱۴۹۸]

ترجمہ : اے اللہ ! بخبینہ او کرہ ژوندوز مونبر تہ او مروزمونبر تہ،
حاضرینو او غائبینو ز مونبر تہ، او ورو او غتو ز مونبر تہ، نارینہ او
زنانونو ز مونبر تہ . اے اللہ ! خوک چہ تہ ژوندی ساتے ز مونبر نہ نو
ژوندی ئے اوساتہ پہ اسلام باندے، او خوک چہ تہ ز مونبر نہ وژنہ نو
وے وژنہ پہ ایمان سرہ . اے اللہ ! تہ مونبر مہ محروموہ ددہ د اجر نہ او
مونبر ددہ نہ روستو مہ گمراہ کوہ .

(۳) - اَللّٰهُمَّ عَبْدُكَ وَاِبْنُ اَمَّتِكَ اِحْتَاَجُ اِلٰى رَحْمَتِكَ
وَاَنْتَ غَنِيٌّ عَنْ عَذَابِهِ اِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَرُدُّ فِيْ حَسَنَاتِهِ
وَ اِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ .

[رواه الحاكم في المستدرک رقم : ۱۳۲۸، اسناد صحیح]

ترجمہ : اے اللہ ! دا ستا بندہ دے او ستا د وینزے خوی دے، ستا
رحمت تہ محتاج شویدے۔ او تہ ددہ د عذاب ور کولو نہ بے پروا تے

کہ دانیک عمل وی نوددہ پہ نیکیانو کنب زیادت پیدا کرہ او کدا
گناہگار وی نو دا معاف کرہ۔

(۴) - اَللّٰهُمَّ اِنَّ فُلَانَ بَنَ فُلَانٍ فِيْ ذِمَّتِكَ وَحَبْلِ
جِوَارِكَ فَقِهِ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ وَاَنْتَ اَهْلُ
الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ فَاغْفِرْ لَهُ وَاَرْحَمْهُ اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ
الرَّحِيْمُ .

[مسند احمد : ۱۶۰۶۱ اسناد حسن]

اے اللہ ! دا فلانے خوی د فلانی ستا پہ ذمہ او ستا د رحمت پہ
سوری کنب دے، دا دقبر (د عذاب) د فتنے نہ او د عذاب د اور نہ بیج
کرہ، او تہ د وفاء او صفت لائق تے۔ دا او بخنبہ او پہ دہ باندمے رحم
او کرہ، یقینا تہ بخنبونکے مہربان تے۔

(۵) - اَللّٰهُمَّ اِنَّهُ عَبْدُكَ وَاِبْنُ عَبْدِكَ كَانَ يَشْهَدُ اَنْ لَا
اِلَهَ اِلَّا اللهُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ وَاَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ،
اَللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ فِيْ حَسَنَاتِهِ وَاِنْ كَانَ مُسِيئًا
فَتَجَاوِزْ عَنْ سَيِّئَاتِهِ، اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا اَجْرَهُ وَلَا تَفْتِنَّا

بَعْدَهُ .

[موطأ امام مالك : ۲۰۹/۱ ، صحيح ابن حبان : ۳۰۷۳]

ترجمہ : اے اللہ ! یقیناً داستا بندہ دے او ستا د بندہ خوی دے او ستا د وینزے خوی دے دے بہ دا گواہی ورکولہ چہ ستانہ سوا ہیخوک حقدار د بندگی نشتہ او یقیناً محمد ﷺ ستا بندہ او رسول دے ، او تہ پہ دہ بنہ پو ہیرے ۔ اے اللہ ! کہ دانیک وی نو ددہ پہ نیکیانو کبے زیادت او کرہ او کہ دا گناہگار وی نو ددہ گناہونہ معاف کرہ ۔ اے اللہ ! مونر ددہ د اجر نہ مہ محروم گوہ او ددہ نہ پس مونر پہ فتنہ کبس مہ اختہ کوہ ۔

(۶) : اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبُّهَا وَاَنْتَ خَلَقْتَهَا وَاَنْتَ هَدَيْتَهَا
لِلْاِسْلَامِ وَاَنْتَ قَبَضْتَ رُوْحَهَا وَاَنْتَ اَعْلَمُ بِسِرِّهَا
وَعَلَانِيَتِهَا جِنًّا شَفَعَاءَ فَاغْفِرْ لَهَا .

[ابوداود رقم : ۳۲۰۲ ، مسند احمد : ۳۶۳/۳۴۵/۲ - والطبرانی فی

الدعاء وحسنه الحافظ فی تخريج الاذکار کما قال ابن غیلان ۱۷۶/۴]

ترجمہ : اے اللہ ! تہ ددہ رب ئے او تا ہغہ لره پیدا کریدے او تا ہغہ تہ ہدایت کریدے اسلام طرفتہ ، او تہ ڍیر پو ہہ ئے ددہ پت او ددہ بنکارہ ، مونر سفارشیان راغلی یو ، لہذا دا معاف کرہ ۔ (ابوداود)

(۸) - اَللّٰهُمَّ اَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ .

(کتاب الدعاء للطبرانی : ۱۲۰۴ - مصنف عبدالرزاق : ۶۱۱۰)

ترجمہ : اے اللہ ! دہتہ د عذاب قبر نہ پناہ ور کرہ۔

(۹) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَاَلْفٌ بَيْنَ قُلُوْبِهِمْ وَاَجْعَلْ

قُلُوْبَهُمْ عَلٰى قُلُوْبِ خِيَارِهِمْ، اَللّٰهُمَّ اَرْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي

الْمَهْدِيّٰنِ وَاخْلُفْهُ فِي تَرَكَّتِهِ فِي الْغَابِرِيْنَ، اَللّٰهُمَّ لَا

تَحْرِمْنَا اَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ .

[کتاب الدعاء للطبرانی : ۱۲۰۲ - مصنف عبدالرزاق : ۶۴۳۲، ابن ابی

شيبه : ۱۱۴۸۰)

ترجمہ : اے اللہ ! مومنو سرو او مومنو بنحو ته او مسلمانان

سرو او مسلمانانو بنحو ته بخنه و کرہ، او د دوی د زرونو ترمینغ

الفت او محبت پیدا کرہ او د دوی زرونه د غوره خلکو زرونه

وگرخوه۔ اے اللہ ! په هدایت موندونکو کنبے ددے مری درجه پورته

کرہ، او په پاتے خلکو کنبے ته دده جانشین شه، اے اللہ ! مونر دده د

اجر نه نه محروموه او دده نه روستو مونر مه گمراه کوه۔

فائده : داد مشهور تابعی محمد بن سیرین رحمه الله دعا ده چه

هغه به په مرو باندے وئیله۔ رسول الله ﷺ چونکه د جنازے په دعا

کنبے اجازه ورکړیده پدے وجه هر قسم دعا لوستلے شی اگرکه

منقول نہ وی۔

(۱۰) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ رَبُّنَا وَرَبُّهُ، خَلَقْتَهُ وَرَزَقْتَهُ وَاحْيَيْتَهُ
وَكَفَلْتَهُ فَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ وَلَا تَحْرِمْنَا اَجْرَهُ، وَلَا تُضِلَّنَا
بَعْدَهُ.

[کشف الاستار : ۸۱۸ - مصنف ابن ابی شیبہ : ۲۹۳/۳ - رقم :
۱۱۴۸۱، المجموع : ۳۳/۳ وفی اسنادہ زید العمی ضعیف]

ترجمہ : اے اللہ ! تہ زمونہ رب تہ او ددہ رب ہم تہ، تادمے پیدا
کرو او دہ تہ دیم رزق ورکرو او دیم دیم ژوندیم وساتلو او ددہ کفالت
(ذمہ واری او پرورش) دیم وکرو۔ نو مونہ تہ بخنہ وکرو او دہ تہ (ہم)
او مونہ ددہ داجر نہ مہ محروموہ او ددہ نہ روستو مو مہ گمراہ
کوہ۔

فائدہ : ابو سعید خدری رضی اللہ عنہ فرمائی : مونہ بہ پہ
جنازہ د مرو باندم داسے دعا کولہ۔

(۱۱) - اَللّٰهُمَّ اَصْبَحَ عَبْدُكَ قَدْ تَخَلَّى مِنَ الدُّنْيَا
وَتَرَكَهَا لِاهْلِهَا وَافْتَقَرَ اِلَيْكَ وَاسْتَغْنَيْتَ عَنْهُ، كَانَ
يَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ وَاَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ،
فَاغْفِرْ لَهُ وَتَجَاوَزْ عَنْهُ.

[کتاب الدعاء للطبرانی : ۱۱۹۳، عبد الرزاق : ۶۴۲۱، ابن ابی شیبہ رقم

(۳۰۴۰۰)

ترجمہ : اے اللہ ! ستا بندہ داسے وگر خیدو چہ دنیا نہ وزگار شو
 او دائے دنیا والوتہ پریخودہ، او تاتہ محتاج شو او تہ ددہ نہ
 مستغنی (بے حاجتہ) ئے، دہ بہ دا گواہی ورکولہ چہ نشتہ حقدارد
 بندگی سوی ستانہ، او محمد ﷺ ستا بندہ او ستا رسول دے، نو
 دہ تہ بخنہ وکرہ او ددہ د گناہونہ نہ تیر شہ۔

فائدہ : داد عمر فاروق رضی اللہ عنہ دعا دہ چہ پہ یوتن باندے
 بہ ئے پہ جنازہ کنبے وئیلہ۔

(۱۲) - اَللّٰهُمَّ عَبْدُكَ اَسْلَمَهُ الْاَهْلُ وَالْمَالُ وَالْعَشِيْرَةُ

وَالذَّنْبُ عَظِيْمٌ وَاَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ۔

[ابن ابی شیبہ رقم : ۱۱۴۷۵]

ترجمہ : اے اللہ ! ستا بندہ خپل اهل او مال او قبیلے و سپارلو، او
 گناہ ئے ڀیره لویہ دہ، او تہ ڀیره بخنہ کونکے او رحم کونکے ئے (یعنی
 دہ تہ گناہ معاف کرہ او پہ دہ باندے رحم وکرہ)

فائدہ : ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ چہ بہ کلہ پہ یو مری
 باندے جنازہ کولہ نو دا دعا بہ ئے لوستلہ۔

فائدہ ۲ : داد دعاگانے د سرو او زنانو او د ماشومانو تولو دپارہ
 لوستلے شی، د جنازے سنت طریقہ دا دہ چہ اول کنبے بہ پہ زرہ
 کنبے نیت وکری - پہ خولہ باندے نیت وئیل د - نَوَيْتُ اَنْ اُوْدِيَ لِلّٰهِ
 تَعَالٰی اَرْبَعٌ تَكْبِيْرَاتٍ الْجَنَازَةِ - الی آخرہ نشتہ دے۔ (دا وجہ دہ چہ
 ڀیر خلك د جنازے سرہ راشی مگر مونخ نکوی حکہ چہ نیت ورتہ
 نہ وی یاد، د بعض دعاگانو نہ دا نیت گران دے)۔

بیابہ اللہ اکبر ووائی۔ او - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ نہ تر

وَالضَّالِّينَ - پورے بہ ووائی، بیابہ تکبیر و کبریٰ او درود ابراہیمی
 کوم چہ پہ پنخہ وختہ مانخہ کنبے لولی هغه بہ ولولی۔ یعنی:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ

عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ

عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

دابہ ووائی بیابہ تکبیر و کبریٰ او دغه مذکورہ دعاگانے بہ شروع
 کری۔ ددعاگانو نہ پس بہ اللہ اکبر ووائی بیابہ سلام او گر خوی۔

اوبیابہ د جنازے د مانخہ نہ روستو دعا نکوی خکہ چہ دا کار
 بدعت دے۔ (خکہ چہ جنازہ کنبے دعا وشوہ، رسول اللہ ﷺ روستو

دعا نہ دہ کرے)

بلہ دا چہ د جنازے پہ مانخہ کنبے - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ - وئیل پہ

ہیخ صحیح حدیث کنبے نہ دی راغلی، او د سورة الفاتحة لوستل

پہ خوارلسو (۱۴) احادیثو کنبے راغلی دی۔

[الترمذی ۴۳/۲، النسائی ۴۲۸/۱، الحاکم ۳۵۸/۱، الطحاوی ۲۸۸/۱،

مجمع الزوائد ۳۲/۳، نصب الراية: ۲۷۰/۲ البخاری]۔

د جنازے مسائل او مکمل طریقہ او دعاگانے زدہ کولو دپارہ

زمونبر رسالہ ((د جنازے د مانخہ مسنون طریقہ، دعاگانے او

مسائل)) تہ رجوع پکار دہ۔

د تعزیت دعاکانه

د تعزیت معنی ده چاته د صبر تلقین کول، په دعا د تعزیت کبیه لاس او چتول حدیثونو کبیه چرته ندی ثابت، صرف یو روایت د بخاری ۶۱۹/۲ - کبیه راخی چه رسول الله ﷺ یو مری ته دی او کره او لاس ئه پکبیه او چت کرو، لیکن په هغه کبیه دانسته چه دا دعا د تعزیت وه، بلکه هغه مری وصیت کړه وو چه رسول الله ﷺ دې ماته دعا او کړی، دا وجه ده نبی علیه السلام به په نورو ځایونو کبیه په دعا د تعزیت کبیه لاس مبارک نه او چتولو.

(۱) - اِنَّ لِلّٰهِ مَا اَخَذَ وَلَهُ مَا اَعْطٰی وَ كُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ

بِاَجَلٍ مُّسَمًّى فَلْتَصْبِرْ وَ لَتَحْتَسِبْ .

[رواه البخاری ۱۷۱/۱ - و مسلم ۳۰۱/۱]

تر جمه : د الله تعالی دپاره دی هغه څه چه وائے خستو او د هغه دی هغه څه چه ورکوی ئه او هر څیز د هغه سره په یوه نیټه مقرر دې، پس صبر دې کوی او ثواب دې گنړی دا مصیبت .

(۲) - اَعْظَمَ اللّٰهُ اَجْرَكَ وَ اَحْسَنَ عَزَائِكَ وَ غَفَرَ

لِمَيِّتِكَ .

[الاذکار للنووی ۱۳۶]

تر جمه : الله دې ستا اجر لوئی کړی او بڼه دې کړی صبر ستا، او بخښنه دې او کړی مری ستا ته .

فائدہ: دا نبوی ذکر نہ دے لیکن د تعزیه او تسلی، دپارہ علماؤ استعمال کریں، او د تعزیه مقصد ہم دا دے چہ یو مصیبت زدہ انسان تہ تسلی ور کرے شی کہ دا پہ ہر لفظ سرہ وی، او پہ ہرہ ژبہ کبے وی، البتہ اولے ذکر پیغمبری دے نو ہغہ بہتر دے۔

د مری د سپارلو دعا

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ .

(۲) - بِسْمِ اللّٰهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ .

[صحیح: ابن ماجہ رقم ۱۵۵۰ - الحاکم ۱/۳۶۶ - احمد ۲/۲۷ - رقم:

۴۸۱۲، ابوداؤد ۲/۳۲۱۳]

ترجمہ: پہ نوم د اللہ تعالیٰ دے ایدم - او پہ سنت یا دین د رسول اللہ ﷺ باندے .

فائدہ: پدے سپارلو وخت کبے نورے دعاگانے وئیل نشتہ سواد دغہ مذکورے دعا نہ، دے وخت کبے آیتونہ لوستل یا اذانونہ کول بدعت کار دے .

د دفن کولونہ پس د قبر د پاسہ دعا

د خولونہ پس د مری دپارہ د قبر د پاسہ دعا غوبنتل پہ حدیثونو کبے شتہ دے، لکہ حدیث د ابو عوانہ او ابوداؤد کبے

راخی چه پدمے وخت کنبے دمري دپاره استغفار غواړی او دتثبته
 ټينگيدو دعا ورته کوي. (پدمے دعا کنبے به لاس او چتوي)
 [ابوداود رقم ۳۲۲۱ - الحاکم ۱/۳۷۰، فتح الباری ۱۱/۱۲۰]
فائده: بعض خلق دقبر دپاسه سر او خپوته دسورت بقرے اوله
 او آخري آيتونه لولي، دا چرته صحيح حديث کنبے نه دی ثابت
 بلکه دايو بدعت عمل دے او کوم روايات چه دابن عمر رضی الله
 عنهما نه راغلي، هغه سنداً ندي ثابت، لکه ددے مکمل تفصيل
 مونږ پخپله فتاوی الدین الخالص کنبے کړيدے، او گوره:
 [السنن والمبتدعات ۱۰۶ - واحکام الجنائز للالباني]

د زیارة القبور دعاکانے

(۱) - السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
 وَالْمُسْلِمِينَ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَلْآحِقُونَ أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا
 وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ.

[مسلم ۱/۳۱۴ رقم: ۲۳۰۲]

ترجمه: سلامتیا دے وی پتاسو امے د کورونو والا مومنانو، او
 مسلمانانو! - او مونږ که د الله تعالی اراده اوشی تاسو پورے
 پیوسته کیدونکی یو، د الله تعالی نه خان دپاره اوتاسو دپاره
 جوړوالے غواړو.

فائدہ: کله چہ سرے مقبرے ته لارشی او یا په مقبره ورتیر پری،
نو دغه مذکوره دعا به وائی.

(۲) - السَّلَامُ عَلَيْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّا إِن شَاءَ

اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ . [مسلم رقم: ۶۰۸، ابوداود: ۳۲۳۹، صحیح]

ترجمه: امے ددے خائے وسیدونکو مومنانو! په تاسو دے
سلامتیاوی۔ او یقیناً مونږ که الله وغواری ستاسو سره پیوسته
کیدونکی یو۔

(۳) - السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدَّارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

وَالْمُسْلِمِينَ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ، أَنْتُمْ لَنَا فَرَطٌ
وَنَحْنُ لَكُمْ تَبَعٌ أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ .

[صحیح: النسائی: ۲۰۴۰، صحیح الادب المفرد: ۵۱۲ - احمد:

۳۵۳/۵، ۳۵۹، ۳۶۰ - ارواء الغلیل: ۷۷۶]

ترجمه: سلامتیا دے په تاسو امے ددے خائے اوسیدونکو
مومنانو مسلمانانو! او یقیناً ان شاء الله مونږ تاسو سره
ملاویدونکی یو، تاسو مونږ نه مخکې تلی یی او مونږ تاسو پسے
درتلونکی یو، الله تعالیٰ نه تاسو دپاره او خان دپاره د عافیت سوال
کوم۔

(۴) - السَّلَامُ عَلَى أَهْلِ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

وَالْمُسْلِمِينَ وَيَرْحَمُ اللَّهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِينَ

وَأَنَا إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَلْآحِقُونَ .

[مسلم : ۱/۳۱۴ رقم : ۲۳۰۱، النسائی : ۱۹۲۶، الآداب للمیہنی

[۳۷۹

ترجمہ : سلام دے وی ددے کورونو پہ وسیدونکو مؤمنانو او
مسلمانانو باندے، اللہ دے رحم وکری پہ مخکنے تلونکو اوروستو
تلونکو زمونر باندے، او یقیناً مونر ان شاء اللہ تاسو سرہ ضرور
ملاویدونکی یو۔

فائدہ : پہ زیارۃ القبور کنے درمے فائدے دی : ۱- مرودپارہ
استغفار او بخنہ طلب کول۔ ۲- او تزہید فی الدنیا (یعنی دنیا
کنے ے رغبتہ کیدل)۔ ۳- آخرت سرہ رغبت، شوق او محبت پیدا
کیدل۔

باقی ہلتہ دقبرونو والو نہ دعاگانے غوبنتل او دقبرونو نہ مدد
غوبنتل ہغوی تہ درامد شہ آوازونہ کول دا تبول شرک او بدعت
دے۔

د کافرو پہ قبرونو د ورتیریدو وخت کنی دعا

أَبَشِرُوا يَا كُفَّارُ بِالنَّارِ .

[ابن السنی رقم ۵۹۴۔ مجمع الزوائد ۱/۱۱۷۔ الصحیحہ رقم ۱۸]

ترجمہ : خوشحالہ شیء امے کافرانو ! پہ اور (دجہنم) باندے
فائدہ : نبی علیہ السلام فرمائی : ہرکلہ چہ تہ دیو کافر پہ قبر

باندے ورتیر پرے نو هغه ته په اوسره زیرے ورکړه. (الصحيحه)

د قرض نه د خلاصیدو دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ اَكْفِنِيْ بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَاغْنِنِيْ
بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ .

[الترمذی رقم ۳۸۱۶ - الكلم الطيب رقم: ۱۱۶ - الحاکم ۱/۵۳۸]

ترجمه: اے الله! کافی شے خما په حلالو ستاد حرامو ستانه او
په پرواه کړې ما په خپله مهرباني سره د هغه چانه چه ستانه سوا
دی.

فائده: چا باندې چه قرض وی او دا دعا د قرض نه د خلاصیدو
دپاره اوواښی نو الله تعالی به د هغه قرض خلاص کړی، اگر چه دا
قرض د غره په اندازه ډیر هم وی -

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَاَعُوْذُ
بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ
وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ غَلْبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ .

[ابوداود رقم ۱۵۵۵ - والحديث صحيح]

ترجمه: اے الله! زه پناه غواړم پتا د پریشاني او د غم نه، او پناه
غواړم پتا د کمزوري او د سُستی نه، او پناه غواړم پتا پورې د
بزدلي او د بخل نه او پناه غواړم پتا د غلبې د قرض او د زوروتيا د
سرونه .

فائده : ابو امامه انصاری رضی اللہ عنہ د مانخہ د وخت نہ پہ
 غیر پہ مسجد کنبے ناست وو، رسول اللہ ﷺ ولیدووے فرمایا :
 خہ وجہ ده چه زہ تا پہ مسجد کنبے پہ غیر د وخت د مانخہ نہ ونیم
 ؟ وے فرمایا : [هُمُومٌ لَزِمْتَنِي وَذِيُونٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ] غمونه
 (سو چونه) او قرضونه راسره انبستی دی اے د اللہ رسوله ! نبی علیہ
 السلام ورتہ وفرمایا : آیا زہ تا تہ داسے خبرہ نہ بنایم چه کلہ تہ
 هغه ولولے نو اللہ تعالیٰ به تا نہ غمونه (سو چونه) ختم کری او
 قرض به درنہ ادا کری۔ ما ورتہ وویل : ولے نہ اے د اللہ رسوله ! نو
 دغه دعائے ورتہ و خودله چه دا صبا او بیگاہ وایہ۔ ابو امامه رضی
 اللہ عنہ فرمائی : ماددے وئیل شروع کرل نو اللہ تعالیٰ زمانہ
 غمونه ختم کرل او زما قرضونه ئے ادا کرل۔

(۳) - قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ
 تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعْزِزُ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ
 تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۖ تُؤَلِّجُ
 اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ
 مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ
 بِغَيْرِ حِسَابٍ، رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا!
 تُعْطِي مِنْهُمَا مَنْ تَشَاءُ وَتَمْنَعُ مَنْ تَشَاءُ إِرْحَمْنِي رَحْمَةً
 تُغْنِيَنِي بِهَا عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِوَاكَ .

[حسن: المعجم الكبير للطبرانی رقم: ۱۶۷۳۹، مجمع الزوائد :
 ۱۸۵/۱۸۶، صحيح الترغيب والترهيب رقم: ۱۸۲۱ للالبانی، قال
 المنذرى اسنادہ جيد]

ترجمہ : اے نبی وواہیہ ! اے اللہ ! تہ مالک دبادشاہی تہ، تہ
 ورکوم بادشاہی چاتہ چہ اوغوارمے او تہ راخکارمے بادشاہی د چا
 نہ چہ اوغوارمے، تہ عزت ورکومے چاتہ چہ اوغوارمے او تہ ذلیل
 کومے چالہ چہ اوغوارمے، ستا پہ لاس کنبے (ہر قسمہ) خیر دے،
 بیشکہ تہ پہ ہر خیز باندے قدرت لرمے، ننباسے شپہ پہ ورخ کنبے او
 ننباسے ورخ پہ شپہ کنبے اورا اوباسے ژوندے د مری نہ اورا اوباسے
 مری د ژوندی نہ، اورزق ورکومے چاتہ چہ اوغوارمے بے حسابہ۔

اے د دنیا او د آخرت بے حدہ مہربانہ ! او د دوارو ہمیشہ رحم
 کونکیہ ! تہ ددے دوارو نہ ورکومے چاتہ چہ اوغوارمے۔ او تہ منع
 کومے چانہ چہ اوغوارمے، پہ ما باندے رحم او کرہ داسے رحمت چہ تہ
 ما پدے سرہ بے پرواہ کرے ستا نہ سواد بل چا د رحمت نہ۔

فائدہ : حدیث کنبے راخی چہ یوہ ورخ معاذ رضی اللہ عنہ د
 جمعے مانخہ تہ نہ ووراغلی، نبی علیہ السلام ورغلو ورتہ ئے وویل
 : نن ولے نہ وے راغلی؟ ہغہ عرض او کرو: اے د اللہ رسولہ ! دیو
 یہودی پہ ما باندے یو اوقیہ (خلوینبت درہم) سپین زر قرض وو،
 نوزہ تا طرف تہ راروان شوم نو ہغہ زہ تا نہ ایسار کرے۔ نبی علیہ
 السلام اوفرمایل: اے معاذ! آیا زہ تا تہ داسے دعانہ بنایم چہ تہ
 ہغہ ووائے؟ نو کہ پہ تا باندے د صبرِ غریہ مقدار قرض وی نو اللہ
 تعالیٰ بہ ئے تا نہ ادا کوی۔ (صبر پہ یمن کنبے یو غردے) دا دیرہ

مفیده دعا ده۔

د قرض د واپس کولو دعا

بَارَكَ اللهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ .

[صحیح: ابن ماجه ۲۴۲۴ - احمد ۳۶/۴، ابن السنی رقم ۲۷۷]

ترجمه: الله تعالى دے ستا په اهل او مال کنبے برکت و اچوی.
فائده: رسول الله ﷺ یو شخص نه قرض اخستے و نو د واپس کولو په وخت کنبے ئه هغه ته دا دعا او کره، او دائے هم او فرمائیل چه د قرض بدله تعریف کول او اداء کول دی، یعنی چا چه قرض درکړی وی د هغه صفت کول او هغه ته بیرته قرض ادا کول.

د مصیبت زده شخص لیدو په وخت دعا

(۱) - الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ

وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا ط

[الترمذی - رقم ۳۶۷۲ - ابن ماجه ۳۸۹۲ - وهو حدیث صحیح].

ترجمه: شکر دے هغه الله لره، چه بچ کړم یم زه د هغه مصیبت نه چه ته ئه پرې اخته کړم ئه - او غوره کړم ئه یم په ډیرو خلقو په غوره والی سره.

فائده: رسول الله ﷺ فرمائی: چا چه یو مصیبت والا اولیدو او دا دعائے اولوستله نو هیچرم به دغه مصیبت ده ته اونه رسی.

د کفر د وسوسے د دفع کولو دعا

(۱) - هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ .

[ابوداود رقم ۵۱۱۰ - الكلم الطيب ۱۳۵ - وسنده حسن]

ترجمه : دغه (الله) اول (هم) دے او آخر (هم) دے بنکاره (هم) دے، او پت (هم) دے او هغه په هر څه يو هه (هم) دے .
فائده : ابن عباس ته يو سړی اووئيل : چه زما په زړه کښه د کفر وسوسه راځي ؟ نو هغه ورته او فرمائيل : چه دغه آيت تلاوت کړه .

(۲) - آمَنْتُ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ .

[بخاری رقم : ۳۰۵۵ ابوداود : ۴۳۳۱]

ترجمه : ما ايمان راوړيدم په الله تعالى او د هغه په رسولانو باندې .

(۳) - اَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ .

[بخاری : ۶۱۱۶ ، مسلم رقم : ۶۸۱۲]

فائده : کله چه انسان ته وسوسه راشي نو اعوذ بالله دے او وائی او کس اړخ ته دے درې ځله لارې توکړي او سورت اخلاص د تلاوت کړي - او فکر د بند کړي .

د باران د غوختلو دعا

د باران غوښتلو په اسلام کېښه بنائسته طریقه ده او هغه دا چې خلق به عیدگاه یا صحراء ته اوځی په عاجزی سره - او امام به راشی اول به خطبه اووایی، په هغه کېښه به د الله تعالی د حمد او ثنا نه پس خلقو ته د استغفار غوښتلو تلقین او کړی او بیا به دادعا اولولی:

(۱) - الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ،
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ، اللَّهُمَّ
أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْغَنِيُّ وَنَحْنُ الْفُقَرَاءُ، أَنْزِلْ عَلَيْنَا
الْغَيْثَ وَاجْعَلْ مَا أَنْزَلْتَ لَنَا قُوَّةً وَبَلَاغًا إِلَى حِينٍ.

[حسن: ابوداود رقم ۱۶۹ - الحاکم ۳۲۷/۱]

ترجمه: صفتونه د کمال الله لره دی چه مالک د مخلوقاتو دی، عام مهربان او همیشه رحم کونکې دی، اختیار مند دی د ورځ د جزاء. نشته د الله نه سوا حقدار د عبادت، کوی هغه څه چه او غواړی. ای الله! ته الله ئی، نشته حقدار د عبادت سوا ستانه. ته غنی ئی او مونږ فقیران یو. نازل کړه په مونږ باران. او اوگرځوه هغه څه چه تا نازل کړو په مونږ قوت او رسونکی مونږ لره یو (مقرر) وخت پورې.

بیا به لاسونه ښه اوچت کړی او خلقو ته به شا کړی او څاربه

واپروی، بیابہ خلقوتہ مخ کری۔ او دوه رکعتہ مونخ بہ او کری پہ
جمے سرہ۔

(۲) - اَللّٰهُمَّ اسْقِ عِبَادَكَ وَبَهَائِمَكَ وَاَنْشُرْ رَحْمَتَكَ
وَآخِي بَلَدِكَ الْمَيِّتِ .

[حسن: ابوداود رقم ۱۱۷۶]

ترجمہ: اے اللہ! خروہہ کرہ بندہ گان خیل او چارپایان خیل او
خور کرہ رحمت خیل او ژوندی کرہ خیل اوچ بنار۔

(۳) - اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا، اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا، اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا .

[بخاری: ۱۳۷/۱ رقم: ۱۰۱۳]

ترجمہ: اے اللہ! مونز خروہہ کرہ! اے اللہ! مونز خروہہ کرہ! اے
اللہ! مونز باندی باران و کرہ۔

(۴) - اَللّٰهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُّغِيثًا، مَرِيئًا، (مَرِيئًا)،

نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ، عَاجِلًا غَيْرَ آجِلٍ .

[صحیح: ابوداود: ۱۱۶۹ - ابن ماجہ ۱۲۷۰، صحیح ابن خزيمة:

[۱۴۱۶]

ترجمہ: اے اللہ! مونز خروہہ کرہ پہ داسے باران چہ مدد کونکے
وی، مبارک وی، سبب دشینکی پیدا کولو وی، فائدہ مند وی،
ضررور کونکے نہ وی، پہ جلتی سرہ کیدونکے وی، روستہ
کیدونکے نہ وی۔

(۵) - اَللّٰهُمَّ اغْنِنَا، اَللّٰهُمَّ اغْنِنَا، اَللّٰهُمَّ اغْنِنَا .

[بخاری: ۱/۳۸/۱ رقم: ۱۰۱۴]

ترجمہ: اے اللہ! پہ مونبر باران اوکرہ!، اے اللہ! پہ مونبر باران اوکرہ! اے اللہ! پہ مونبر باندے باران اوکرہ!۔

د وریخ د مخامخ لیدو دعا

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اُرْسِلَ بِهِ .

[صحیح: ابن ماجہ رقم الحدیث: ۳۸۸۹]

ترجمہ: اے اللہ! مونبر پہ تا پورے پناہ غوارو د ضرر د ہفہ خہ نہ چہ دا وریخ ورلہ رالیزلے شویدہ۔

د تیزے هوا چلیدو پہ وخت دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيْهَا وَخَيْرَ

مَا اُرْسِلَتْ بِهِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيْهَا وَشَرِّ مَا اُرْسِلَتْ بِهِ .

[مسلم ۱/۲۹۴ رقم: ۲۱۲۲]

ترجمہ: اے اللہ! زہ سوال کوم ستانہ د خیر ددے هوا، او ہفہ

خير چه ديم هوا كنبه ديم او هغه خير چه دا هوا پر م رالير ل شويد ه
- او پناه غوارم پتا د شر ديم، او د هغه شر نه چه پدم كنبه ديم او د
هغه شر نه چه دا پر م رالير ل شويد ه.

فائده: كله به چه هوا سخته شوه، نو نبى عليه السلام به دغه
دعا لوستله.

(۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ خَيْرَهَا وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ

شَرِّهَا.

دا الفاظ هم لوستل شى لكه ابن ماجه رقم (۳۷۲۷) كنبه مطلقاً
راغلى دى: [وَلَكِنْ سَلُوا اللَّهَ مِنْ خَيْرِهَا وَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهَا] يعنى
كله چه هوا راو الوزى نو تاسو د الله نه د هغه خير غوارى او په الله
پور م د هغه د شر نه پناه و غوارى. نو د هغه نه دغه دعا جوړيد م
شى-

(۳) - اَللّٰهُمَّ لَقِحًا لَا عَقِيْمًا .

[ابن ماجه تخريج الاذكار : ۲۹۵/۴ - صحيح الادب المفرد : ۷۱۸ -
ابن حبان : ۱۰۰۸ - الحاكم : ۷۸۴۰ - صحيح الجامع : ۴۵۴۶ - وفى
رواية البخارى : لاقِحًا].

ترجمه: ايم الله! دا د خير نه دكه او گرځوه، شنډه ئه مه گرځوه.
فائده: كله به چه هوا سخته شوه، نبى عليه السلام به دغه دعا
لوستله.

(۴) - اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذِهِ الرِّيحِ وَخَيْرِ

مَا فِيهَا وَخَيْرٌ مَا أُمِرْتُ بِهِ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذِهِ الرِّيحِ
وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُمِرْتُ بِهِ .

[صحيح: الترمذی: ۲۳۶۷ - احمد: ۱۲۳/۵ - صحيح الجامع:

۷۱۹۲ - النسائی فی عمل اليوم والليلة: ۹۳۳ والكبرى رقم: ۱۰۷۰۴].

ترجمہ: اے اللہ! یقیناً مونبر تا نہ ددے ہوا د خیر سوال کو و اود
خیر د هغه خہ نہ چہ پدمے کنبے دی اود خیر د هغه خیز چہ دے تہ
پرے حکم شویدے، او مونبر پناہ غوارو پہ تا سرہ د شر ددے ہوانہ او
د شر د هغه خہ نہ چہ پدمے کنبے دی اود شر د هغه خہ نہ چہ دے تہ
پرے حکم شویدے۔

کله چہ باران شروع شی :

(۱) - اَللّٰهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا .

[بخاری ۱/۱۴۰ رقم: ۱۰۳۲، النسائی: ۱۵۲۳ احمد: ۳۴۱۹۰]

ترجمہ: اے اللہ! دیر باران او کرے او فائدہ مندے او گر خوی!
فائدہ: رسول اللہ ﷺ به چہ کله باران اولیدو چہ شروع به شو،
نودغه دعا به ئے فرمائیلہ.

(۲) - اَللّٰهُمَّ صَيِّبًا هَنِئًا .

[ابوداود: ۵۰۹۹ - مسند احمد: ۱۹۰/۶ - رقم: ۲۵۰۱۷، النسائی فی

عمل اليوم والليلة: ۹۱۷ - مصنف عبد الرزاق: ۱۹۹۹۹]

ترجمہ : اے اللہ ! پہ مونبر باندے ڊیر باران اوکړه او بنه انجام والا
ئے اوکړخوه۔

د باران نه پس دا الفاظ اووایی

مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ

[بخاری ۱/۱۴۱ - رقم: ۸۴۶، مسلم ۱/۸۳ رقم: ۲۴۰]

ترجمہ : پہ مونبر باندے باران او شو د الله تعالیٰ په فضل او د
هغه په رحمت سره .
فائده : پدے وئیلو سره انسان د مومنانو په جماعت کبے
داخلیری .

د باران د اودریدو دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا. اَللّٰهُمَّ عَلَيَّ الْاَكَامِ

وَالظَّرَابِ وَبُطُونِ الْاَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ .

[بخاری ۱/۱۳۸، رقم: ۱۰۱۳ مسلم ۱/۲۹۴ رقم: ۲۱۱۶]

ترجمہ : اے اللہ ! ز مونبر نه اخوا ډيخوا ئے اوکړه او په مونبر ئے مه
کوہ . اے اللہ ! په ډیرکو او په کندو - او په ځایونو درازرغونیدو د
ونو او بوتو کبے ئے اوکړه .

فائده : کله به چه باران ډیر شو او خلق به ئے تنگ کړل نورسول
الله ﷺ به دغه مذکورہ دعا فرمائیله .

د آسمان د غراری په وخت دعا

(۱) - سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ
وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ .

[صحیح : البيهقي ۳/۳۶۲ - موطا مالك ۳/۱۵۴ رقم : ۱۸۰۱ الادب
المفرد رقم : ۷۲۳]

ترجمه : پاکی ده هغه الله لره چه تسبیح وائی رعد ملائک سره
د صفتونو د هغه نه - او نور ملائک (ئه هم وائی) د هغه دیرې د
وجه نه

فائده : عبد الله بن زبیر رضی الله عنه به چه کله د آسمان غراری
واوریدو، نو خبرې به ئه پرېخوډې او دغه دعا به ئه وئیله . نو دا
موقوف روایت دے -

(۲) - اَللّٰهُمَّ لَا تَقْتُلْنَا بِغَضَبِكَ وَلَا تُهْلِكْنَا بِعَذَابِكَ
وَ عَافِنَا قَبْلَ ذَلِكَ .

[الترمذی ۲/۱۸۳ رقم : ۳۴۴۸، احمد : ۵۷۶۳]

ترجمه : اے الله ! مونږه مه وژنه په غضب خپل او مونږه مه
هلاک کوه په عذاب خپل، او عافیت راکړې مخکې د هغینه .
فائده : بعض علماء دا روایت سنداً کمزورې گرځولې دے لکه
شیخ البانی او شعیب ارناووط وغیره او بعض نورو صحیح لکه
امام حاکم او ذهبی، نو ظاهره دا ده چه اوله دعا بهتره ده ددې دعا

سفرته رخصتولو وخت کښ دعا

أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ الَّذِي لَا تَضِيعُ وَدَائِعُهُ .

[ابن ماجه رقم: ۲۸۲۵، السنن الكبرى للبيهقي: ۱۰۳۴۲، سلسلة الاحاديث الصحيحة ۱ / ۲۲ رقم ۱۶ و ۲۵۴۷]

ترجمه: سپارم تاسو هغه الله ته چه نه ضائع کيږي امانتونه د هغه.

فائده: کله چه يو انسان په سفر ځي نو پاته کيدونکو ته دغه دعا کوي.

(۲) - أَسْتَوْدِعُ اللَّهُ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ.

[صحيح: الترمذی رقم ۳۶۸۵، ابوداود ۲۶۰۰، الصحيحه رقم ۱۴، ابن السنی رقم ۵۰۴]

ترجمه: زه سپارم الله ته دين ستا او امانت ستا او آخري عملو نه ستا.

فائده: رسول الله ﷺ به چه کله څوک رخصتولو نو د هغه يو لاس به ئې اونيولو، مصافحه به ئې ورسره او کره او دغه دعا به ئې ورته او کره.

كله چه خوك په سفر خي او تانه دعا طلب كړي،
نو داسې به ورته وائي:

(۱) - زَوَدَكَ اللهُ التَّقْوَى وَغَفَرَ ذَنْبَكَ وَيَسِّرَ لَكَ
الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ .

[حديث حسن: الترمذی رقم ۳۶۸۷، الحاكم ۹۷/۲ - ابن خزيمة:
۲۵۳۲، الصحيحة: رقم ۱۴]

ترجمه: الله تعالى دېمې تاته د تقوى توبنه دركړې او ستا گناه د
معاف كړې او آسان د كړې تاته خیر چرته چه ته ئې .

(۲) - اَللّٰهُمَّ اطْوِ لَهٗ الْبُعْدَ وَهَوِّنْ عَلَيْهِ السَّفَرَ .

[صحيح الترمذی رقم ۳۶۸۸ - حسن، البانی]

ترجمه: اے الله! لنډه كړه ده ته اوږدوالې د سفر او آسان كړه ده ته
سفر .

فائده: رسول اکرم ﷺ ته يو سرمې راغې، عرض ئې او كړو، ماته
خه وصيت او كړه؟ نو رسول الله ﷺ ورته او فرمائيل: تقوى
اختيار كړه او په هر اوچت خائې چه خيژمې نو - الله اكبر وايه - كله
چه دا سرمې روان شو، نو رسول الله ﷺ ورته دغه دعا او كړه .

د سورتی دعا

(۱) - اول - بِسْمِ اللّٰهِ بیا - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بیا :
 ”سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا

إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ“.

بیا - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ - درمے (۳) خله

بیا - اَللّٰهُ اَكْبَرُ - (۳) درمے خله -

بیا - سُبْحَانَكَ اِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَاِنَّهُ لَا

يَغْفِرُ الذُّنُوبَ اِلَّا اَنْتَ .

[صحيح : الترمذی رقم ۳۶۹۱ - ابوداود رقم ۲۳۴۲]

ترجمہ : پاکی دہ تالره، یقینا ما پہ خپل خان باندے ظلم کریدے
 پس ماتہ بحسنہ او کرہ یقینا هیخوک گنا ہونہ نشی معاف کولے
 سوا ستانہ .

فائدہ : حدیث کنبے راخی : رسول اکرم ﷺ بہ چہ کلہ پہ رکاب
 کنبے خپہ کیخودہ نو - بسم اللہ - بہ ئے اووئیلہ، کلہ بہ چہ پہ
 سورتی برابر کیناستو، نو - الحمد للہ - بہ ئے اووئیلہ، بیا بہ ئے :
 سبحان الذی سخرلنا هذا وما كنا له مقرنين - تر آخرہ اولوستلہ، بیا
 بہ ئے درمے خله : الحمد للہ، الحمد للہ، الحمد للہ اولوستلہ، بیا بہ
 ئے درمے خله : اللہ اکبر، اللہ اکبر، اللہ اکبر - اووئیلو - بیا بہ ئے -
 سُبْحَانَكَ اِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي - تر آخرہ دا دعا او فرمائیلہ، بیا بہ ئے لہ

اُوخندل . چا ترے تپوس او کرو؟ ولے دِ اُوخندل اے د الله رسوله! وے
فرمائیل : الله تعالى تعجب کوی د خپل بنده نه کله چه اوواتی :
رَبِّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي الْخ.

(اے الله! ماته خپل گناہونه او بخښه، ستا نه سوا بل خوک
گناہونه نشی معاف کولے).

کله چه سورلی او خوئیبری

(۱) - بِسْمِ اللّٰهِ - دِ اوواتی -

حدیث کنیے راخی چه سورلی کله او خوئیبری نو داسه مه وایی
چه هلاک دِ شی شیطان، حُککه شیطان پدے خبره غتیری اوواتی
چه ما پخپل زور را او خوئیولہ، بلکه - بِسْمِ اللّٰهِ - وایی! دے وئیلو
سره به شیطان وړوکه (ذلیل) شی، تردے چه د میچ پشان به شی.
[صحیح: احمد ۵/۵۹ - ابودود رقم ۴۹۸۲ - ابن السنی رقم ۵۰۹]

د خکته کوزیدلو او پورته ختلو دعا

صحابه کرامؓ فرمائی: مونږ به چه د رسول الله ﷺ سره په
یوځائے خکته کوزیدلو نو - سُبْحَانَ اللّٰهِ - به مو وئیله، او چه په
اوچت ځائے به ختلو، نو - اَللّٰهُ اَكْبَرُ - به مو وئیلو.

[بخاری ۱/۴۲۰ - ابن السنی رقم ۵۱۶]

(۲) - لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ .

[بخاری ۲/۹۴۴ و مسلم ۲/۳۴۶]

ترجمہ: د گناہ نہ بچ کونکے او پہ نیک باندے طاقت ور کونکے
نشستہ مگر صرف اللہ تعالیٰ دے۔

فائدہ: دا عامہ دعا دہ، یواخے د سفر پورے خاص نہ دہ، پہ لارہ
باندے پہ روانہ باندے ہم لوستلے شی۔ د جنت د خزانو نہ یوہ خزانہ
-۵۵-

(۳) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ .

[مسلم: ۷۰۳۹، باب استحباب خفض الصوت بالذکر، وابدوود:

[۱۵۲۷

ترجمہ: نشستہ حقدار د بندگی سوی د اللہ تعالیٰ نہ، او اللہ د ہر
خہ پیر لوی دے۔

فائدہ: دا دعا بہ صحابہ کرامو - رضوان اللہ علیہم اجمعین -
صرف د پور تہ ختلو پہ وخت لوستلہ۔

سفر تہ د روانیدو دعا گانے

(۱) - سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ

وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ .

[مسلم ۱/۴۳۴]

ترجمہ: پاکی دہ ہغہ ذات لہرہ چہ تابع ئے کرہ دا سورلی مونی
دپارہ او نہ یو مونی دے لہرہ تابع کونکے او بیشکہ مونی خپل رب تہ
واپس کیدونکے یو۔

(۲) - اَللّٰهُمَّ نَسْئَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَى
 وَمِنْ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى، اَللّٰهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا
 وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ
 وَالْخَلِيْفَةُ فِي الْاَهْلِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ
 السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ وَسُوْءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ
 وَالْاَهْلِ.

[مسلم ۱/۴۳۴ رقم: ۳۳۳۹]

ترجمہ : اے اللہ! مونہ غوارو ستانہ پہ سفر زمونہ کنبے چہ دا
 دے نیکی او تقویٰ او ہغہ عمل چہ تہ پرے راضی کیرے۔ اے اللہ!
 آسان کرے مونہ تہ دا سفر او لندہ کرے مونہ تہ ددے لرے والے۔ اے اللہ!
 تہ ملگرے زمونہ تہ پہ سفر کنبے او پاتے کیدونکے تہ زمونہ پہ
 اہل (کور) کنبے۔ اے اللہ! زہ پناہ غوارم پتا د تکلیف د سفر نہ - او
 د خفگان د شکل نہ او د بد راو اپس کیدونہ، پہ مال او اہل کنبے۔
فائدہ: رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ پہ سورلی برابر کیناستو او د
 سفر ارادہ بہ تہ وہ، نو درے خلہ بہ تہ - اَللّٰهُ اَكْبَرُ - اولو ستلو، بیابہ
 تہ دا دعا او فرمائیلہ۔

سفر نہ د واپس کیدو دعا

رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ مدینے طیبے تہ رانزدے شو، نو پہ اوچت خائے باندمے بہ ئے درمے خلہ - اللہ اکبر - اولوستلو او دادعا بہ ئے ارشاد او فرمائیلہ :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آيِبُونَ تَائِبُونَ عَابِدُونَ
سَاجِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ
وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ .

[بخاری رقم: ۲۹۹۵، مسلم ۴۳۵/۱ رقم: ۳۳۴۳]

ترجمہ : واپس کیدونکی یو مونر، توبہ و بستونکی یو مونر،
عبادت کونکی یو مونر، سجدہ کونکی یو خپل رب تہ، حمدونہ
و بستونکی یو دہغہ . رشتینے کرہ اللہ وعدہ خپلہ او مدد ئے او کرو د
بندہ خپل - اوشکست ئے ور کرو دلوتہ یواخے .
فائدہ : دادعا بہ رسول اللہ ﷺ بار بار لوستلہ تردے چہ مدینے
طیبے تہ بہ داخل شو -

د سفر نه واپس کیدو کښ به چه کورته داخلیدو

نو نبی علیه السلام به دا دعا اردشاد فرمائیله :

(۱) - تَوْبًا تَوْبًا لِرَبِّنَا أَوْبًا لَا يُغَادِرُ عَلَيْنَا حُوبًا

[حسن: مسند احمد ۱/۲۵۶ - رقم: ۲۳۱۱، صحیح ابی داود رقم: ۲۳۳۸، ابن السنی رقم ۵۳۱، قال الحافظ ابن حجر فی تخریج الاذکار اسناد حسن]

ترجمه: مونږ توبه اویاسو خپل رب ته اوراگر خو هغه طرف ته چه پرې نږدی په مونږ باندې گناه.

کله چه یو کلی ته ورننوزی

اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَمَا أَظْلَلْنَ وَرَبَّ
الْأَرْضَيْنِ السَّبْعِ وَمَا أَقْلَلْنَ وَرَبَّ الشَّيَاطِينِ وَمَا أَضَلَّنْ
وَرَبَّ الرِّيَّاحِ وَمَا ذَرَيْنِ أَسْئَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ وَخَيْرَ
أَهْلِهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا ۝ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ أَهْلِهَا
وَشَرِّ مَا فِيهَا .

[وسنده حسن: النسائی فی عمل اليوم واللیلة رقم ۵۴۳ - صحیح ابن حبان]

۲۳۷۷- الحاکم ۱/۱۰۰- ابن السنی رقم ۵۲۴]

ترجمہ: اے اللہ! چہ رب د اووہ آسمانونو اورب د هغه خه چه
دا پرے سورے کوی، اورب د اووہ زمکو او د هغه خه چه اوچتوی
ئے دازمکے اورب د شیطانانو او د هغه خه چه دوی ئے گمراه کوی او
رب د هواگانو او د هغه خه چه دوی ئے الوزوی، زه غوارم ستانه
خبر ددی کلی، او خیر د اهل ددی، او هغه خیر چه پدی کنیے دی،
اوپناه غوارم پتا د شر ددی (کلی) نه او د شر د اهل ددی نه او د هغه
شر نه چه پدی کنیے دی.

فائدہ: رسول اللہ ﷺ به چه کله یو کله اولیدو او ورتلو به، نو
دغه مذکورہ دعا به ئے وئیلہ.

کله چه انسان یو خائے کن پراو واچوی
(دمه او کری)

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ .

[مسلم ۲/۳۴۷- ترمذی ۳۴۳۳- احمد ۶/۳۷۷]

ترجمہ: پناه غوارم په خبرو د الله چه پوره دی د شر د مخلوق د
هغه نه.

فائدہ: رسول اکرم ﷺ فرمائی: چا چه یو خائے کنیے دمہ او کره
او دغه دعائے اولوستله نو هیش خیز به ده ته ضرر ورنکری، تردی
چه دغه خائے نه لارشی.

د پرنجی په وخت دعا او د هغې جواب

(۱) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ .

(صفتونه د کمال خاص الله لره دی)

فائده: رسول الله ﷺ فرمائی: کله چه یوکس پرنجی اوکړی نو
- اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ - او وائی او اوریدونکې وورته: يَرْحَمُكَ اللهُ - (الله
پتارحم اوکړی) او وائی نو پرنجی کونکې دمه وورته او وائی: يَهْدِيْكُمْ
الله وَيُصَلِّحُ بِالْكُفْم - (الله دمه هدایت اوکړی تاسو ته او ښه دی کړی
حال ستاسو)

[بخاری ۹۱۹/۲ - ابوداود ۵۰۳۳]

(۲) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی كُلِّ حَالٍ .

(الله دپاره صفتونه د کمال دی په هر حال کښی) - پرنجی کونکې
دا هم لوستی شی.

[اسناد حسن: ابوداود رقم: ۵۰۳۵) الترمذی رقم: ۲۷۳۸، احمد: ۱۹۵]

(۳) - اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا كَثِيْرًا طَيِّبًا مُّبَارَكًا فِيْهِ

وَمُبَارَكًا عَلَيْهِ كَمَا يُحِبُّ رَبُّنَا وَيَرْضٰى .

[اسناد حسن: ابوداود رقم: ۷۷۳، الترمذی: ۴۰۴، النسائی:

[۹۳۱

ترجمه: صفتونه د کمال خاص الله لره دی دیرزیات صفتونه

پاک او برکت والا خنکھ ئے چہ زمونہ رب خوبنوی .

دا ہم پرنجے کونکے وئیلے شی .

فائدہ : حدیث کنبے دی : رفاعہ بن رافع رضی اللہ عنہ پہ مانخہ کنبے پرنجے اوکرو بیائے دغہ کلمات ولوستل، د مانخہ نہ روستو ترمے رسول اللہ ﷺ تپوس اوکرو چہ دا کلمات چا اوویل ؟ هغه غرض وکرو ما امے د اللہ رسولہ ! ارشاد ئے وفرمایہ : قسم پہ هغه ذات چہ زمانفس د هغه پہ لاس کنبے دے، [لَقَدْ ابْتَدَرَهَا بِضِعَّةٍ وَثَلَاثُونَ مَلَكًا أَيُّهُمْ يَصْعَدُ بِهَا] دے تہ خہ دپاسہ دیرش ملاتک پہ منہہ راغلل چہ کوم یو بہ ئے اللہ تہ پور تہ کوی .

د کافر د پرنجی پہ وخت دعا

يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بِالْكُفْرِ

ترجمہ : اللہ دتاسو تہ ہدایت اوکری او ستاسو حال دے برابر کری، (یا ستاسو زرونہ دے جوہ کری) .

فائدہ : کافر چہ کلہ پرنجے اوکری او - اَلْحَمْدُ لِلَّهِ - اووائی ، نو هغه تہ بہ : يَرْحَمُكَ اللَّهُ - نشی وئیل کیدے، بلکہ دغہ دعا بہ ورتہ وئیلے شی، ابو موسی اشعری ؓ فرمائی : یہودیانو بہ د نبی علیہ السلام پہ خوا کنبے پرنجے کولو بیابہ ئے اللہ الحمد وئیلہ پدے امید چہ رسول اللہ ﷺ بہ هغوی تہ (یرحمکم اللہ) ووائی (یعنی اللہ دے پہ تاسو رحم وکری) نو نبی علیہ السلام بہ ورتہ (صرف) [يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بِالْكُفْرِ] وئیل -

[صحیح : ابوداود رقم ۵۰۳۸ - ترمذی ۲۸۹۵]

د نکاح دعا گانے

(١) - د نکاح مسنونہ خطبہ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ
 مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا
 مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
 وَرَسُولُهُ . يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا
 تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ . يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ
 الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ
 مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ، وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ
 بِهِ وَالْأَرْحَامَ ، إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا . يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا * يُصْلِحْ لَكُمْ
 أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ
 فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا .

(ال عمران آیت ۱۰۲) (النساء آیه ۱) (سورة الاحزاب (۷۱-۷۲)
 دا آیتونه د اولولی - او بیا د نکاح اوتیری . خطبه د نکاح تر لونه
 مخکې لوستل سنت ده .

[اسناد صحیح : ابوداود رقم ۲۱۱۸، ترمذی ۱۱۰۵ - ابن ماجه ۱۸۹۲ -

حاکم ۱۸۲/۲ - المشکاة ۲/۲۷۲]

فائده : دغه شان هر حاجت غوختلونه مخکې دا خطبه
 لوستل پکار دی ، دې خطبه ته خُطْبَةُ الْحَاجَةِ وئیل کیږي دا په اووه
 (۷) احادیثو کې راغلي ده او دا خطبه د دعا نه مخکې هم لوستل
 کیږي او د نکاح نه پس هم . دغه شان هر اهم کار چه کله شروع
 کوي نو دا خطبه لوستل پکار دی ، لکه تقریر یا درس یا مشوره -
 (ابوداود، ترمذی)

کویژدن والا ته دعا

بَارَكَ اللهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَ وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ .

[ابوداود رقم ۲۱۳۰ - ترمذی ۱۰۹۱ - ابن ماجه ۱۹۰۵ - والحديث

صحیح]

ترجمه : برکت دواچوی الله په تا کېږي او برکت دواچوی په
 تاسو کېږي او جمع والی د راوړلی ستاسو په مینځ کېږي په خیر سره .
فائده : چا به چه کویژدن او کره نور رسول الله ﷺ به ورته دغه
 دعا کوله .

ناوے سرہ د ملاویدو پہ وخت دعا

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ وَأَعُوذُ
بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ .

[سندہ صحیح: ابوداؤد ۲۱۶۰- ابن ماجہ ۱۹۱۸- الحاکم

۱۸۵/۲- ابن السنی ۶۰۰]

ترجمہ: اے اللہ! زہ غوارم تانہ خیر ددے، او ہغہ خیر چہ تا پرے
دا پیدا کریدہ، او پناہ غوارم پتا د شر ددے نہ، او د ہغہ شر، چہ تا
پرے دا پیدا کریدہ.

فائدہ: حدیث کنبے راخی: کلہ چہ یو کس پتاسو کنبے یوہ
جینی کورتہ راولی، یا یو خادم واخلی، یا یو حیوان واخلی، نو د
ہغے تندے دے اونیسی او دغہ دعا دے اووائی او کہ او بنے
واخستہ نو د ہغہ قوب دے اونیسی او دغہ دعا دے اووائی.

د کوروالی پہ وخت دعا

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا
رَزَقْتَنَا.

[بخاری ۱/۴۶۳- رقم: ۱۴۱، مسلم ۱/۴۶۳- رقم: ۳۶۰۶، ابن السنی

ترجمہ: پہ نوم د الله. اے الله! ورنديے کره مونږ د شيطان نه او
جدا کره شيطان د هغه نه چه تا مونږ ته راکړه دے.

فائده: نبی علیه السلام فرمائی: کله چه يو کس په تاسو کښه
د کور والی اراده او کړی او دا دعا او وائی او اولاد ته پیدا شی، نو هېڅ
کله به شيطان هغه ته ضرر ورنکړی.

د ماشوم د پیدا کیدو په وخت دعا

د ماشوم د پیدا کیدو په وخت کښه څه خاص دعا نه ده ثابته، سوا
د اذان کولو نه او اذان به صرف په يو غوږ کښه کوی، او که په دواړو
غوږونو کښه ئے او کړو هم جائز ده ان شاء الله.

او اقامت کول په صحیح احادیثو کښه ندی ثابت، صرف په دوه
ډیرو ضعیفو روایاتو کښه راغله دے.

[البيهقي ۳۰۵/۹ - تحفة المودود - ص ۱۶ - ارواء الغليل ۱۱۵۹ - الضعيفة

رقم ۳۲۱ - الحاکم ۱۷۹/۳، احمد ۳۹۱/۶، مصنف عبد الرزاق: ۴/۳۳۶]

ماشوم چه کله پیدا شی، نو يو نیک انسان ته ئے اوږل پکار دی او
هغه ډېر ورته دعا د برکت او کړی:

[اللَّهُمَّ بَارِكْ فِيهِ] (اے الله په ده کښه خیر او فائده و اچوه)

او په خوله کښه ډېر ورله خوږه کجهوره وغیره اووهی. دارنگ
بنه نوم ورله کیخودل پکار دی.

[مسلم ۱۰۱/۱ - بخاری باب العقیقة ۸۲۱/۲، ابوداود ۱۵۰۶]

د چرگ، خره او د سپی د آواز په وخت دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِکَ .

[البخاری ۱/۴۶۶ - رقم: ۳۳۰۳، مسلم: ۴۰۹۶، ابوداود رقم ۵۱۰۲]

ترجمه: ای الله! زه تانه ستا مهربانی غواړم.

فائده: رسول الله ﷺ فرمائی: کله چه د چرگ آواز واورئ نو دغه دعا لولئ او کله چه د خر آواز واورئ نو - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ - وایئ خکه چه چرگ ملائک وینی اوخر، شیطان وینی.

بعض خلق چه کله د خره آواز واورئ نو - لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ - وائی، دا غلطه طریقه ده، مسنونه طریقه - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ - وئیل دی.

دارنگ حدیث کبے راخی چه کله تاسو د سپی آواز دښه واورئ نو - اَعُوْذُ بِاللّٰهِ - وایئ! خکه خره او سپی هغه څه وینی چه تاسو ته نه ښکاری.

په یو صحیح حدیث کبے دا هم راخی چه تاسو چرگ ته بد مه وایئ، خکه هغه (خلق) مانځه ته راپاخوی. [ابوداود رقم: ۵۱۰۱]

بعض خلق چرگ ته کنخل کوی کله چه هغه آذان کوی، نو دا کار نه دے پکار.

د ناخاپی مصیبت راتلو په وخت څه کول پکار دی

لکه اور اولگی یا زلزله راشی، نو که داسه حالت راپیښ شی نو پدې وخت کښې دا راتلونکی اعمال کول پکار دی:

۱- مونغ کول ۲- صدقه ورکول، ځکه صدقه مصیبت دفعه کوی. ۳- الله اکبر کلمه ډیر وئیل.

۳- د الله عام ذکر کول. ۴- غلام آزادول. ۵- د الله نه عاگانه غوختل. ۶- او په دغه مصیبت کښې صبر کول، جزع فزع نه کول، چغه نه وهل. ۷- استغفار. ۸- لاحول ولا قوه الا بالله لوستل: پدې سره هر مصیبت دفع کیږی. [بخاری ج ۱/۱۴۵]

د یوځانې نه د پاخیدلو دعا

(۱) - سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.

[سند صحیح: ابوداود رقم: ۴۸۵۹، الترمذی رقم: ۳۴۳۳، احمد:

[۸۸۰۴]

ترجمه: اے الله! ته پاک ئے او صفتونه د کمال تالره دی، زه گواهی کوم چه نشته حقدار د عبادت سوا ستانه، زه بخښنه غواړم ستانه، او توبه اویاسم تاته.

فائده : حديث كنبے راخى : خوك چه يو خائے كنبے كينى اوے
 خايه خبرے او كړى او د پاخيدونه مخكښې ئے دا دعا او ونيله، الله پاك
 به دده د مجلس ټول گنا هونه ده ته معاف كړى او كه د نيكى
 مجلس وى، نو دا دعا به د مهر پشان شى۔

(۲) - اَللّٰهُمَّ اَقْسِمُ لَنَا مِنْ خَشِيَّتِكَ مَا تَحُولُ بِهِ بَيْنَنَا
 وَ بَيْنَ مَعْصِيَّتِكَ وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهِ جَنَّتِكَ وَمِنْ
 الْيَقِيْنِ مَا تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيْنَا مَصَائِبَ الدُّنْيَا. اَللّٰهُمَّ مَتِّعْنَا
 بِاَسْمَاعِنَا وَ اَبْصَارِنَا وَ قُوَاتِنَا مَا اَحْيَيْتَنَا وَ اجْعَلْهُ الْوَارِثَ
 مِنَّا. وَ اجْعَلْ ثَارَنَا عَلٰى مَنْ ظَلَمْنَا وَ انصُرْنَا عَلٰى مَنْ
 عَادَانَا وَ لَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِى دِيْنِنَا وَ لَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا
 اَكْبَرَ هَمِّنَا وَ لَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا وَ لَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا
 يَرْحَمُنَا.

[حسن : ترمذى رقم ۳۴۹۷۔ الحاكم ۱/۵۲۸۔ ابن السنى رقم

[۴۴۶

ترجمه : اے الله ! تقسیم کرہ مونږ له ستاد یرمے نه دومره چه
 زمونږ او ستاد نافرمانی په مینځ کنبے پرده شى . او دومره تابعدارى
 ستارا کره چه ته پریم مونږ جنت ته داخل کړم، او دومره یقین
 راکړم چه د دنیا مصیبتونه ته مونږ ته د هغه په ذریعه آسان کړم .
 اے الله ! ته مونږ له په غوږونو خپلو فائده راکړم او په سترگو

زمنونې او په قوتونو زمونې، ترڅو چه تا ژوندي اوساتلو - او دا
 زمنونې نه روسته پاتې كړې (يعنى تر مرگه پورې پدې كېنې څه فرق
 مه راولې) او اوگرڅوې قصاص زمونې په ظالمانو زمونې، او مدد
 او كړې زمونې په مقابله د دشمنانو زمونې كېنې. او مصيبت زمونې
 په دين كېنې مه راولې، او دنيا لوټي مقصد زمونې مه گرځوې او نه
 انتها د علم زمونې او مه منسلط كوه په مونې باندي هغه څوك چه
 رحم نكوي په مونې باندي.

فائده: رسول الله ﷺ به په اكثر و اوقاتو كېنې چه كله دخپل
 مجلس نه پاڅيدو نو دغه دعا به ئې خپلو دوستانو دپاره كوله، دا په
 مجلس كېنې دننه هم راغلي ده او د مجلس په اختتام كېنې هم.

(۳) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ مَا قَدَّمْتُ وَمَا اَخَّرْتُ وَمَا

اَسْرَرْتُ وَمَا اَعْلَنْتُ وَمَا اَسْرَفْتُ وَمَا اَنْتَ اَعْلَمُ بِهٖ مِّنِّيْ،

اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِيْ مِنْ طَاعَتِكَ مَا تَحْوُلُ بَيْنِيْ وَبَيْنَ

مَعْصِيَتِكَ، وَاَرْزُقْنِيْ مِنْ خَشِيَّتِكَ مَا تُبَلِّغُنِيْ بِهٖ رَحْمَتَكَ،

وَاَرْزُقْنِيْ مِنَ الْيَقِيْنِ مَا تُهَوِّنُ بِهٖ عَلَيَّ مَصَائِبَ الدُّنْيَا

وَبَارِكْ لِيْ فِيْ سَمْعِيْ وَبَصْرِيْ وَاجْعَلْهُمَا الْوَارِثَ مِّنِّيْ،

اَللّٰهُمَّ وَخُذْ بِشَارِيْ مِمَّنْ ظَلَمْنِيْ وَاَنْصُرْنِيْ عَلَيَّ مَنْ

عَادَانِيْ وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا اَكْبَرَ هَمِّيْ وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِيْ،

اَللّٰهُمَّ وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيَّ مَنْ لَا يَرْحَمُنِيْ -

[المستدرک ۲/۲۱۴، ۲۱۵، رقم: ۱۹۷۷، المعجم الكبير للطبرانی رقم

۵۷، صحیح علی شرط البخاری]

ترجمہ: اے اللہ! زما ہغہ گناہونہ وبخنبہ چہ ما مخنبہ
 کریدی او چہ ماروستو کریدی، او چہ ما پت کریدی او چہ ما
 بنکارہ کریدی او ہغہ چہ ما اسراف کریدی او ہغہ چہ تہ پرمے زما
 نہ زیات پوہیرمے۔ اے اللہ! ما تہ رانصیب کہ خپل طاعت چہ زما او
 ستاد گناہ پہ مینخ کنبے رکاوٹ وی، او رانصیب کرہ ما تہ ستا
 دومرہ یرہ چہ تہ پرمے ما خپل رحمت تہ ورسومے۔ او رانصیب کرہ
 داسے یقین چہ تہ د ہغے پہ وجہ پہ ما باندے د دنیا مصیبتونہ آسان
 کرے او زما پہ غور او سترگہ کنبے برکت و اچوہ او ما نہ روستونا
 باقی اوساتہ۔ اے اللہ! زما بدلہ د ہغہ چا نہ واخلہ چہ پہ ما ظلم
 کوی او ما سرہ مدد او کرہ پہ مقابلہ د ہغہ چا کنبے چہ ما سرہ
 دشمنی کوی او زما عظیم مقصد او د علم انتہاء دنیا مہ جو رہ وہ۔
 اے اللہ! او پہ ما باندے ہغہ خوگ مہ مسلط (مقرر) کوہ چہ پہ ما
 باندے رحم نہ کوی۔

فائدہ: رسول اللہ ﷺ بہ چہ کلہ د مجلس نہ پاخیدونو دادعا
 بہ تے وثیلہ، یعنی د مجلس اختتام بہ تے پرمے کولو۔

مجلس کبر استغفار کول

(۱) - رَبِّ اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ

الْغَفُورُ.

[صحیح: ابوداؤد رقم ۱۵۱۶ - الترمذی: ۳۴۳۴، ابن ماجہ رقم ۳۸۱۴]
ترجمہ: اے ربہ! ماتہ بخبنسنہ او کرہ او توبہ او یاسہ پہ ما باندے،
یشکہ تہ توبہ قبلونکے، بخنہ کونکے ئے.

فائدہ: صحابہ کرام رضی اللہ عنہم اجمعین فرمائی: مونر بہ د
نبی علیہ السلام دپارہ پہ مجلس کنبے سل (۱۰۰) خُله استغفار
شمارلو.

(۲) - پہ ہر مجلس کنبے ضرور خہ ناخہ ذکر د اللہ تعالیٰ، یا
نرود پہ رسول اللہ ﷺ وئیل پکار دی، کہ داسے اونشی نور رسول اللہ
ﷺ فرمائی: چہ دا خلق بہ ضرور پہ نقصان کنبے پریوخی او
نامے مثال بہ ئے وی لکہ د مردار خرنہ چہ خوک پاخیری.

[الترمذی رقم ۳۳۷۷ - الحاکم ۱/۴۹۶، احمد ۲/۴۴۶، ابن السنی رقم

[۴۴۹

کلمہ چہ د غیر اللہ پہ نوم قسم او خوری نو د کفارے پہ طور دے داسے او وائی

(۱) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ .

[بخاری فی الایمان ۴۸۶۰، وفی الادب رقم: ۶۱۰۷، و مسلم فی الایمان
رقم: ۴۳۴۹، و احمد ۳۰۹/۲، رقم: ۸۰۷۳، و ابوداؤد: ۳۲۴۹]
فائده: دا کلمہ خکھ وئیلے شی چہ د الله نه ماسوا په بل چا
باندے قسم کول مثلاً د پلار په سر باندے، یا پیغمبر باندے، یا په
کا کا صاحب یا بابا باندے نو دا شرک دے لکه چہ حدیث کنبے راغلی
دی، نو که دغه شخص دا کلمہ یقین سره او وائی نو هغه پدے بیرته
مسلمانیری او دا کفارہ ده.

(۲) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ .

[اسناد صحیح: ابن ماجه رقم ۲۰۹۷ - احمد ۱/۱۸۳، ۱۸۶]
فائده: حدیث کنبے راغلی دی چا چہ د الله د نوم نه سوا د بل چا
په نوم قسم او خورو نو دا کلمہ د او وائی او درے (۳) خله دے چپ
طرف ته لارے تو کړی او آینه دے داسے کار نه کوی. سعد وائی:
ما په لات او عزیزی باندے قسم وکړو نو رسول الله ﷺ راته دغه
حکم وکړو. [ابن ماجه]

د غصه په وخت دعا

(۱) - اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ .

[بخاری ۱/۴۶۴، رقم: ۳۲۸۲، مسلم: ۶۸۱۲، ابوداود رقم

۴۷۸۰/۴۷۸۴ - احمد ۵/۲۲۶ - ۵/۱۵۲ - ابن السنی رقم ۴۵۴]

فائده: حديث كنبه راخى خوك چه غصه شى او اَعُوذُ بِاللّٰهِ -
اوواى نو د هغه غصه به لاره شى .

دغه شان په صحيح حديث كنبه راخى: كه غصه انسان ولاړ وى
نو كيدىنى او كه ناست وى نو ډډه ډمې اولگوى، نو غصه به ئه
ختمه شى . په يو بل روايت كنبه دى: اودس ډمې او كړى خكه چه
شيطان د اور نه پيدا شويدم، او اور په اوبو مړى . داروايت اگر چه
سنداً ضعيف دى .

(صحيح كتاب الاذكار وضعيفه ۲/۷۴۴)

ليكن اودس هر وقت كول مستحب دى لكه حديث كنبه راغلى
دى چه اودس د مومن صفت دى: وَلَا يُخَافُ عَلَى الْوُضوءِ إِلَّا
مُؤْمِنٌ. [الحاكم ۴۴۷، ابن حبان رقم: ۱۰۳۷] - په اودس باندې
حفاظت صرف مؤمن كوى -

كله چه مسلمان په خدا اووينه نو داسه ووايه

أَضْحَكَ اللَّهُ سِنِّكَ .

ترجمہ : یعنی اللہ تعالیٰ دے ستا غائب او خندہ وی - یعنی اللہ
دے تا خوش حالہ لری۔

فائدہ : عمر فاروق رضی اللہ عنہ رسول اللہ ﷺ لره په خندا
ولیدونو داسے ئے ورتہ وفرماییل۔ [بخاری ۱/۴۶۵ رقم : ۳۲۹۴ مسلم :

[۶۳۵۵

**کله چه ته چا ته هه هديه
ورکړے او هغه تا ته دعا اوکړی نو
ته به هم هغه ته همغه شان دعا کوے**

حدیث کنبے راخی : عائشے رضی اللہ عنہا به چه کله چاکره خه
خیز اولیېرلو د صدقے په طور، نو خادم نه به ئے تپوس اوکړو چه خه
دعائے مونږ ته اوکړه نو هغه شان به ورتہ دے هم اوکړه، دے دپاره چه
زمونږ صدقه (ام المؤمنین وائی) باقی پاتے شی او په دغه دعا سره
د دے بدله پوره نشی . [ابن السنی ۲۷۶]

کله چه تاسو سره څوک احسان اوکړی

جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا .

(اللہ تعالیٰ دے غوره بدله درکړی)

[سند صحیح : الترمذی رقم ۲۰۳۶، ابن السنی رقم ۲۷۵]

فائدہ : حدیث کنبے راخی : کله چه تاسو سره څوک احسان

اوکری نو د هغه بدله ورکړی، که بدله نشی ورکول نو دغه دعا ورته اوکړه، د هغه بدله به خلاصه شی۔

د منکرکار ختمولو په وخت دعا

(۱) - جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا

[الاسراء: ۸۱]

ترجمه: حق راغلو او باطل نیست او نابود شو، یقیناً باطل ختمیدونکې دی۔

(۲) - یا - جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِي الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ

[سبا: ۴۹]

ترجمه: حق راغلو او (معبود) باطل نه اول خل پیدائش کول شی او نه به دوباره پیدائش اوکړی۔

فائده: دا آیت رسول الله ﷺ په هغه وخت لوستلې وو چه کله ئه د کعبه نه بتان راغورزول۔

[الخرجه البخاری ۱ / ۳۳۶ رقم: ۴۷۲۰، ومسلم ۲ / ۱۰۴ رقم: ۴۷۲۵]

کہ ستا دگیرے یا مخ
نہ خوک خہ خس، خشاک
لرے کری نو داسے دعا ورتہ اوکڑہ

أَخَذْتُ يَدَاكَ خَيْرًا .

ترجمہ : ستا لاس دے خیر واخلی -

فائدہ : عمر فاروق رضی اللہ عنہ دیو سری دگیرے نہ خہ خیز
لرے کرو نو ہغہ ورتہ اووئیل : صَرَفَ اللَّهُ عَنْكَ الشُّوَاءَ (یعنی اللہ دے
ستانہ تکلیف او بدحالی لرے کری، نو عمر فاروق ﷺ اووئیل :
داسے مہ وایہ، بلکہ داسے وایہ ! أَخَذْتُ يَدَاكَ خَيْرًا . دا روایت اگرچہ
منقطع دے لیکن ہسے یو عام ذکر دے، کہ چا د خیلے دعا پہ خائے
اولوستلو نو جائز دہ .

[ابن السنی رقم ۲۸۳ موقوف منقطع صحیح کتاب الاذکار وضعہ

[۷۶۸/۲

کلہ چہ د نظر لکیدلو نہ یریری

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ أَوْ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ

وئیل پکار دی . ترمذی (۲۰۵۸) ، ابن ماجہ (۳۵۱۱)

حدیث کنبے راخی : کلہ چہ یو کس پتاسو کنبے ہغہ خیز

اووینی چه دده خوین شی په خپل نفس یا مال کبے نو دعا دبرکت
 دے اوکړی: **اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ - يَا بَارَكَ اللَّهُ فِيهِ -** خکه سترگے
 لگیدل حق دی. [المستدرک: ۵۷۴۲]، دغه شان چه دبل چا بدن یا
 مال بنائسته اووینی نو دعا دبرکت دے ورته اوکړی: **"بَارَكَ اللَّهُ
 بِكَ"**.

د بد فالی په وخت دعا

**اللَّهُمَّ لَا طَيْرَ إِلَّا طَيْرُكَ وَلَا خَيْرَ إِلَّا خَيْرُكَ وَلَا إِلَهَ
 غَيْرُكَ.**

[اسناد حسن: ابن السنی رقم ۲۹۲ - الصحیحة رقم ۱۰۶۵]

ترجمه: ای الله! نشته بد فالی مگر ستا فال دے او نشته خیر
 مگر ستا خیر دے او ستا نه سوا هیخوک حقدار د بندگی نشته.
 فائده: رسول اکرم ﷺ فرمائی: کوم یو انسان چه دیو شی نه
 بد فالی اونیسې او دیو کار کولو نه واپس شی، نو ده شرک اوکړو،
 صحابه کرامو رضوان الله علیهم اجمعین عرض اوکړو، کفار به نه
 خه وی؟، نو نبی علیه السلام دغه دعا وراو خودله.

کله چه یو غوره شه اووینی نو داسه دے ووانی

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ .

[صحيح : ابن ماجه : ۳۸۰۳]،

ترجمه : ټول صفتونه د کمال خاص الله لره دی چه د هغه په نعمت سره ټول بڼه حالتونښه پوره کيږي .

کله چه یو بد شه اووینی نو داسه دے ووانی

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ .

ترجمه : په هر حال کښه الله تعالی د صفتونو مستحق دے .

[ابن ماجه : ۳۸۰۳] ، المستدرک ۲ / ۱۷۳ ، ۱۷۴ رقم ۱۸۸۳ -

حدیث صحیح قاله الالبانی ^۷ فی الصحیحة رقم ۲۶۵ ص ۵۳۰

د ریاء نه دیریدو په وخت دعا

اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ نُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا نَعْلَمُهُ

وَنَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا نَعْلَمُ .

[احمد : ۱۹۶۲۲ ، المعجم الكبير للطبرانی رقم : ۱۵۶۷ ، صحيح

الترغيب / ۱۹ / ۱ - بِسْنَدٍ حَسَنٍ لِغَيْرِهِ]

ترجمہ : اے اللہ ! مونبر پناہ غوارو پتا ددے نہ چہ شرک اوکروتا سرہ د هغه شی چہ مونبر ته معلوم وی، او بخینسنه غواروتا نه د هغه خیز چہ مونبر ته نه وی معلوم .

فائده : رسول الله ﷺ په یو مجلس کبے فرمائیلی وو چہ د شرک نه خان اوساتی خکه هغه (په خلقو کبے) د میری د کشاری نه هم پت راخی . چا عرض اوکرو چہ مونبر به تره خنگه خان اوساتو چہ هغه داسه پت راخی ؟ نورسول الله ﷺ دغه دعا وروخودله (چه دا وایی د شرک نه به خلاص شی).

کله چه د یو مسلمان صفت کوے

أَحْسِبُ فَلَانًا وَاللَّهُ حَسِيبُهُ وَلَا أُرَكِّي عَلَى اللَّهِ أَحَدًا .

[بخاری : ۲۶۶۲، مسلم ۴۱۴/۲ رقم : ۷۶۹۳]

ترجمہ : زما گمان دے په فلانی، چه نیک سره دے او الله ته حساب کونکے دے اوزه نه پاکوم په الله هیخوک .

فائده : حدیث کبے راخی کله چه ته د یو ملگری صفت کوے، نو دا دعا اووایه او مخامخ صفت مه کوه او دا هم هغه وخت کبے وایه چه تا ته معلومه وی چه نیک اعمال پکبے دی .

کله چه تاته خوک
اووانی چه کُما تاسره
مینه ده نوته ورته داسه اووایه!

أَحَبُّكَ اللَّهُ الَّذِي أَحَبَّبْتَنِي لَهُ .

(صحیح: ابوداود رقم ۵۱۲۵ - الحاکم: ۷۳۲۱، مشکاة رقم ۵۰۱۷)
ترجمه: مینه دیم اوکری تاسره الله، هغه ذات چه د هغه دپاره ت
ما سره مینه کوم.

کله چه تاته خوک خپل مال پیش کړی

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ .

[بخاری ۴/۸۸ رقم: ۲۰۴۹ ابن السنی رقم ۲۷۷۱]
ترجمه: برکت دیم واچوی الله تعالی ستا په اهل او مال کبیه.
فائده: دا دعا عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه کړه وه یو
انصاری صحابی ته کله چه هغه ورته خپل نیم مال پیش کړه
(هغه صحابی سعد بن الربیع رضی الله عنه وو).

د حج متعلق دعا گانې

اللَّهُمَّ حَجَّةً لَا رِيَاءَ فِيهَا وَلَا سُمْعَةً

[صحیح الجامع الصغیر رقم: ۱۳۰۲، وتقريب البُغية بترتيب احاديث الحلبة
رقم ۴۳/۲، الصحیحة: ۲۲۷/۶]

ترجمہ: اے اللہ! زما دا حج داسے حج او گرخوہ چہ نہ پہ کنبے چا
تہ اورول وی او نہ پہ کنبے ریا وی.

دُحجر اسود خُکلو لو پہ وخت دعا

بِسْمِ اللّٰهِ اللّٰهُ اَكْبَرُ

[فتح الباری ۴۷۶/۳ - البیہقی ۷۹/۵ - بسند صحیح]

پہ مرفوع روایت کنبے صرف اللہ اکبر راغلی دے لکہ بخاری
(۱۶۱۳) کنبے دی۔ او د عبد اللہ بن عمر رضی اللہ عنہ نہ بِسْمِ اللّٰهِ اَكْبَرُ
ثابت دے۔ لہذا پہ اول کنبے دواپہ وئیل او پہ باقی چکرونو
کنبے صرف اللہ اکبر وئیل پکار دی۔

د رکن یمانیا او حجر اسود مینخ کبر دعا

اللّٰهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[سندہ حسن: ابوداود رقم ۱۶۵۳ - احمد ۴۱۱/۳]

(ترجمہ تے مخکنبے تیرہ شویدہ)

صفا مروہ باندے د اودریدو پہ وخت دعا

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ
أَنْجَزَ وَعَدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ .

[مسلم ۱/۴۱۳ رقم: ۳۰۰۹]

ترجمہ: ددے الفاظو ترجمہ تیرہ شویدہ: د آخری الفاظو معنی
دادہ: نشتہ حقدار د بندگی سواد الله نه یواخے دے، پورہ نے کرہ
وعدہ خپلہ اود خپل بندہ (محمد ﷺ) سرہ نے مدد او کرو او تولو
دلوتہ نے یواخے شکست ورکرو.

فائدہ: دادعا بہ رسول الله ﷺ پہ صفا او پہ مروہ باندے درے
درے خلہ وئیلہ او پہ مینخ کنبے بہ نے نورے دعاگانے ہم کولے.

د عرفے پہ ورخ عرفات کنب دعا

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

[سند حسن: الترمذی ۳/۱۸۴ رقم: ۳۵۸۵ - الصحیحۃ ۴/۶]

فائدہ: رسول الله ﷺ فرمائی: بہتر ہغہ ذکر چہ مالوستلے
دے اوزمانہ مخکنبے نورو پیغمبرانو لوستلے دے دا ذکر دے.

کله چه د یوقوم نه یریری

اللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ .

[مسلم ۴۱۵/۲ رقم: ۷۷۰۳]

ترجمه: ای الله! ته خما کافی شه ددوی نه په هغه خه چه خوښه شی ستا .

د تعجب یا د خوشحالی د خبر په وقت

(۱) - سُبْحَانَ اللَّهِ .

[بخاری مع الفتح ۱/۲۱۰، ۳۹۰ - الترمذی رقم ۲۲۸۵]

(۲) - اللَّهُ أَكْبَرُ .

[مسند احمد ۵/۲۱۸، رقم: ۲۰۹۷]

په سجده د تلاوت کڼ دعا کانه

(۱) - اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا وَضَعْ عَنِّي بِهَا

وِزْرًا، وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ ذُخْرًا وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا

مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ .

[حسن : الترمذی رقم ۳۴۶۴ - ابن ماجہ ۱۰۵۳]

ترجمہ : اے اللہ! اولیکہ ما دپارہ پدمے سجدہ ثواب، اولرے کرہ
خُمانہ پدمے سرہ گناہ، او اوگرخوہ دا زما دپارہ ذخیرہ ستا سرہ او
قبولہ ئے کرہ مانہ لکہ خرنک چہ تا قبولہ کرے وہ د خپل بندہ داؤد
علیہ السلام نہ .

فائدہ : نبی علیہ السلام تہ یو سرے راغلو، عرض ئے وکروچہ
ما بیگاہ شپہ خوب ولیدو چہ گویا کہ زہ دیومے ونے شاتہ پہ مانخہ
ولاریم، نوزما پہ سجدہ باندے ونے ہم سجدہ وکرہ او ما دونے نہ دا
دعا واوریدہ، بیا نبی علیہ السلام د سجدے آیت ولوستلو او سجدہ
ئے وکرہ ابن عباس رضی اللہ عنہ فرمائی : چہ ما د نبی علیہ السلام
نہ دغہ دعا واوریدہ کومہ چہ دے سرے دونے نہ آوریدلے وہ :-

(۲) - سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَشَقَّ سَمْعَهُ

وَبَصَّرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ

[صحیح : الترمذی رقم ۳۶۶۵ - ابو داؤد ۱۲۷۴ - المشکاۃ ۱/۹۴]

ترجمہ : سجدہ اوکرہ مخ زما ہغہ ذات تہ چہ پیدا کرے ئے دے
او غور او سترکے ئے ورلرہ خیرلی دی، پخپل قوت او طاقت سرہ .

د صلوة تسبیح دعا

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ .

فائدہ : صلوة تسبیح بارہ کبے بعض علماء وائی چہ دانہ دے
ثابت، لیکن دا خبرہ خطا دہ، بلکہ دا صحیح ثابت دے - اوگورہ

الامرار المرفوعه للشيخ عبد الحى اللىكنوى تفصیلاً .
 دارنگ دے باره كنبے مونر په خپله "فتاوى الدين الخالص"
 پنجم جلد كنبے ډير دلائل راجمع كړيدى .

فائده : د صلوة تسبيح طريقه داده چه دركوع نه مخكبه يعنى د
 سورت د اختتام نه پس (۱۵) خله مذكوره دعا اولولى ، بيا په ركوع
 كنبے لس (۱۰) خله ، بيا په قومه كنبے لس (۱۰) خله او په سجده
 كنبے لس (۱۰) خله بيا په جلسه كنبے لس (۱۰) خله بيا په دويمه
 سجده كنبے لس (۱۰) خله ، بيا د دويمه سجده نه دراپورته كيدو
 نه بعد يعنى جلسه د استراحت كنبے (د قيام نه مخكبه) لس
 (۱۰) خله نو دا په يو ركعت كنبے پنځه اوبيا (۷۵) خله شو . پدې
 طريقه په څلور وركعتونو كنبے دغه شان او كره .

[ابوداود ج ۱ / ۱۹۰-۱۹۱ ، انظر فتاوى الدين الخالص ۵ / ۳۶۴].

ليلة القدر د ليدو دعا

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي .

ترجمه : اے الله ! ته معافى كونه ئې ، د معافى سره مينه لره
 نوماته معافى او كره .

[صحيح : الترمذى رقم (۳۷۶۰) ابن ماجه رقم (۳۸۵۰)]

**خوک چه نوے مسلمان
شی نو دا دعا به ورته خودای شی**

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَارْحَمْنِيْ وَاهْدِنِيْ وَعَافِنِيْ وَارْزُقْنِيْ .

[مسلم ۳۴۹/۲ - رقم: ۷۰۲۵، المشكاة ۱/۲۱۸]

ترجمہ : اے اللہ! بخیننہ اوکرہ ماتہ اورحم اوکرہ پہ ما
اوهدايت اوکرہ ماتہ، او ما جور کرہ، او ماتہ رزق را کرہ .
فائدہ : خوک به چه مسلمان شو نو رسول اللہ ﷺ به ورته اول د
مونخ تعلیم ورکرو او بیا به ئے ورته ددی دعا خودنه اوکرہ چه دا
وايه -

شیشه کبر دکتلو دعا

اللَّهُمَّ أَنْتَ حَسَنْتَ خَلْقِيْ فَأَحْسِنْ خُلُقِيْ .

[احمد رقم: ۳۸۲۳، مسند ابی یعلی الموصلی رقم: ۵۱۸۱، صحیح
الترغیب والترہیب رقم: ۲۶۵۷، تعلیق ابن السنی رقم ۱۶۳ - ارواء الغلیل
۱/۱۱۳-۱۱۶]

ترجمہ : اے اللہ! تا زما شکل بنائستہ کریدمے، پس زما اخلاق
هم بنائستہ کرے .

فائدہ : علماء وائی : دا دعا پہ صحیح حدیث کنبے راغله ده
لیکن د شیشه ذکر ورسره پہ صحیح حدیث کنبے نشسته، نو دا دعا

هر وخت لوستلې شی، که د شیشه په وخت هم اولوسته شی نو هم صحیح ده.

شیطان نه د بچ کیدو اذکار

(۱) - سورت بقره لوستل .

فائده : حدیث کبیرے راخی چه د خپلو کورونو نه مقبرے مه جوړوی، شیطان د هغه کور نه تختی کوم کبیرے چه سورت بقره لوستلې شی .

[مسلم ۱/۲۶۶ - مشکاة ۱/۱۸۴ - فتاویٰ الدین الخالص ۱/۴۴]

د سورت بقره په هر آیت لوستلو کبیرے دا خصوصیت ده چه شیطان ترینه تختی .

(۲) - ذکر الهی په کثرت سره کول د شیطان نه د بچ کیدو لویه ذریعه ده لکه چه دا په حدیث د حارث اشعری رضی الله عنه کبیرے راخی .

(مسند احمد ۴/۱۳۴، ترمذی ۲/رقم ۲۸۶۳)

(۳) - سورة الفلق او سورة الناس -

لوستل د شیطان نه د بچ کیدلو بڼه ذریعه ده .

(تفصیل فتاویٰ الدین الخالص کبیرے ۱/۱۴۳ او گوره)

ملاقات نه پس د جدانی په وخت دعا

(۱) - اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[حسن : ابن السنی فی عمل الیوم واللیلة ۴ : ۲۰]

فائده : رسول الله ﷺ به چه کله دیو سړی لاس اونیولو اویا به
جدا کیدونو مذکوره دعا به ئه لوستله .

(۲) - سُورَةُ الْعَصْرِ لوستل :

فائده : حدیث کنبه راضی چه صحابه کرام به کله دیو بل سره
ملاویدل نو نه به جدا کیدل تردی چه یو به سورة العصر اولوستلو
په بل باندی ، بیا به ئه سلام اوکړو او جدا به شو .

[شعب الایمان ۶ / ۵۰۱ - الصحیحة ۶ / ۲۶۴۸ و سنده صحیح]

سُورَةُ الْعَصْرِ د لوستلو وجه داده چه پدیکنبه ډیر لوئی وعظ
پروت دی او هغه دا چه الله تعالی فرمائی چه هر انسان تاوانی دی
سوا د هغه کس نه چه په هغه کنبه خلور صفات دی چه هغه :
تاوان نه بیچ دی او هغه خلور صفات دا دی :

۱ - صحیح ایمان -

۲ - عمل صالح -

۳ - یو بل ته د حق خبری وصیت کول -

۴ - او د صبر وصیت کول .

کله چه په مسلمان یو کار گران شی

اللَّهُمَّ لَا سَهْلَ إِلَّا مَا جَعَلْتَهُ سَهْلًا وَأَنْتَ تَجْعَلُ الْحَزْنَ
سَهْلًا إِذَا شِئْتَ

[اسناد صحیح: صحیح ابن حبان ۱۶۱/۲، الدعوات الکبیر للبيهقي رقم:

[۲۳۴]

ترجمه: ای الله! نشته آسانی مگر هغه شی چه ته ئی آسان
کړی او ته گران څیزونه آسانومی کله چه ستا اراده اوشی.
فائده: نبی علیه السلام به دا دعا په هغه وخت کوله چه کله به
وزنه یو شی گران شو او نه به کیدلو.

درزق د فراخی اذکار او اسباب

(۱) - په نبی علیه السلام باندی دیر درود وئیل:
فائده: حدیث کنبی راخی چه ابی بن کعب رضی الله عنه رسول
الله ﷺ ته عرض او کړو: یا رسول الله! زه ټول ورد ستا درود
او گړخوم؟ نو نبی علیه السلام ورته او فرمائیل:
إِذَنْ يَكْفِيكَ اللَّهُ مَا أَهَمَّكَ مِنْ دُنْيَاكَ وَآخِرَتِكَ.
یعنی الله تعالی به ستا دنیا او آخرت پریشانی لرم کړی.
[حدیث حسن: مسند احمد رقم: ۲۱۲۸۰ المعجم الکبیر: ۱۳۴۹۳]

(۲) - اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ اَوْسَعَ رِزْقِكَ عَلَيَّ عِنْدَ كِبَرِ سِنِيَّ
وَ اَنْقِضَا عُمُرِي .

ترجمہ : اے اللہ! فراخہ رزق ماتہ راکرہ پہ وخت دبودا والی زما کنبے او د ختمیدلو د عمر زما کنبے .

فائدہ : حدیث کنبے راخی عائشہ رضی اللہ عنہا فرمائی چہ نبی علیہ السلام بہ (پہ عام اوقاتو کنبے) دا دعا کولہ یعنی ہر وخت کولے شی خہ خاص وخت ورلہ نشته دے .

[حسن : الحاکم : ۱۹۸۷، المعجم الاوسط للطبرانی رقم : ۳۶۱۱، الصحیحة ۱۵۳/۹ - صحیح الجامع ۱/۳۹۶ - رقم : (۱۲۵۵) مجمع الزوائد ۱۰/۱۶۰ - فتاوی الدین الخالص]

(۳) - دریم سبب : دعا کول دی پہ اخلاص او توجہ سرہلکہ حدیث کنبے راخی : "اَلَا اَدُلُّكُمْ عَلٰی مَا يُنَجِّیْكُمْ مِنْ عَدُوِّكُمْ وَيَبْرِئُكُمْ اَرْزَاقَكُمْ تَدْعُوْنَ اللّٰهَ فِی لَیْلِکُمْ وَ نَهَارِکُمْ فَاِنَّ الدُّعَاَ سِلَاحُ الْمُؤْمِنِ".

نبی علیہ السلام فرمائی : آیاتاسو تہ ہغہ شے نہ دربنایم چہ تاسو د دشمن نہ خلاص کری او رزق درلہ فراخہ کری ہغہ دعا دہ د اللہ تعالیٰ نہ د شپے او د ورخے، حکہ دعا د مومن وسلہ دہ . الترغیب ۴۸۳/۲ - ابو یعلیٰ وسندہ متکلم فیہ کما فی الضعیفة ۱/۲۱۵ رقم ۱۸۰

فائدہ : دا حدیث اگرچہ ضعیف دے لیکن پدمے باندمے دلائل دوبر دی چہ دعا پہ ہر خہ کنبے تاثیر لری .

(۴) - لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ سُبْحَانَ اللّٰهِ وَبِحَمْدِهِ

فائدہ : حدیث کنبے راخی : نوح علیہ السلام خپل خوی نہ

وصیت کرے وو پہ دوه خبرو، یو پہ : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ - دویم پہ -
 سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ - او دائے ورته فرمائیلی وو چه دا دیول مخلوق
 عبادت دیے او دیول مخلوق ته الله پدے سره رزق ورکوی .

[الادب المفرد للامام البخاری رقم ۵۴۸ - وسنده صحیح] او لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 جدا کلمه ده او - سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ جدا کلمه ده .

(۵) - پنجم سبب : صله رحمی (خپلولی) قائمول دی .

حدیث کنبے راخی : خوک چه درزق فراخی غواری او د عمر ډیر
 والے غواری نو صله رحمی دیے قائم کری . (بخاری و مسلم)

(۶) - مونخ هم سبب د فراخی د رزق دیے - كَمَا رَوَاهُ عَبْدُ الرَّزَّاقِ
 فِي الْمُصَنَّفِ وَسَعِيدُ بْنُ مَنْصُورٍ وَأَحْمَدُ فِي الزُّهْدِ .

(۷) - اووم سبب تقوی ده قرآن مجید کنبے دی :

﴿ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ﴾

(الطلاق ۳/۲)

یعنی خوک چه د الله نه یربری نو د هغه دپاره به الله تعالی لاره د
 خلاصی پیدا کری او د هغه حائے نه به ورته رزق ورکری چه گمان
 به ئے هم نه وی .

(۸) - اتم سبب د آخرت فکر دیے : لکه حدیث کنبے راخی :

[مَنْ جَعَلَ الْهُمُومَ هَمًّا وَاجِدًا هَمَّ الْمَعَادِ كَفَاهُ اللَّهُ هَمَّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ] .

یعنی چا چه دیول فکرونه په یو فکر بدل کرل چه هغه فکر د
 آخرت دیے نو الله تعالی به ئے د دنیا او د آخرت د غمونو نه کافی
 شی .

[حسن : ابن ماجه : ۲۵۷ ، المستدرک : ۳۶۵۸ ، شعب الایمان ، صحیح

الجامع رقم : ۶۱۸۹]

د جنهم نه د بچاؤ او د جنت د حاصلو لودعا

حدیث کنبے راخی چا چه اوہ (۷) خُله د جہنم نہ پناہ اوغوختله او اوہ (۷) خُله ئے د جنت طلب اوکرو نو جہنم اووائی چه اے الله! ستا فلانی بنده ما نہ پناہ اوغوختله، تہ پناہ ورکریے ما نہ، او جنت وائی چه اے الله! ستا بنده زہ غوختلے یم جنت تہ ئے داخل کرہ!.

[رواه ابو یعلیٰ بسند صحیح - الترغیب - ۴/ ۴۵۰، الصحیحۃ: ۶/ ۲۲]

دارنگہ د ذکر د هر مجلس نہ روستہ د جہنم نہ پناہ غوختل او د جنت طلب کول پکار دی، الله تعالیٰ وعدہ کریدہ چه زہ دے مجلس والو تہ د دوی مطلوب ورکوم.

[کما رواه مسلم رقم: ۷۰۱۵ - الترمذی رقم: ۳۶۰۰ احمد: ۷۴۱۸]

د نیکو د یر والی دعا

(۱) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَتَرْكَ الْمُنْكَرَاتِ وَحُبَّ الْمَسَاكِينِ وَأَنْ تَغْفِرَ لِي وَتَرْحَمَنِي إِذَا أَرَدْتُ فِتْنَةً فِي قَوْمٍ فَتَوَفَّنِي غَيْرَ مَفْتُونٍ وَأَسْأَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ يُحِبُّكَ وَحُبَّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِي إِلَى حُبِّكَ.

[صحیح: ترمذی رقم: ۳۲۳۳ مسند احمد رقم: ۲۲۱۶۲]

ترجمہ: اے الله! زہ تانہ د نیکو کارونو کول او د بدو کارونو

پریخود دل او د مسکینانو سره محبت غواړم او ستا مغفرت او
رحمت غواړم او کله چه ته اراده او کره د خه امتحان په بندگانو نو
ماترینه مخکښه وفات کړه او تانه ستا مینه غواړم او د هغه چا
مینه چه تا سره مینه کوی او محبت د هغه عمل چه ستا محبت ته
مے نزدی کړی .

فائده : دا پیره قیمتی او ایمانی دعاده نبی علیه السلام
فرمائیلی دی دا دعا یاده کړی . (او دا د فرض مانخه نه پس هم
لوستلی شی .-)

(۲) - سبحان الله وئیل : حدیث کښه راخی چا چه د ورخه سل
(۱۰۰) خله سبحان الله او وئیله نو زر نیکی به ورله اولیکله شی او
زرگناهونه به ئه معاف شی . حدیث صحیح ابن حبان ۹۶/۲

(۳) - الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ مِائَةَ مَا
خَلَقَ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ مِائَةَ مَا
أَحْصَى كِتَابُهُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
مِائَةَ كُلِّ شَيْءٍ :

سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا خَلَقَ، سُبْحَانَ اللَّهِ مِائَةَ مَا خَلَقَ،
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ،
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ مَا أَحْصَى كِتَابُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ مِائَةَ مَا

أَحْصَى كِتَابَهُ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ كُلِّ شَيْءٍ، وَسُبْحَانَ
اللَّهِ مِثْلَ كُلِّ شَيْءٍ .

[رواه احمد رقم: ۲۲۱۹۸، والطبرانی فی الكبير ۸/۸۱۲۲
- ۷۹۳۰- واسناده صحيح كما فی صحيح الجامع رقم: ۲۶۱۵ وصحيح
الترغيب]

ترجمه: تپول صفتونه د کمال خاص الله لره دی د هغه د مخلوق
د شمار برابر، تپول صفتونه د کمال خاص الله لره دی، د هغه د
مخلوق د دکوالی برابر، تپول صفتونه د کمال خاص الله لره دی
د هغه خیزونو د شمار برابر چه په زمکه او آسمان کبیه دی، تپول
صفتونه د کمال خاص الله لره دی د هغه خیزونو د شمار برابر چه د
هغه کتاب راگیر کړیدی، تپول صفتونه د کمال خاص الله لره دی، د
هغه خیزونو د دکوالی برابر چه د هغه کتاب راگیر کړیدی، تپول
صفتونه د کمال خاص الله لره دی، د هر شی د شمار برابر، تپول
صفتونه د کمال خاص الله لره دی، د هر شی د دکوالی برابر .

پاکی ده الله لره د هغه د مخلوق د شمار برابر، پاکی ده الله لره د
هغه د مخلوق د دکوالی برابر، پاکی ده الله لره د هغه خیزونو د شمار
برابر چه په زمکه او آسمان کبیه دی، پاکی ده الله لره د هغه خیزونو
د شمار برابر چه د هغه کتاب راگیر کړیدی، پاکی ده الله لره د هغه
خیزونو د دکوالی برابر چه د هغه کتاب راگیر کړیدی، پاکی ده الله
لره د هر شی د شمار برابر، پاکی ده الله لره د هر شی د دکوالی برابر .
فائده: ابو امامه رضی الله عنه فرمائی: ما خوله خوزوله، نبی علیه
السلام راته او فرمائیل: خه وائے؟ ما او وئیل: ذکر کوم. نبی علیه

السلام او فرمائیل: آیات تہ داسے ذکر نہ بنایم چہ کہ شپہ او ورخ
 ذکر او کرے، نو بیابہ ہم ہغے تہ اونہ رسیزی. ما عرض او کرو: ولے
 نہ امے د الله رسوله! نو نبی علیہ السلام دغہ مذکورہ الفاظ ماتہ
 او خودل او وے فرمائیل: دا پخپلہ ہم یاد کرہ او بچو تہ ئے ہم یاد
 کرہ. (نو ددے یادول پکار دی)

د دعا د قبلیدو ذریعہ

د دعا د قبلیدو ډیر اسباب دی، لکه: حلال خوراک کول، رشتیا
 وئیل، دعا کنبے کوشش کول، توجه سرہ دعا کول (چہ دا پہ اول د
 کتاب کنبے تفصیلاً تیر شویدی) او خصوصاً د الله تعالیٰ پہ اسماء
 او صفاتو باندے وسیلہ نیول او داسے وئیل:

(۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُکَ بِاِنِّیْ اَشْهَدُ اَنَّکَ اَنْتَ اللّٰهُ لَا
 اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ الْاَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِیْ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُوْلَدْ وَلَمْ
 یَکُنْ لَهٗ کُفُوًا اَحَدٌ .

[ابوداود رقم: ۱۴۹۵، ترمذی رقم: ۳۴۷۵، وسندہ صحیح]
 ترجمہ: امے الله! زہ تانہ سوال کوم پدے وسیلہ چہ زہ گواہی
 ورکوم چہ تہ الله ئے، یواخے اوے حاجتہ ذات ئے، ہغہ چہ نہ ددہ نہ
 خوک پیدا دی او نہ داد چانہ پیدا دے او نشتہ دہ لره مثل (برابر)
 ہیخوک.

فائدہ: حدیث کنبے راخی: چا چہ پدے الفاظو دعا او کرہ نو دعا
 بہ ئے قبلیری او کہ خہ غواہی نو ورکولے بہ شی.

(۲) - لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

[ضعیف: طبرانی فی الکبیر ج ۱۹ / ۲۶۱ رقم ۸۴۹]

(ترجمہ مخکنے تیرہ شویده)

فائدہ: حدیث کنبے راغلی دی: مَنْ دَعَا بِهِؤَلَاءِ الْكَلِمَاتِ الْخَمْسِ
لَمْ يَسْأَلِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ. چاچہ ددے کلماتو پہ وسیلہ دالله
تعالی نہ خہ شے اوغوختو نو الله تعالی بہ ضرور ورتہ هغه شے
ورکوی۔

اوپہ حدیث کنبے ددے بل فضیلت دا ہم راغلی دے چہ چاہہ
بیماری کنبے ولوستہ اوبیا مر شو نو اور بہ ورتہ نہ رسیبری۔
[صحیح: ابن ماجہ: ۳۷۹۴ والصحیحہ رقم: ۱۳۹۰]

(۳) - دغہ شان دا الفاظ ہم راغلی دی:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
الْمَنَّانُ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ
يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ أَسْأَلُكَ .

[صحیح: ترمذی ۳۵۴۴، ابوداود ۱۴۹۷، نسائی رقم: ۱۳۰۰]

ترجمہ: اے الله! زہ سوال کوم تانہ خکہ تالره ثناہ، نشہ
حقدار د بندگی سوا ستانہ، تہ احسان کونکے نے، ناشنا پیدا کونکے
د آسمانوں اوزمکے نے، اے دلویں او عزت خاوندہ!، اے ہمیشہ

زوندیه . اے د عالم تدبیر کونکیہ ! (زہ تانہ سوال کوم)
فائدہ : حدیث کنبے راخی چا چه دغه دعا اولوستله نو هر سوال
به نه قبلیری او شه چه غواری هغه به الله ورکوی .

د جنت خزانه کتل

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .

ترجمہ : نشته ارول د گناه نه او نشته طاقت په نیکی مگر په
الله دے .

فائدہ : حدیث کنبے راخی : چه نبی علیه السلام ابو موسی
اشعری رضی الله عنه ته او فرمائیل : آیات ته زه د جنت خزانه اونه
بنایم؟ نو دا کلمه ئے ورته او خودله .

[بخاری رقم : ۶۳۸۴ ، مسلم : ۷۰۳۷]

فائدہ ۲ : دے کلمے ته د تفویض کلمه وائی ، (یعنی الله تعالی ته
هر شه سپارل) دا ډیره بهتره کلمه ده ، ددے د وئیلو شه خاص وخت
نه دے معلوم بلکه هر وخت وئیل کیږی خصوصاً دغم او
فکر مندی په وخت کنبے .

کله چه ستا خوک صفت اوکری

اللَّهُمَّ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا يَقُولُونَ وَاعْفِرْ لِي مَا لَا
يَعْلَمُونَ وَاجْعَلْنِي خَيْرًا مِمَّا يَظُنُّونَ .

[الادب المفرد للبخاری رقم ۷۶۱ - قال الشيخ صحيح الاسناد،
 البيهقي في شعب الايمان ۴/ ۲۲۸ رقم: ۴۵۳۳]
 ترجمه: اے اللہ! ما ددویٰ پہ خبره مه رانیسه او ماته هغه
 گنا هونه معاف کره کوم چه دویٰ ته نه دی معلوم او ما غوره
 او گر خوه د هغه نه چه ددویٰ گمان دے په ما باندے .
 فائده: حدیث کبیرے راحی: کله به چه دیو صحابی صفت اوشو
 نو هغه به دا دعا لوستله، دا حدیث موقوف بمنزله المرفوع دے .

فائده منه دعا

اللَّهُمَّ عَافِنِي مِنْ شَرِّ سَمْعِي وَبَصَرِي وَلِسَانِي وَقَلْبِي
 وَشَرِّ مَنِّي .

[النسائي رقم: ۵۴۵۶، ابوداود رقم ۱۳۸۷، الادب المفرد رقم ۶۶۳
 باسناد صحيح]

ترجمه: اے اللہ! ما دشر د غور او سترگی اوڑے اوڑپه نه اوساته
 او دشر د منی نه (مے هم بیچ کره) .
 فائده: یو صحابی عرض اوکړو یا رسول الله! یوه فائده منه دعا
 را اوښایه! نو نبی علیه السلام دا دعا ور اوخودله .

د میزان د کولو دعا

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ .

[بخاری ۲ / آخری حدیث ۶۶۸۲، مسلم رقم: ۷۰۲۱، ابن حبان ۲ / ۹۹]
فائدہ: حدیث کنبے راخی چہ دا دوه کلمے الله تعالیٰ ته خوښی
دی او میزان کنبے به درنې وی او په ژبه آسانې دی - نو دا په هر وخت
کنبے ډیر ډیر لوستل پکار دی .

دارنگه - سُبْحَانَ اللَّهِ او الْحَمْدُ لِلَّهِ - هم میزان ډکوی .

کما فی مسلم (۱/۱۳۰، رقم: ۵۵۶) - مشکوٰۃ (۱/۳۸)

د گمراهی نه د بچاؤ دعا

(۱) - اَللّٰهُمَّ لَكَ اَسْلَمْتُ وَبِكَ اَمَنْتُ وَعَلَيْكَ
تَوَكَّلْتُ وَآلَيْكَ اَنْبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ
بِعِزَّتِكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَنْ تُضِلَّنِيْ اَنْتَ الْحَيُّ الَّذِيْ لَا
يَمُوْتُ وَالْجِنُّ وَالْاِنْسُ يَمُوْتُوْنَ .

[مسلم: ۷۰۷۴، احمد: ۲۷۴۸، ابن حبان ۲ / ۱۲۸]

ترجمه: اے الله! زه تا بعد اريم او پتا مه ايمان را ورې او پتا مه
توکل کرې او تاته انابت کوم (يعنى عاجزى اور جوع کوم) او ستا
په نوم زه جگره کوم د خلقو سره، پناه غواړم په تا د گمراهی نه،

نشسته حقدار د بندگی سوا ستانه، ته هغه ژوندی ذات ئے چه پدنا
مرگ نه راخی او پیران او انسانان خوبه مری .
فائده : دا حدیث بخاری او مسلم او ابن حبان راویدے او دا پیره
فائده منه دعا ده .

(۲) - اللَّهُمَّ مُصَرِّفَ الْقُلُوبِ صَرِّفْ قُلُوبَنَا عَلَيَّ

طَاعَتِكَ

[مسلم رقم : ۶۹۲۱ - احمد : ۶۵۶۹، ابن حبان ۱۲۹/۲ باسناد صحیح]
ترجمه : اے اللہ ! اے دزرونو ارونکے راوونکیه ! زمونر زرونه
خپل طاعت ته راویره وه .
فائده : دا دعا گانے هر وقت لوستلے شی خه خاص معین وخت ئے
نشته .

کله چه خلق روپی او اشرفی خزانه کړی

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ فِي الْأَمْرِ وَالْعَزِيمَةَ عَلَى
الرُّشْدِ وَأَسْأَلُكَ شُكْرَ نِعْمَتِكَ وَحُسْنَ عِبَادَتِكَ،
وَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعْلَمُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعْلَمُ
وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ .

[المعجم الكبير ۷/۳۳۵ - ۳۳۶] الصحيحة (۳۲۲۸)

ترجمه : اے اللہ ! زه ستانه مضبوطوالے په دین غوارم او اراده

نیکی او ستانه ستا د نعمت شکر غوارم او بنائسته عبادت ستا
 او غوارم ستانه هغه خیر چه تاته معلوم دے او پناه غوارم د هغه
 شر نه چه تاته معلوم دے او بخښنه غوارم تانه د هغه گناهونو چه
 تاته معلوم دی، یقیناً ته په پتو خیزونو باندے پوهه ئے .

فائده : حدیث کنبے راخی کله چه خلق روپی او اشرفی خزانه
 کوی نو تاسو دا کلمات خان سره خزانه کړی ! . (ابن حبان فی
 صحیحہ ۱۴۳/۲) او په روایت د نسائی او مسند احمد کنبے (د حُسنِ
 عِبَادَتِكَ نه روستو) ورسره دا الفاظ هم راغلی دی :

وَأَسْأَلُكَ قَلْبًا سَلِيمًا وَلِسَانًا صَادِقًا

یعنی ستانه روغ زړه او رشتینے ژبه غوارم .

الصحيحه رقم (۳۲۲۸)

عام ذکر ونه او دعا گانے

چه د خه خائے یا وقت پورے خاص نه وی
چه په هغه سره انسان ته د دنیا او آخرت
فائده ملاویری او د دنیا او د آخرت د
مصیبتونو نه ورته خلاصے ملاویری

دا عام اذکار په سجده او د مانخه په آخر کنبے او د جنازے په
 مانخه کنبے او منی او مزدلفه او تولو خایونو کنبے هم لوستلے شی
 . پدے دعا گانو کنبے ډیر زیات برکات دی :

(١) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِاِنِّىْ اَشْهَدُ اَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ لَا
 اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ الْاَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِى لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ
 يَكُنْ لَهٗ كُفُوًا اَحَدٌ .

[صحيح: ابوداود رقم ١٤٩٣ صحيح الترغيب والترهيب رقم: ١٦٤٠]
 [ددمے ترجمہ او فائدہ [ددعا د قبلیدو ذریعہ] عنوان لاندے تیرہ
 شوہ) .

(٢) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِاَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا اِلٰهَ اِلَّا
 اَنْتَ الْمَنَّانُ بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ
 وَالْاِكْرَامِ يَا حَىُّ يَا قَيُّوْمُ

[صحيح: ابوداود رقم ١٤٩٥ - ترمذی رقم ٣٧٢٢]
 [ددمے ترجمہ او فائدہ [ددعا د قبلیدو ذریعہ] عنوان لاندے تیرہ
 شوہ) .

(٣) - رَبِّ اَعِنِّىْ وَلَا تُعِنِّ عَلَیَّ وَاَنْصُرْنِىْ وَلَا تَنْصُرْ
 عَلَیَّ وَاْمْكُرْ لِىْ وَلَا تَمْكُرْ عَلَیَّ وَاَهْدِنِىْ وَيَسِّرْ لِىْ
 الْهُدٰى وَاَنْصُرْنِىْ عَلٰى مَنْ بَغٰى عَلَیَّ رَبِّ اجْعَلْنِىْ لَكَ
 شَكَارًا لَكَ ذَكَارًا لَكَ رَهَابًا لَكَ مَطْوَاعًا لَكَ مُجْتَبٰ
 اِلَيْكَ اَوْ اَهًا مُنِيْبًا رَبِّ تَقَبَّلْ تَوْبَتِىْ وَاغْسِلْ حَوْبَتِىْ

وَأَجِبْ دَعْوَتِي وَثَبِّتْ حُجَّتِي وَسَدِّدْ لِسَانِي وَاهْدِ قَلْبِي
وَأَسْأَلُ سَخِيمَةَ صَدْرِي .

[صحيح : الترمذی رقم ۳۸۰۳ - ابوداود ۱۵۱۰]

ترجمہ : اے ربہ ! مدد او کرہ زما سرہ او مدد مه کوه په مقابله
زما کنبی او امداد او کرہ زما سرہ او امداد مه کوه خما په خلاف، او
تدبیر جوړ کرہ ما لره او تدبیر مه جوړه وه په خلاف زما او هدایت
او کره ماته، او آسانه کره هدایت ماته، او مدد او کره ما سره په
مقابله دهغه چا چه ظلم کوی په ما باندی . اے ربہ ! او گر خوه ما
ستا ډیر شکر کونکے . ستا ډیر ذکر کونکے ، ستا نه ډیر یریدونکے ،
ستا ډیر تابعدار، تاته ډیر عاجزی کونکے ، نرم زړه والا، انابت والا .
اے ربہ ! او ثابت (مضبوط) کره دلیل خما او برابر کره ژبه زما او
هدایت او کره زړه زما ته او اوباسه کینه د سینې زما .

(۴) - اللَّهُمَّ بِعِلْمِكَ الْغَيْبِ وَقُدْرَتِكَ عَلَى الْخَلْقِ

أَحْيَيْتَنِي مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْرًا لِي وَتَوَفَّيْتَنِي إِذَا عَلِمْتَ
الْوَفَاتَ خَيْرًا لِي، اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ خَشْيَتِكَ فِي الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ،

وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِي الرِّضَا وَالْعُضْبِ
وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَى وَأَسْأَلُكَ نَعِيمًا لَا يَنْقُذُ
وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لَا تَنْقَطِعُ وَأَسْأَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ

الْقَضَاءِ وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ
النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَالشُّوقَ إِلَى لِقَائِكَ فِي غَيْرِ ضَرَاءٍ
مُضِرَّةٍ وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اَللّٰهُمَّ زَيِّنَا بِزِينَةِ الْإِيمَانِ
وَاجْعَلْنَا هُدَاةً مَهْدِيَّيْنَ .

[النسائی رقم ۱۲۳۷ - ۱۹۲/۱ - احمد ۴/۲۶۴ - الحاکم ۱/۵۲۴ -

وصححه ووافقه الذهبي - فهو حديث صحيح]

ترجمہ : اے اللہ ! ستا پہ علم غیب، او ستا پہ قدرت پہ مخلوق
باندمے زہ سوال کوم چہ ژوندی اوساتہ ما، تر خو چہ ژوند ما دپارہ
غورہ وی او وفات کرہ ما کله چہ وفات ما دپارہ غورہ وی، ستا پہ
علم کنبے . اے اللہ ! اوزہ سوال کوم تانہ دیرمے ستا پہ پتہ او بنکارہ،
او غوارم تانہ حقہ خبرہ پہ خوشحالی او پہ غصہ کنبے او غوارم تانہ
نہ درمیانہ چلیدل پہ غریبی او پہ مالداری کنبے، او غوارم تانہ
نعمتونہ (دجنت) چہ نہ ختمیری او غوارم تانہ یخوالے د سترگو،
چہ نہ ختمیری او غوارم تانہ رضا پس د فیصلے د تقدیر نہ او
غوارم تانہ یخ (مزیدار) ژوند پس د مرگ نہ - او غوارم تانہ خوند
د کتلو ستا مخ تہ او شوق ستا ملاقات تہ، پہ غیر د خہ تکلیف او
امتحان نہ چہ گمراه کونکے وی . اے اللہ ! مونر بنائستہ کرہ پہ
بنائست د ایمان، او اوگرخوہ مونر ہدایت کونکی، ہدایت کرہ
شوی .

(۵) - اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ خَطِيئَتِيْ وَجَهْلِيْ وَاِسْرَافِيْ فِيْ

أَمْرِي وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي . اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي جِدِّي
 وَهَزْلِي وَخَطَايَ وَعَمْدِي وَكُلَّ ذَلِكَ عِنْدِي . اللَّهُمَّ
 اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ
 وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ وَأَنْتَ
 عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

[البخاری ۱۵۱/۱ - مسلم ۳۴۹/۲]

ترجمہ : اے اللہ ! اوبخنبہ ماتہ خطازما اوناپوھی زما او
 اسراف زما پہ کار زما کنبے او هغه گناہ چہ تہ پرے حمانہ بنہ
 پوھی پرے . اے اللہ ! اوبخنبہ ماتہ رشتیا حما او توقے زما او خطازما
 او قصد زما او دا تہول گناہونہ ما سرہ دی . اے اللہ ! اوبخنبہ ماتہ
 هغه گناہونہ چہ ما مخکبے کریدی او هغه چہ ما روستہ کریدی
 او هغه چہ ما پت کریدی او هغه چہ بنکارہ مے کریدی او هغه چہ
 تہ پرے بنہ پوہہ ئے زما نہ . تہ مخکبے کونکے ئے او تہ روستہ
 کونکے ئے (د گناہونو پہ وجہ ما روستو پاتے نہ کرے) او تہ پہ ہر
 خیز قادر ئے .

(۶) - اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي
 وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي
 الَّتِي فِيهَا مَعَادِي وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ
 وَاجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ .

[مسلم ۳۴۹/۲ - رقم: ۰۷۰۷۶]

ترجمہ: اے اللہ! برابر کرہ مالرہ دین زما چہ د هغه په وجه زما
تبول کار برابریری، او برابر کرہ دنیا زما هغه چہ په هغه کبے ژوند
دے زما - او برابر کرہ مالرہ آخرت زما کوم کبے چہ زما واپسی ده،
او اوگرخوه ژوند زما زیادت په هر خیر کبے - او اوگرخوه مرگ ما
لرہ راحت د هر شر نه.

(۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ الْهُدٰی وَالتَّقٰی وَالعَفَافَ

وَالعِغْنٰی .

[مسلم ۳۵۰/۲ - رقم: ۷۰۷۹]

ترجمہ: اے اللہ! زه غوارم تانه هدایت او تقویٰ او پاک دامنی او
د زپه مالداری.

(۸) - اَللّٰهُمَّ لَكَ اَسْلَمْتُ وَبِكَ اَمَنْتُ وَعَلَيْكَ

تَوَكَّلْتُ وَآلَيْكَ اَنْبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ

بِعِزَّتِكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَنْ تُضِلَّنِيْ اَنْتَ الْحَيُّ الَّذِيْ لَا

يَمُوْتُ وَالْجِنُّ وَالْاِنْسُ يَمُوْتُوْنَ . (رواه مسلم ۳۴۹/۲)

ترجمہ: ددے دعا ترجمہ [دگمراهی نه د بچاؤ دعا] عنوان
لانده لپوانده تیره شوه.

(۹) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا عَمِلْتُ وَمِنْ

شَرِّ مَا لَمْ اَعْمَلْ .

[مسلم ۳۴۹/۲، رقم: ۷۰۷۰]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پتا دشر د ہغہ عمل نہ چہ ما
کریدے اود شرد ہغہ عمل نہ چہ مانہ دے کرے۔

(۱۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ
وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ، اَللّٰهُمَّ اَتِ
نَفْسِىْ تَقْوَاهَا وَزَكَّيْهَا اَنْتَ خَيْرٌ مِّنْ زَكَّيْهَا اَنْتَ وَلِيُّهَا
وَمَوْلَاهَا، اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَمِنْ قَلْبٍ
لَا يَخْشَعُ وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ وَمِنْ دَعْوَةٍ لَا يُسْتَجَابُ
لَهَا .

[مسلم ۳۵۰/۲، رقم: ۷۰۸۱]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پتا د کمزورتیا اود سُستی، او
بزدلی، اود بخیل توب، اود بوذا والی اود قبر د عذاب نہ۔ اے اللہ!
زما نفس تہ تقویٰ ور کرہ او پاک تہ کرہ۔ یقینا تہ غورہ پاکونکے تہ
دے۔ تہ زما د نفس دوست تہ او تہ مالک د ہغے تہ۔ اے اللہ! زہ پناہ
غوارم پہ تادے فائدے علم نہ اود ہغہ زہ نہ چہ عاجزی نکوی اود
ہغہ نفس نہ چہ نہ مریری اود ہغہ دعا نہ چہ نہ قبلیری۔

(۱۱) - رسول اللہ ﷺ فرمائیلى دى: چا چہ:

اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الَّذِىْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَىُّ الْقَيُّوْمُ

وَاتُوْبُ اِلَيْهِ .

ترجمہ : بخیننہ غوارم د الله نه هغه ذات دے چه نشته سواد
هغه نه حقدار د بندگی هیخوک، هغه همیشه ژوند دے او تدبیر
کونکے د عالم دے - او توبه او باسم هغه ته .

اولوستلو نو بخیننہ به ورته اوشی، اگر که د میدان جنگ نه
تختیدلے وی - او میدان جنگ نه تختیدل کبیره گناه ده .
[صحیح : ابو داود رقم : ۱۵۱۷، الترمذی : ۳۵۷۷]

(۱۲) - اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ
حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

[بخاری ۹۴۵/۲ - مسلم ۳۴۴/۲ ابو داود رقم ۱۵۱۹]

د دے ترجمہ بار بار تیره شویده .

(۱۳) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَالْقِلَّةِ
وَالذَّلَّةِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ .

[ابو داود رقم ۱۵۴۴ بسند صحیح]

ترجمہ : اے الله ! زه پناه غوارم په تا پورم د غریبی او د کمالی
او د ذلت نه او پناه غوارم په تا د دینه چه زه ظلم او کرم او یا په ما
باندے ظلم اوشی .

(۱۴) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ
وَتَحَوُّلِ عَافِيَتِكَ وَفُجَاءَةِ نِقْمَتِكَ وَجَمِيعِ سَخَطِكَ .

[مسلم ۳۵۲/۲ - رقم : ۷۱۲۰، ابو داود رقم ۱۵۴۵]

ترجمہ : اے الله ! زه پناه غوارم پتا د زائل کیدو د نعمت ستا او د

بدلیدود عاقیت ستانه اود ناخاپی عذاب ستانه اود تولو غصو (ناراضگی) ستانه .

(۱۵) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ سَمْعِیْ وَ مِنْ شَرِّ بَصْرِیْ وَ مِنْ شَرِّ لِسَانِیْ وَ مِنْ شَرِّ قَلْبِیْ وَ مِنْ شَرِّ مَنِّیْ .

[صحیح : ابوداود رقم ۱۵۵۱ - ترمذی ۳۷۳۸]

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پناہ غوارم پہ تا دشر د غورونو زمانہ اود شر دسترگوزمانہ اود شر دژے زمانہ اود شر دزپہ زمانہ اود شر د منی زمانہ .

(۱۶) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَدْمِ وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ التَّرْدِیْ وَ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْغَرَقِ وَ الْحَرَقِ وَ الْهَرَمِ وَ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ یَّتَخَبَّطَنِیَ الشَّیْطَانُ عِنْدَ الْمَوْتِ وَ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَمُوْتُ فِیْ سَبِیْلِکَ مُدْبِرًا وَ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اَمُوْتُ لَدِیْغًا .

[صحیح : ابوداود رقم ۱۵۵۲]

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پناہ غوارم پہ تا د کورد راپریوتو نہ پہ ما باندمے ، او پناہ غوارم پہ تا درار غریدلو نہ - او پناہ غوارم پہ تا د غرقیدو نہ او سوزیدو نہ اود بوذا والی نہ - او پناہ غوارم پہ تا د گمراه کولو د شیطان نہ مالرہ پہ وخت د مرگ کنبے او پناہ غوارم پہ تا ددے نہ چہ ستالار (جہاد) کنبے شارارونکے مرشم - او پناہ غوارم پہ تا ددے نہ چہ مرشم چیچلے شوے .

(۱۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْبَرَصِ وَالْجُنُوْنِ
وَالْجُذَامِ وَمِنْ سَيِّئِ الْاَسْقَامِ .

[صحیح: ابوداود رقم: ۱۵۵۴]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پہ تاد برگی مرض نہ اود
لیونتوب اود جذام اود بدو مرضونو نہ.

(۱۸) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ مُنْكَرَاتِ الْاَخْلَاقِ
وَالْاَعْمَالِ وَالْاَهْوَاءِ وَالْاَدْوَاءِ .

[سند صحیح: الترمذی رقم ۳۸۴۳]

ترجمہ: اے اللہ! پناہ غوارم پہ تاد بدو اخلاقو نہ اود بدو
اعمالو نہ اود بدو خواہشاتو نہ اود بیماربانو نہ.

(۱۹) - اَللّٰهُمَّ اَنْفَعْنِىْ بِمَا عَلَّمْتَنِىْ وَعَلِّمْنِىْ مَا يَنْفَعُنِىْ
وَزِدْنِىْ عِلْمًا وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَىٰ كُلِّ حَالٍ وَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ
حَالِ اَهْلِ النَّارِ .

[صحیح: ترمذی رقم ۳۸۵۱]

ترجمہ: اے اللہ! فائدہ راکرے ماتہ پہ ہغہ علم چہ تا ماتہ
راکریدے اود اسے علم را اوبنایہ چہ فائدہ راکری اوز ما علم ڊیر کرہ او
شکر دے اللہ لره پہ هر حال کنبے - او پناہ غوارم پہ اللہ تعالیٰ د حال د
اور والو نہ.

(۲۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرَكِ

الشَّقَاءِ وَسُوءِ الْقَضَاءِ وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ .

[بخاری رقم: ۶۳۴۷، مسلم رقم: ۷۰۵۲]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پہ تاد سخت مصیبت نہ او د بد
بختی لاندے کولو نہ او د بدے فیصلے نہ او د خوشحالی د دشمنانو
نہ (پہ ما باندے)

(۲۱) - اَللّٰهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيْلَ وَمِيْكَائِيْلَ وَرَبَّ
اِسْرَافِيْلَ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ حَرِّ النَّارِ وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ .

[صحیح: النسائی رقم ۵۰۹۲۔ الصحیحۃ ۱۵۴۴]

ترجمہ: اے اللہ! اے د جبرئیل او د میکائیل اور رب د اسرافیل
ریہ! زہ پناہ غوارم پہ تاد گرمی د اور نہ او د عذاب د قبر نہ.

(۲۲) - اَللّٰهُمَّ مُصْرِفِ الْقُلُوْبِ صَرِّفْ قُلُوْبَنَا عَلٰی
طَاعَتِكَ .

[مسلم: ۶۹۲۱]

ترجمہ: اے اللہ! اے ارونکیہ د زرونو! وارہ وہ زرونہ زمونر
ستا طاعت طرفتہ.

(۲۳) - يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوْبِ ثَبِّتْ قَلْبِيْ عَلٰی

دِيْنِكَ .

ترجمہ: اے ارونکے د زروتو! کلک کرہ زمازہ ستا پہ دین
باندے . [صحیح: الترمذی رقم: ۲۱۴۰، احمد: ۱۲۱۲۸]

وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ وَالْقَسْوَةِ وَالْغَفْلَةِ وَالْعَيْلَةَ
وَالذِّلَّةَ وَالْمَسْكَنَةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَالْكَفْرِ
وَالْفُسُوقِ وَالشَّقَاقِ وَالنِّفَاقِ وَالسُّمْعَةِ وَالرِّيَاءِ وَأَعُوذُ
بِكَ مِنَ الصَّمَمِ وَالْبَكَمِ وَالْجُنُونِ وَالْجُدَامِ وَالْبَرَصِ
وَسَيِّءِ الْأَسْقَامِ .

[المستدرک : ۱۹۸۷، صحیح الجامع الصغیر : ۱۲۸۵ - ابن حبان :

[۱۰۲۳

ترجمہ : اے اللہ ! زہ پناہ غوارم پہ تا سرہ د کمزوری او سُستی او
بزدلی او کنجوسی او بوداوالی او سخت زری توب او بے پرواہی
(غفلت) او محتاجی او ذلت او خواری نہ۔ او پناہ غوارم پہ تا پورے
د غریبی او کفر او نافرمانی او اختلاف او منافقت او شہرت اوربہ
کاری نہ۔ او پناہ غوارم پہ تا پورے د کونر والی او گونگ والی او
لیونتوب او جذام بیماری نہ او د برگی مرض نہ او د ناکارہ بیماریو
نہ۔

(۲۵) - اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ صِحَّةً فِي إِيْمَانٍ، وَإِيْمَانًا
فِي حُسْنِ خُلُقٍ، وَنَجَاحًا يَتَّبِعُهُ فَلَاحٌ وَرَحْمَةً مِنْكَ
وَعَافِيَةً وَمَغْفِرَةً مِنْكَ وَرِضْوَانًا .

[صحیح : المستدرک : ۱۹۶۲، المعجم الكبير رقم : ۷۱۷]

ترجمه : اے اللہ! زہتانہ دایمان پہ حالت کنبے صحت غوارم او
پہ بنائستہ اخلاقو کنبے ایمان (غوارم) او داسے کامیابی چه د هغه
پسے مقصد پوره والی وی او ستانہ رحمت او عافیت او بخنه او
رضا مندی (غوارم)۔

(۲۶) - اللَّهُمَّ قِنِي شَرَّ نَفْسِي، وَاعْزِمْ لِي عَلَىٰ أَرْشِدِ
أَمْرِي، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا
أَخْطَأْتُ وَمَا عَمَدْتُ وَمَا عَلِمْتُ وَمَا جَهَلْتُ -

[صحیح علی شرط الشیخین : المستدرک : ۱۹۲۳ - احمد : ۴/۴۴۴ رقم

: ۲۰۰۰۶ - والحافظ فی الاصابة : ۱۷۳۱)

ترجمه : اے اللہ! ما دخیل نفس دشرونو نہ محفوظ کرہ او ما
تہ د نیک کارونو پوخ همت راکرہ۔ اے اللہ! ما تہ بخنه او کرہ د هغه
گناه چه ما پہ پتہ کری وی او هغه چه ما بنکارہ کری وی او هغه
چه ما پہ هیرہ کری وی او هغه چه ما بنکارہ کری وی او هغه چه ما
پہ هیرہ کری وی او هغه چه ما قصداً کری وی، او هغه چه پرے
پو هہ یم او هغه چه زہ ترے ناخبرہ یم۔ (داتول راتہ معاف کرہ)۔

(۲۷) - اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَظُلْمَنَا وَهَزْلَنَا وَجِدْنَا
وَعَمَدْنَا وَكُلُّ ذَلِكَ عِنْدَنَا. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلْبَةِ
الدِّينِ وَغَلْبَةِ الْعِبَادِ وَشِمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ .

[اسنادہ حسن : المستدرک : ۱۹۵۹ - الطبرانی فی الدعاء : ۱۷۹۴ -

والطبرانی فی الكبير : ۱۳/۹۲ - احمد / ۶۶۱۷ - ابن حبان رقم : ۱۰۲۷ ،
والهیثمی : ۱۷۲/۱۰]

ترجمہ : اے اللہ ! اُو بخیبہ مونبر تہ گناہونہ ز مونبر او ظلم ز مونبر
او تیوقے ز مونبر او رشتیا (سرہ شومے گناہ) ز مونبر او قصد (سرہ شوی
گناہ) ز مونبر۔ او داتول ز مونبر سرہ دی (مونبرہ ئے اقرار کوو)۔ اے اللہ
زہ پہ تا پورمے پناہ طلب کوم د غلبے د قرض نہ او د غلبے د سرو نہ او
د خوشحالی د دشمنانو نہ۔

(۲۸) - اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْئَلُكَ مُوْجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَعَزَائِمِ
مَغْفِرَتِكَ وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ اِثْمٍ وَالْغَنِيْمَةَ مِنْ كُلِّ بَرٍّ
وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ بِعَوْنِكَ مِنَ النَّارِ .

[المستدرک : ۱۹۶۸ فی اسنادہ مقال]

ترجمہ : اے اللہ ! مونبر تانہ سوال کوو د ہغہ خیزونو چہ
ثابتونمکی دی ستا رحمت لره او اسباب د بخیبنے ستا او د ہرمے
گناہ نہ بچاؤ او د ہرمے نیکی غنیمت او پہ جنت باندمے کامیابیدل
او د جہنم نہ ستا پہ مدد نجات (تا نہ غوارم)۔

(۲۹) - اَللّٰهُمَّ احْفَظْنِيْ بِاِسْلَامٍ قَائِمًا، وَاَحْفَظْنِيْ
بِاِسْلَامٍ قَاعِدًا، وَاَحْفَظْنِيْ بِاِسْلَامٍ رَاقِدًا، وَلَا تُشْمِتْ
بِيْ عَدُوًّا حَاسِدًا، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ خَزَائِنُهُ
بِيَدِكَ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَرٍّ خَزَائِنُهُ بِيَدِكَ .

[حسن : المستدرک : ۱۹۶۷] (الصحيحة : ۱۵۴۰)

ترجمہ : اے اللہ ! ما پہ اسلام کنبے اوساتہ دولاړے په حالت کنبے او ما پہ اسلام کنبے اوساتہ د ناستے په حالت کنبے او ما پہ اسلام کنبے اوساتہ د اوده کيدو په حالت کنبے او په ما باندے دشمن او حسد کونکے مة خوش حالوه۔ اے اللہ ! زة له تانه د هر خير سوال کوم چه د هغه خزانے ستا په لاس کنبے دی او په تا پورے پناه غوارم د هر شر نه چه د هغه خزانے ستا په لاس کنبے دی۔

(۳۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ الطَّيِّبَاتِ وَتَرْكُ

الْمُنْكَرَاتِ، وَحُبِّ الْمَسَاكِينِ وَاَنْ تَتَوَبَّ عَلَيَّ،
وَتَغْفِرَ لِيْ وَتَرْحَمَنِيْ، وَاِذَا اَرَدْتَ فِىْ خَلْقِكَ فِتْنَةً فَجَنِّبْنِيْ
اِلَيْكَ مِنْهَا غَيْرَ مَفْتُوْنٍ، اَللّٰهُمَّ وَاَسْأَلُكَ حُبَّكَ وَحُبَّ مَنْ
يُّحِبُّكَ وَحَبَّ عَمَلٍ يُقَرِّبُنِيْ اِلَى حُبِّكَ .

(المستدرک : ۱۹۵۶)

ترجمہ : اے اللہ ! زة له تانه تېول پاک څيزونه او نيکي کول او بلدی پريخودل او د مسکينانو سره د مينے کولو توفيق غوارم۔ (زما در خواست دے) چه زما توبه قبوله کره، او ما اوبخنه او په ما رحم او کره، او کله چه ته خپل مخلوقات په امتحان کنبے اچوے نو ما د امتحان کنبے اچولو نه بغير خپل خان ته را اووبله۔ اے اللہ ! زة تانه غوارم ستا مينه او تا سره د مينه کونکي مينه، او د داسے عملونو

مینہ چہ ما ستا محبت تہ درلندہ کری۔

(۳۱) - اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْاَوَّلُ فَلَا شَيْءَ قَبْلَكَ، وَاَنْتَ
 الْاٰخِرُ فَلَا شَيْءَ بَعْدَكَ، اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ
 نَاصِيْتُهَا بِيَدِكَ، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْاِثْمِ وَالْكَسَلِ، وَمِنْ
 عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْغِنَى، وَمِنْ فِتْنَةِ الْفَقْرِ، وَاَعُوْذُ
 بِكَ مِنَ الْمَآْثِمِ وَالْمَغْرَمِ، اَللّٰهُمَّ نَقِّ قَلْبِيْ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا
 نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْاَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، اَللّٰهُمَّ بَعْدُ بَيْنِيْ وَبَيْنَ
 خَطِيْئَتِيْ كَمَا بَعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ .

(المستدرک : ۱۹۶۵ : صحیح - الذہبی)

ترجمہ : اے اللہ! تہ اولے تانہ مخکنے ہیخ خیز نشتہ او تہ
 آخرے تانہ روستو ہیخ نشتہ۔ زہ پہ تا پورے پناہ غوارم د ہرزندہ
 سرد شر نہ چہ د ہغے تندے ستا پہ لاس کنبے دے او پہ تا پورے پناہ
 غوارم د گناہ نہ او د سستی نہ او د قبر د عذاب نہ او د مال د فتنے نہ
 او د فقر د فتنے نہ او پہ تا پورے پناہ غوارم د گناہ او تاوان نہ۔ اے اللہ!
 زما زہ پاک کرہ د گناہونو نہ لکہ خرنگہ چہ تا سپینے جامے د
 خیری نہ پاکے کریدی۔ اے اللہ! لرے والے راولہ زما او زما د گناہ پہ
 مینخ کنبے لکہ خرنگہ چہ تا د مشرق او د مغرب ترمینخ جدائی
 راوستے دہ۔

(۳۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ عَاجِلِهِ
 وَآجِلِهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ اَعْلَمْ ، وَاعُوْذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ
 كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ مَا عَلِمْتُ مِنْهُ وَمَا لَمْ اَعْلَمْ ، وَاسْأَلُكَ
 الْجَنَّةَ وَمَا قَرَّبَ اِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ اَوْ عَمَلٍ ، وَاعُوْذُ بِكَ مِنَ
 النَّارِ وَمَا قَرَّبَ اِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ اَوْ عَمَلٍ ، وَاسْأَلُكَ خَيْرَ مَا
 سَأَلَكَ عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ مُحَمَّدٌ (ﷺ) وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ
 شَرِّ مَا اسْتَعَاذَ بِكَ عَنْهُ عَبْدُكَ وَرَسُوْلُكَ مُحَمَّدٌ (ﷺ)
 وَاسْأَلُكَ مَا قَضَيْتَ لِيْ مِنْ اَمْرِ اَنْ تَجْعَلَ عَاقِبَتَهُ رُشْدًا .

[صحيح : المستدرک : ۱۹۵۷ - ابن حبان : ۲۴/۳ - ابن ماجه - احمد

۱۳۴/۶، ۱۴۷ - الصحیحة : ۱۵۴۲]

ترجمہ : اے اللہ! زہ تانہ سوال کوم د هر خيرہ هغه زر
 ملاويدنکے وی یاروستو ملاويدونکے وی، هغه چه ماته معلوم
 وی او هغه چه ماته معلوم نه وی۔ او پناه غوارم په تا سره د هر شر
 نه چه زررسيدونکے وی یاروستو۔ هغه چه ماته معلوم وی او
 هغه چه ماته معلوم نه وی او غوارم ستا نه جنت او هغه وينا يا
 عمل چه دے طرف ته نزدی کول کوی، او پناه غوارم په تا پورے د
 اور نه او هغه وينا يا عمل نه چه دے طرفته نزدی کول کوی۔ او زه
 غوارم تانہ هر هغه خير چه تانہ ستا بنده اورسول محمد (ﷺ)

غوبنتے دے او پناہ غوارم د ہغہ شر نہ چہ ستا نہ ستا بندہ اورسول
محمد (ﷺ) پناہ غوبنتے دے۔ او سوال کوم تانہ د ہغہ کار چہ تہ نے
زما دپارہ فیصلہ کومے چہ تہ زما د کار انجام پہ ہدایت باندے کرہ۔

(۳۳) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَیْرَ الْمَسْأَلَةِ، وَخَیْرَ

الدُّعَاءِ وَخَیْرَ النَّجَاحِ وَخَیْرَ الْعَمَلِ، وَخَیْرَ الثَّوَابِ،
وَخَیْرَ الْحَیَاةِ، وَخَیْرَ الْمَمَاتِ، وَثَبِّتْنِیْ، وَثَقِّلْ
مَوَازِیْنِیْ، وَحَقِّقْ اَیْمَانِیْ، وَارْفَعْ دَرَجَاتِیْ، وَتَقَبَّلْ
صَلَائِیْ، وَاغْفِرْ خَطِیْئَتِیْ، وَاسْئَلْكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ
الْجَنَّةِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ فَوَاحِ الْخَیْرِ وَخَوَاتِمَهُ،
وَجَوَامِعَهُ وَاوَّلَهُ وَظَاهِرَهُ وَبَاطِنَهُ، وَالدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ
الْجَنَّةِ اٰمِیْنٌ ط

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ خَیْرَ مَا اَتٰی، وَخَیْرَ مَا اَفْعَلُ، وَخَیْرَ
مَا اَعْمَلُ، وَخَیْرَ مَا بَطَنَ، وَخَیْرَ مَا ظَهَرَ، وَالدَّرَجَاتِ
الْعُلَى مِنَ الْجَنَّةِ اٰمِیْنٌ ط

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ اَنْ تَرْفَعَ ذِکْرِیْ، وَتَضَعَ وِزْرِیْ،
وَتُصْلِحَ اَمْرِیْ، وَتُطَهِّرَ قَلْبِیْ، وَتُحَصِّنَ فَرْجِیْ، وَتُنَوِّرَ

لِي قَلْبِي، وَتَغْفِرَ لِي ذَنْبِي، وَأَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنْ
الْجَنَّةِ آمِينَ ط

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُبَارِكَ لِي فِي نَفْسِي، وَفِي
سَمْعِي، وَفِي بَصَرِي، وَفِي رُوحِي، وَفِي خَلْقِي وَفِي
خُلُقِي وَفِي أَهْلِي، وَفِي مَحْيَايَ، وَفِي مَمَاتِي، وَفِي
عَمَلِي، وَتَقَبَّلْ حَسَنَاتِي، أَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنْ
الْجَنَّةِ آمِينَ ط.

[المستدرک (۱۹۵۴)۔ وقال صحيح الاسناد ووافقه الذهبي۔ وقال
الهيثمى فى مجمع الزوائد : رواه الطبرانى فى الاوسط (والكبير رقم : ۷۱۷)
ورجاله رجال الصحيح غير محمد بن زنبور وعاصم بن عبيد وهما ثقتان]

ترجمه : اے اللہ! زہ تانہ غورہ سوال، او غورہ دعاء او غورہ
کامیابی، او غورہ عمل او غورہ ثواب او غورہ ژوند او غورہ مرگ
غوارم، او ما مضبوط کرہ اوز ماتلے (د میزان) درنہ کرہ اوز ما ایمان
کلك کرہ، اوز ما درجات اوچت کرہ اوز ما مونخ قبول کرہ او
بخشنہ او کرہ ماتہ زما د گناہونو، اوزہ تانہ غوارم د جنت اوچتہ
درجے۔ اے اللہ! زہ تانہ د خیر شروع کونکی او د خیر ختمونکی او د
خیر راجمع کونکی خیزونہ او د خیر اول او بنسکارہ خیر او پت خیر او
اوچت درجات د جنت غوارم، آمین۔

اے اللہ! زہ تانہ د هغه عمل خیر غوارم کوم ته چه زہ راتنگ کوم

اوزة ئے (یوخل) کوم او خیر د هغه عمل چه زة ئے (همیشه) کوم،
 اود هغه عمل چه پت وی او هغه چه بنکاره وی اود جنت اوچت
 درجات آمین۔

ای الله! زة تانه غوارم چه ته زما ذکر اوچت کره اوزما بوج لری
 کره او کار زما برابر کره اوزما زرة پاک کره اوزما دعورت حفاظت
 او کره اوزما دپاره زرة روبنانه کره اوزما گناه معاف کره او غوارم
 ستانه اوچت درجات د جنت آمین۔

ای الله! زة تانه داسوال کوم چه ته زما په نفس اوزما په غور او
 زما په سترگه اوزما په روح اوزما په شکل اوزما په اخلاقو اوزما
 په اهل اوزما په ژوند اوزما په مرگ اوزما په عمل کبے برکت
 و اچوه اوزما مونبر نیک اعمال قبول کره او غوارم تانه اوچت درجات د
 جنت، آمین۔

(۳۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحُزْنِ ،

وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ ، وَضَلَعِ الدِّیْنِ

وَاغْلَبَةِ الرَّجَالِ .

[بخاری : ۹۴۱/۲، ۹۴۲ - شرح السنة : ۱۳۵۵]

ترجمه : ای الله! زة په تا پورے پناه غوارم د فکر او غم اود
 عاجزی او سستی او بخل او بزدلی او د قرض د بوج اود سرود
 غالبه کیدونه۔

(۳۵) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ ،

وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
 فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَفِتْنَةِ الْمَمَاتِ ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوذُ بِكَ مِنْ
 الْمَآْثِمِ وَالْمَغْرَمِ .

[بخاری: ۱۱۵/۱ - شرح السنة رقم (۶۹۱)]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پہ تا پورے پناہ غوارم دقبر د عذاب نہ، او پہ
 تا پورے پناہ غوارم د مسیح دجال دفتنے نہ، او پناہ غوارم پہ تا
 پورے د ژوند دفتنے نہ او د مرگ دفتنے نہ۔ اے اللہ! زہ پناہ غوارم پہ
 تا پورے د گناہ او د تاوان (یا د قرضدارہ کیدو) نہ۔

(۳۶) - سُبْحَانَ رَبِّيْ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ رَبِّيْ

وَبِحَمْدِهِ .

[صحيح: المستدرک: ۱۸۸۹ - بيهقي في شعب الايمان: ۵۹۲ - شرح

السنة: ۶۵۵]

ترجمہ: پاکی دہ رب زمالرہ او د ہغہ دپارہ د کمال صفتونہ
 دی۔

فائدہ: د ابو ذر رضی اللہ عنہ بیمار پرسی تہ رسول اللہ ﷺ
 تشریف راوونو ہغہ عرض وکرو اے د اللہ رسولہ! کوم کلام اللہ
 تعالیٰ تہ زیات محبوب دے؟ وے فرمایل: ہغہ چہ اللہ تعالیٰ د
 ملائکو دپارہ غورہ کریدے، ہغہ دغہ مذکور ذکر دے۔

(۳۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوذُ بِكَ مِنْ يَوْمِ السُّوْءِ، وَمِنْ

لَيْلَةَ السُّوءِ، وَمِنْ سَاعَةِ السُّوءِ، وَمِنْ صَاحِبِ السُّوءِ،
وَمِنْ جَارِ السُّوءِ فِي دَارِ الْمُقَامَةِ .

[حسن: الطبرانی فی الكبير: ۸۱۰ - مجمع الزوائد: ۲۲۰/۷ صحیح

الجامع رقم ۱۲۹۹]

ترجمہ: اے اللہ! بیشک زہ پناہ غوارم دبدے ورخ
نہ، او دبدے شپے نہ او دبد ساعت نہ او دبد ملگری نہ او دبد
گاوندی نہ پہ خائے د اوسیدو کنبے۔

(۳۸) - اَللّٰهُمَّ اَحْيِنِيْ مِسْكِيْنَا، وَاَمِتْنِيْ مِسْكِيْنَا

وَاحْشُرْنِيْ فِيْ زُمْرَةِ الْمَسَاكِيْنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

[صحیح: ترمذی: ۲۴۷۱ - ابن ماجه: ۴۱۲۶]

ترجمہ: اے اللہ! ما مسکین ژوند اوساتہ او د مسکینی پہ
حالت کنبے مرگ راکرہ او د (قیامت پہ ورخ) زما حشر د مسکینانو
پہ دلہ کنبے اوکرہ۔

(۳۹) - اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْجُوْعِ فَاِنَّهُ بِسْ

الضَّجِيْعِ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخِيَاْنَةِ فَاِنَّهَا بِسْتِ الْبِطَانَةِ .

[حسن صحیح: ابوداود: ۱۵۴۷ - ابن ماجه: ۳۳۵۴]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پناہ غوارم پہ تا پورے د لوگے نہ خکہ چہ دا
د اړخ بد ملگری دے، او پناہ غوارم پہ تا د خیانت نہ خکہ چہ دا بدہ
(باطنی) جامہ دہ۔

(۴۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ الْهُدٰى وَالسَّدَادَ .

[مسلم: ۲ / ۳۵۰ رقم: ۷۰۸۷]

ترجمه : اے اللہ! زہ تانہ ہدایت او پہ نیغہ لارہ روانیدل غوارم۔
(یا برابر والے د کارونو)

(۴۱) - اَللّٰهُمَّ اهْدِنِىْ وَسَدِّدْنِىْ .

[مسلم: ۲ / ۳۵۰ رقم: ۷۰۸۶]

ترجمه : اے اللہ! ماتہ ہدایت و کپہ او ما برابر روان کپہ۔

(۴۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ، وَعَمَلٍ

لَا يُرْفَعُ، وَدُعَاۗءٍ لَا يُسْمَعُ .

[صحیح: عن انس تخريج العلم لابی خيثمة: ۱۶۵، مسند احمد رقم:

۱۳۶۹۹، ابن حبان رقم: ۸۳]

ترجمه : اے اللہ! زہ تا پورے پناہ غوارم د ہغہ علم نہ چہ فائدہ

نہ ورکوی، او د ہغہ عمل نہ چہ نہ پور تہ کپری (قبلیدوتہ) او ہغہ

دعاء نہ چہ نہ آوریدے کپری (نہ قبلپری)

فائدہ : د (الطبرانی فی الکبیر: ۲۲۷۰) پہ روایت کنبے ددے سرہ:

وَقَلْبٍ لَا يَخْشَعُ وَنَفْسٍ لَا تَشْبَعُ - الفاظ ہم راغلی دی۔ (یعنی د ہغہ

زہ نہ چہ خشوع پکنبے نہ وی او د ہغہ نفس نہ چہ نہ مرپری۔

(۴۳) - رَضِيْتُ بِاللّٰهِ رَبًّا وَبِالْاِسْلَامِ دِيْنًا وَبِمُحَمَّدٍ

رَسُوْلًا .

[ابوداؤد : ۱۵۲۹ - الصحيحة : ۳۳۴]

ترجمہ : زہد اللہ پہ ربوبیت او د اسلام پہ دین کیدو او د محمد
ﷺ پہ رسول کیدو باندے راضی یم۔

فائدہ : حدیث کنبے راغلی دی : چا چه دا ذکر شوے ذکر او کبر
هغه دپاره جنت واجب شو۔

او مخکنے ذکر شو چه خوک دا سهار او ما بنام ووائی نو الله
تعالیٰ به ئے د قیامت پہ ورخ خامخا راضی کوی۔

(۴۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَشْهَدُکَ وَاَشْهَدُ مَلَائِکَتَکَ
وَ حَمَلَةَ عَرْشِکَ وَاَشْهَدُ مَنْ فِی السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِی
الْاَرْضِ اَنَّکَ اَنْتَ اللّٰهُ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ، وَحَدَّکَ لَا شَرِکَ
لَکَ، وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُکَ وَرَسُوْلُکَ .

[الحاکم : ۵۲۳/۱ رقم : ۱۹۲۰ - الصحيحة : ۲۶۷]

ترجمہ : اے الله! زہد تا گواہ کوم او ستا ملائک او د عرش پورنہ
کونکی ملائک گواہ کوم او هغه خوک چه په آسمانونو او هغه
خوک چه په زمکه کنبے دی هغه گوام پدے خبره چه یقیناً هم نه
حق معبود ئے، نشته حقدار د بندگی سونی ستانہ، ایکی یواخه ئے
ستا هیخوک شریک نشته، او گواهی کوم چه محمد ﷺ ستا
بندہ او ستا رسول دی۔

فائدہ : چا چه دا دعایو کرتہ وکره نو الله تعالیٰ به د هغه یوه
حصه د اور نه آزاده کری او چا چه دا دوه کرتہ ولوسته نو الله تعالیٰ

بہ د ہغہ دوه حصے د اور نہ آزاد کړی او چا چه درمے کرتہ ولوستہ نو
الله تعالیٰ بہ ئے تول د اور نہ آزاد کړی۔

۲- دا ذکر پہ عامو اوقاتو کنبے لوستلے شی۔ او پہ صبا او بیگاہ
کنبے ہم راغله دے لیکن د صبا او بیگاہ والا روایت ضعیف دے
انظر الضعیفة رقم (۱۰۴۱)

(۴۵) - رَبَّنَا أَصْلِحْ بَيْنَنَا وَاهْدِنَا سَبِيلَ الْإِسْلَامِ
وَنَجِّنَا مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَاصْرِفْ عَنَّا الْفَوَاحِشَ مَا
ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَبَارِكْ لَنَا فِي أَسْمَاعِنَا وَأَبْصَارِنَا
وَقُلُوبِنَا وَأَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ وَاجْعَلْنَا شَاكِرِينَ لِنِعْمَتِكَ مُشِينِينَ بِهَا قَائِلِينَ بِهَا
وَأَتِمِّمْهَا عَلَيْنَا .

[صحیح : صحیح الادب المفرد : ۶۳۰، ابن ابی شیبہ رقم : ۲۹۵۳۴]

ترجمہ : اے اللہ! زمونہ ترمینح اصلاح و کرمے، او مونہ د اسلام
پہ لارہ روان کرمے، او مونہ تہ د تیارونہ رنہ طرف تہ نجات راکرہ، او
مونہ نہ بنکارہ او پتے بے حیایی وارہ وہ، او مونہ تہ برکت راکرہ
زمونہ پہ غورونو او زمونہ پہ سترگو او زمونہ پہ زرونو او زمونہ
پہ بیبیانو (او خاوندانو) او زمونہ پہ اولاد کنبے۔ او پہ مونہ باندے
رحم و کرمہ یقیناً تہ توبہ قبلونکے رحم کونکے ئے، او مونہ ستاد
نعمتونو شکر کونکی د ہغے پہ وجہ ستائنا کونکی، د ہغے اقرار

کونکی جوڑ کرہ، او نعمتونہ پہ مونہ باندمے پورہ کرہ۔

(۴۶) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ جَارِ السُّوْءِ، وَمِنْ

زَوْجِ تَشِيْبِنِّیْ قَبْلَ الْمَشِيْبِ، وَمِنْ وَّلَدٍ یَّکُوْنُ عَلَیْ رَبًّا،

وَمِنْ مَالٍ یَّکُوْنُ عَلَیْ عَذَابًا، وَمِنْ خَلِيْلِ مَا کَرِهَتْ عَیْنُهُ

تَرَائِیْ، وَقَلْبُهُ یُرْعَانِیْ، اِنْ رَاَیْ حَسَنَةً دَفَنَهَا، وَاِذَا رَاَی

سَیِّئَةً اَذَاعَهَا۔

[اخرجه الطبرانی فی الدعاء : ۱۴۲۵/۱۳۳۹ و مسند الفردوس للدیلمی :

۱/۱/۱۸۳) وانظر الصحیحة : (۳۱۳۷)]

ترجمہ : اے اللہ! زہ پہ تا پورے پناہ غوارم دناکارہ گاونہی نہ اود
ہغہ بنخے نہ چہ ماد بوڈا والی نہ مخکبے بوڈا کری، اود ہغہ
بچی نہ چہ پہ ما باندمے حکم کونکے جوڑ شی، اود ہغہ مال نہ چہ
پہ ما باندمے عذاب جوڑ شی اود ہغہ چلباز (مکار) دوست نہ چہ د
ہغہ سترگے ماتہ نظر کوی اوزرہ ئے زما پہ تاک وی، کہ (زما)
نیکی وینی ہغہ پتہوی او کہ بدی وینی ہغہ (خلکو) تہ بنکارہ
کوی۔

(۴۷) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ اِيْمَانًا لَا یُرْتَدُّ وَنَعِيْمًا

لَا یَنْفَدُ وَمُرَافَقَةً نَّبِيِّكَ فِیْ اَعْلٰی جَنَّةِ الْخُلْدِ .

[حسن صحیح : مسند احمد رقم : ۴۲۵۵، تخريج احاديث احياء علوم

الدين : ۱۰۰۶ - والطبرانی فی الکبیر : ۵۹/۹، الصحیحة : ۲۳۰۱]

ترجمہ : اے اللہ! زہ تانہ داسے ایمان غوارم چہ بیرتہ نہ واپس
کیری او داسے نعمتونه چہ نہ ختمیری، او پہ اعلیٰ جنتونود
همیشوالی کنبے ستاد نبی ملگرتیا (غوارم)۔

(۴۸) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ لَا یَخْلِطُهُ

شَیْءٌ

[صحیح : صحیح الادب المفرد : ۶۷۵]

ترجمہ : اے اللہ! زہ تا پورم پناہ غوارم د هغه شر نہ چہ د هغه
سرہ هیخ شے یو خائے شومے نہ وی۔

فائده : داد ابوالدرداء رضی اللہ عنہ دعا ده۔

(۴۹) - اَللّٰهُمَّ مَتَّعْنِیْ بِسَمْعِیْ وَبَصْرِیْ وَاجْعَلْهُمَا

اَلْوَارِثَ مِنِّیْ، وَانصُرْنِیْ عَلٰی عَدُوِّیْ وَارِنِیْ مِنْهُ تَارِیْ .

[صحیح الادب المفرد : ۶۵۰]

ترجمہ : اے اللہ! ماتہ زما پہ غور او نظر سرہ فائده راکرہ، او دا
دوارہ زمانہ روستو باقی پریده، او زما دشمن پہ مقابلہ کنبے زما
مدد و کرہ او ماتہ د هغه بدلہ (انتقام) راو بنایہ۔

(۵۰) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وَمِنْ

عَذَابِ النَّارِ وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ

عَذَابِ الْقَبْرِ وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْغِنٰی وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ

فِتْنَةُ الْفَقْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ .

[بخاری: ۹۴۳/۲]

ترجمہ: اے اللہ! زہ پہ تا پورے پناہ غوارم دفتنے د اور نہ او د عذاب د اور نہ او پہ تا پورے پناہ غوارم دفتنے (امتحان) د قبر نہ، او پہ تا پورے پناہ غوارم د عذاب د قبر نہ او پہ تا پورے پناہ غوارم دفتنے د مالدارئ نہ او پہ تا پورے پناہ غوارم دفتنے د فقر (غریبئ) نہ او پہ تا پورے پناہ غوارم دفتنے د مسیح دجال نہ۔

(۵۱) - اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْهَرَمِ

وَالْمَاثِمِ وَالْمَغْرَمِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وَعَذَابِ النَّارِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْغِنَىٰ وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْفَقْرِ وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ، اَللّٰهُمَّ اغْسِلْ عَنِّيْ خَطَايَاىَ بِمَاءِ الثَّلَجِ وَالْبَرْدِ، وَنَقِّ قَلْبِيْ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْاَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَبَاعِدْ بَيْنِيْ وَبَيْنَ خَطَايَاىَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ .

[بخاری: ۹۴۲/۲، رقم: ۶۳۶۸]

ترجمہ: اے اللہ! پہ تا پورے پناہ غوارم د سستی او د بوداوالی او د گناہ او د قرض نہ او د قبر دفتنے نہ او د قبر د عذاب نہ او دفتنے د

اُور نہ او د عذاب د اُور نہ او د ضرر د فتنے د مالدارئ نہ او پہ تا پورے
 پناہ نیسم د فتنے د غریبی نہ، او پہ تا پورے پناہ نیسم د فتنے د
 مسیح د جال نہ۔ اے الله! ما نہ زما گناہونہ د واورے او د گلی پہ اُویو
 سرہ وینخہ، او زما زرہ د گناہونو نہ داسے صفا کرہ لکہ چہ تہ
 سپینہ جامہ د خیر و نہ صفا کوے، او زما او زما د گناہونو ترمینخ
 داسے جدا راولہ لکہ چہ تا د مشرق او د مغرب ترمینخ جدائی
 راوستے دہ۔

(۵۲) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِکَ وَرَحْمَتِکَ،

فَاِنَّهٗ لَا یَمْلِکُهَا اِلَّا اَنْتَ .

[صحیح: المعجم الکبیر رقم: ۲۰۲۲۶ صحیح الجامع الصغیر: ۱۲۷۸]

ترجمہ: اے الله! زہ تا نہ ستا فضل او ستا رحمت غوارم، خکہ

چہ ددے مالک صرف ہم تہ ئے۔

(۵۳) - اَللّٰهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِیْ وَآمِنْ رَوْعَاتِیْ، وَاَقْضِ

عَنْیْ دَیْنِیْ . [صحیح الجامع الصغیر: ۱۲۶۲]

ترجمہ: اے الله! زما عورتونہ پتہ وساتہ او زما یرے پہ امن

کنبے کرہ او زما نہ زما قرض ادا کرہ۔

(۵۴) - اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِیْکَ لَهٗ

وَ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ وَ اَنَّ عِیْسٰی عَبْدُ اللهِ وَرَسُوْلُهٗ

وَ کَلِمَتُهٗ اَلْقَاہَا اِلٰی مَرْیَمَ وَرُوْحٌ مِنْہٗ وَ الْجَنَّةُ حَقٌّ وَ النَّارُ

حَقُّ

[بخاری: ۱/۴۸۸، رقم: ۳۴۳۵ مسلم رقم: ۱۴۹]

ترجمہ: زہ گواہی کوم چہ نشته حقدار د بندگی سوی د الله نه
ایکی یواخے دے، ہیخ شریک ئے نشته، او محمد ﷺ د هغه بنده
او د هغه رسول دے، او یقیناً عیسیٰ علیہ السلام د الله بنده او د هغه
رسول دے او د هغه کلمه ده چہ مریم ته ئے غورزولے ده او د هغه د
طرف نه روح دے، او جنت حق دے او اور حق دے۔

فائده: په حدیث کبے راغلی دی: چا چہ دا وویل نو هغه ته به
د جنت اته وارہ دروازے کولاوے شی په کومه ئے چہ خوبنه وی، ترے
ننوزی۔ دا روایت د مسلم دے۔ او په روایت د بخاری کبے دی چہ الله
تعالیٰ به ئے جنت ته داخل کری که هر عمل ئے کرے وی۔

(۵۵) - اَللّٰهُمَّ تَوَفَّنِيْ مَعَ الْاَبْرَارِ، وَلَا تُخَلِّفْنِيْ فِي

الْاَشْرَارِ، وَالْحَقْنِيْ بِالْاٰخِيَارِ .

[صحیح: صحیح الادب المفرد: ۶۲۹]

ترجمہ: اے الله! ماتہ د نیکانو خلکو سرہ مرگ راکرہ او ماد
شریانو سرہ مہ پریدہ او ماد غوره خلکو سرہ یو خائے کرہ۔

فائده: دا د امیر المؤمنین عمر فاروق رضی الله عنه دعا ده۔

**د هغه سورتونو او آيتونو بيان چه د هغه فضيلت
په صحيح احاديثو كښ راغلي او په خاص ځايونو
كښ لوستل شي**

فائده : د قرآن مجيد د لوستلو ډير فضائل په احاديثو كښه

راغلي دي، ليكن دلته مونږ د موقع او محل سورتو نه ليكو :

(۱) - سُورَةُ الْفَاتِحَةِ : په مانځه كښه د لوستلو نه علاوه

د مريض يا چيچل شوي په دمولو كښه هم لوستل كيږي، لكه د

باره كښه د ابوسعيد خدری حديث امام بخاری او مسلم راوړيدی .

[بخاری رقم : ۲۲۷۶ - مسلم : ۵۸۶۳]

دارنگ سورت الفاتحه د اوده كيدو وخت كښه هم لوستل راغلي

دي، لكه ابن كثير ۱/ ۱۲ - كښه دا حديث راغلي دي .

(۲) - سُورَةُ الْبَقَرَةِ : حديث كښه راځي : كوم كور كښه

چه سورت بقره لوستل شي نو هلته شيطان نه راځي (نو د سورت

بقره لوستل پكار دي). (مسلم ۱/ ۲۷۰)

(۳) - آيَةُ الْكُرْسِيِّ : ډير فضائل احاديثو كښه راغلي دي دا د

هر مانځه نه روستو، دارنگ د اوده كيدو وخت كښه لوستل پكار

دي كما تقدم (بخاری رقم : ۳۲۷۵)

(۴) - سُورَةُ الْكَهْفِ : د جمع په ورځ د سورة الكهف لوستل

صحيح احاديثو كښه راغلي دي . نبی عليه السلام فرمائي : كوم

انسان چه د جمع په ورځ سورت كهف اولوستلو نو هغه لره به الله

تعالی دراتلونكي جمع پورې يوه خاصه رنرا ورکړي .

[السنن الكبرى للنسائي رقم: ۶۲۰۹، الحاكم رقم: ۲۰۷۲]

بل روایت کنبے راخی : هغه له به یوه رنرا ورکړی لکه ددې ځائے نه (یعنی د لوستونکي دځائے نه) تر مکه مکر مې پور مې .

[السنن الكبرى للنسائي رقم: ۱۰۷۲۲، ابن کثیر ۳/۷۰]

دارنگ حدیث کنبے راخی : چا چه د سورة الكهف اولنی لس آیتونه زده کرل نو د دجال نه به محفوظ شی - (مسلم : ۱۹۱۹)
نو د سورت کھف اولنی آیتونه یادول هر مسلمان له پکار دی -
(۶) - سورة بنی اسرائیل او سورة الزمر :

عائشه رضی الله عنها فرمائی : رسول الله ﷺ به تر هغه نه اوده کیدو تر څو چه به ئه دغه دوه سورتونه نه وولوستلی -

(ترمذی رقم (۳۶۴۶) وسنده صحیح)

(۷) - "آلم تنزیل السجده" او "تبارک الذی" :

حدیث کنبے راخی : رسول الله ﷺ به دغه دوه سورتونه هم د شپې د اوده کیدو په وخت کنبے لوستل او ددې په لوستلو کنبے ډیر حکمتونه دی چه هغه دلته د بیان نه بهر دی - ترمذی رقم (۳۶۴۵) -

(۸) - "سورة الكافرون" : دنوفل رضی الله عنه نه روایت ددې

چه رسول الله ﷺ ماته او فرمایل : سورة الكافرون وایه او بیا اوده کیره، ځکه دا د شرک نه براءت (بیزاری) ده .

ابوداود رقم (۵۰۵۵) ترمذی (۳۶۴۳) وسنده صحیح .

(۹) - "سورة الاخلاص او معوذتین" : رسول الله ﷺ به چه

کله د شپې اوده کیدو نو دا درې واړه سورتونه به ئه یو ځل اولوستل او په لاسونو مبارکو کنبے به ئه تف تف او کړو او په ټول بدن به ئه

درے خُله لاسونہ راخکل . [بخاری رقم: ۵۰۱۷، مسلم، ابوداؤد (۵۰۵۶)].

دارنگ دغه درے سورتونہ د هر فرض مانخه نه روستو يوخل
لوستل سنت دی . [ترمذی رقم: ۳۰۷۹ صحیح]

دارنگ دغه دوه روستنی سورتونہ د هر مصیبت او مرض په
وخت کبے لوستلے شی .

[ابوداؤد رقم: ۱۴۶۵ باب فی المعوذتین]

دارنگه رسول الله ﷺ عبد الله بن خبيب رضی الله عنه ته
وفرمايل: قل هو الله احد او معوذتین هر صبا او بیگاہ درے درے
کرته وایه [تکفیک کُل شیء] دابه ستا دپاره د هر شی نه کافی شی .
[الترمذی رقم: ۳۵۷۵، النسائی ۵۴۲۸، احمد رقم: ۲۲۷۱۶ باسناد حسن]

د درود شریف د الفاظو بیان

(۱) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ نِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ عَلَيْهِ
السَّلَامُ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ .

[ابوداؤد ۹۸۱ - بسند صحیح]

ترجمه: اے الله! رحمت را اولیږه په محمد ﷺ باندے چه امی
پیغمبر دے او په آل د محمد علیه السلام باندے .

(۲) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلَى اَهْلِ بَيْتِهِ وَعَلَى
اَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ

حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَعَلَى
 أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ
 حَمِيدٌ مَجِيدٌ .

[مسند احمد رقم: ۲۳۲۲۱، صحيح - شعيب]

ترجمہ : اے اللہ! رحمت را اولیٰ پرہ پہ محمد ﷺ او د ہغہ پہ
 کور والو او د ہغہ پہ بیبیانو او د ہغہ پہ اولادو لکہ خرنک چہ تا
 رحمت رالیزلے دے پہ آل د ابراہیم علیہ السلام باندے . بیشکہ تہ
 ستائیلے شوے، شرافت والائے - او برکت را اولیٰ پرہ پہ محمد ﷺ او
 پہ کور والو د ہغہ او پہ بیبیانو د ہغہ او پہ اولاد د ہغہ لکہ خرنک
 چہ تا برکت رالیزلے دے پہ آل د ابراہیم علیہ السلام باندے .
 بیشکہ تہ ستائیلے شوے شرافت والائے .

(۳) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى
 آلِ اِبْرَاهِيْمَ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى
 آلِ اِبْرَاهِيْمَ .

[جلاء الافہام بسند صحیح / ۴۴]

(۴) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ
 كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ
 وَاَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ

حَمِيدٌ مَجِيدٌ

[بخاری ۱/۴۷۷ رقم: ۳۳۶۹]

(۵) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ
 كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ
 مَجِيْدٌ. اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
 بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى آلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ
 مَجِيْدٌ.

[بخاری رقم: ۳۳۷۰]

(۶) - اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ كَمَا
 صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ، وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،
 كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَآلِ اِبْرَاهِيْمَ .

[رواه البخاری ۲/۹۴۰ رقم: ۴۷۹۸]

ترجمہ : اے اللہ! رحمت نازل کرہ پہ محمد (ﷺ) باند چہ ستا
 بسندہ او رسول دے لکہ خنگہ چہ تارحمت نازل کریدے پہ ابراہیم
 علیہ السلام باندے او برکت نازل کرہ پہ محمد (ﷺ) او د ہغہ پہ
 آل باندے لکہ خنگہ چہ تابرکت نازل کرے پہ ابراہیم علیہ السلام
 او د ہغہ پہ آل باندے، یقیناتہ د صفت مستحق ئے او شرافت والا
 ئے .

فائده: د درود شریف الفاظ نور هم ډیر شته چه ددے الفاظو نه اوږده دی. دا بهترین درودونه او په صحیح سند سره ثابت دی - که تفصیل غواړے نو د مولوی زکریا کتاب ((فضائل درود)) کښه او گوره لیکن په هغه کښه هغه د علامه سخاوی نه بعض ضعیف درودونه هم نقل کړیدی چه سندونه ئه ضعیف دی - د وړد او وظیفه دپاره مختصر درود ډیر ځله وایه - او د درود ډیر زیات فضائل دی چه دا ځائے ئه د بیان نه دے. چه د هغینه یو فضیلت دا دے چه حدیث کښه راغلی دی، نبی علیه السلام فرمائی:

إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَأَكْثِرُوا عَلَيَّ الصَّلَاةَ فِيهِ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ.

[اخرجه ابو داود والنسائی وابن ماجه والدارمی ۱/۳۶۹ و احمد ۴/۸ والحاکم ۱/۲۷۸ بسند صحیح]

ترجمه: یقیناً ستاسو په ورځو کښه د جمعے ورځ بهترینه ورځ ده، نو تاسو پدے کښه په ما باندے درود زیات وایی، ځکه چه ستا سو درود په ما باندے پیش کیرې (د ملائکو په ذریعه).

اَسْمَاءُ حُسْنَى

حدیث کنبے راغلی دی : اِنَّ لِلّٰهِ تِسْعَةً وَتِسْعِيْنَ اَسْمًا مِائَةً اِلَّا وَاحِدًا، مَنْ اَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ .

[بخاری رقم : ۲۷۳۶، مسلم رقم : ۶۹۸۵ من حدیث ابی ہریرۃ رضی اللہ عنہ

- مشکوٰۃ ۱/۹۹]

ترجمہ : بیشک اللہ تعالیٰ دپارہ یو کم سل (۹۹) نومونہ دی، چا چہ د هغه اِحْصَاء او کرہ، جنت تہ بہ داخل شی .

د اِحْصَاء دیرمے معانی دی . اِحْصَاء معنی یادول، او د هغه پہ معنی باندے پو هیدل، د هغه وِرْد کول، پہ هغه یقین کول او د هغه پہ وسیلہ دعا کول . (کما فی شرح اللہ الحسنی)

د اللہ تعالیٰ نمونہ دیر دی، دا پکنبے قرآن او حدیث کنبے مونر تہ معلوم شویدی :

الرَّحْمَنُ

هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ

(نهایت مهربان) (هغه اللہ چہ د هغه نہ سوا حقدار د عبادت نشته)

الْقُدُّوسُ

الْمَلِكُ

الرَّحِيمُ

(دھر عیب نہ پاک)

(بادشاہ)

(دیر رحم کونکے)

الْمُهَيِّمُ

الْمُؤْمِنُ

السَّلَامُ

(نگهبانی کونکے)

(دھر آفت نہ سلامتیا ور کونکے) (امن ور کونکے)

الْمُتَكَبِّرُ	الْجَبَّارُ	الْعَزِيزُ
(دیر دلوئی والا)	(د خرابی صحیح کونکے)	(غالب)
الْمُصَوِّرُ	الْبَارِئُ	الْخَالِقُ
(صورت جوړونکے)	(تیک تیک جوړونکے)	(پیدا کونکے)
الْوَهَّابُ	الْقَهَّارُ	الْغَفَّارُ
(دیر بخشش کونکے)	(دیرے غلبے والا)	(دیر بخنہ کونکے)
الْعَلِيمُ	الْفَتَّاحُ	الرِّزَّاقُ
(دیر پوہیدونکے)	(دیر فیصلہ کونکے)	(دیر روزی ور کونکے)
الْخَافِضُ	الْبَاسِطُ	الْقَابِضُ
(دیر خکتہ کونکے)	(دیر فراخہ کونکے)	(روزی وغیرہ تنگ کونکے)
الْمُذِلُّ	الْمُعِزُّ	الرَّافِعُ
(ذلت ور کونکے)	(عزت ور کونکے)	(پورتنہ کونکے)
الْحَكَمُ	الْبَصِيرُ	السَّمِيعُ
(اتہل فیصلہ کونکے)	(لیدونکے)	(اوریدونکے)

الْعَدْلُ

اللَّطِيفُ

الْخَبِيرُ

(بالکل صحیح انصاف کونکے) (دباریکو خیزونو لیدونکے) (پورہ خبردار)

الْحَلِيمُ

الْعَظِيمُ

الْغَفُورُ

(صبرناک) (عظمت والا) (بہ گناہ بخشنونکے)

الشَّكُورُ

الْعَلِيُّ

الْكَبِيرُ

(قدردار، پہ لہ باندے دیر شے ور کونکے) (اوجتے مرتبے والا) (دیر لوئی)

الْحَفِیْظُ

الْمُقِیْتُ

الْحَسِیْبُ

(حفاظت کونکے) (خوراکونہ پیدا کونکے-تولولرہ پیژندونکے) (حساب کونکے)

الْجَلِيلُ

الْكَرِيمُ

الرَّقِیْبُ

(لوئی بزرگی والا) (بغیرد غوختلونه ور کونکے) (نگھبان)

الْمُجِیْبُ

الْوَاسِعُ

الْحَكِيمُ

(دعا قبلونکے) (فراخی والا) (لوئی حکمت والا)

الْوَدُودُ

الْمَجِیْدُ

الْبَاعِثُ

(دیر محبت والا) (دیر شرافت والا) (دقبرونو نہ ژوندے کونکے)

الشَّهِيدُ   الْحَقُّ   الْوَكِيلُ

(حاضر و موجود) (خپلو صفاتو سره ثابت ذات) (کار سنبالونکے)

الْقَوِيُّ   الْمَتِينُ   الْوَلِيُّ

(قوت والا) (نهایت طاقت والا) (کار ساز)

الْحَمِيدُ   الْمُحْصِي   الْمُبْدِئُ

(د صفت مستحق) (بنه شمارونکے) (ابتدائی پیدا کونکے)

الْمُعِيدُ   الْمُحْيِي   الْمُمِيتُ

(دوباره پیدا کونکے) (ژوندی کونکے) (مرکونکے)

الْحَيُّ   الْقَيُّومُ   الْوَاجِدُ

(همیشه ژوندی) (تدبیر کونکے) (بالفعل په هر کمال سره متصف)

الْمَاجِدُ   الْوَاحِدُ   الْآحَدُ

(شرافت والا) (یو ذات) (ایکی یواخے)

الصَّمَدُ   الْقَادِرُ   الْمُقْتَدِرُ

(بے حاجتہ) (قدرت والا) (دیرزیات قدرت لرونکے)

الْمُقَدِّمُ   الْمُؤَخَّرُ   الْأَوَّلُ

(مخکنے کونکے) (روستو کونکے) (دتلو نہ اول)

الْآخِرُ   الظَّاهِرُ   الْبَاطِنُ

(دتلو نہ آخری) (بیکارہ) (پت)

الْوَالِيُّ   الْمُتَعَالِيُّ   الْبَرُّ

(دتمامو کائناتو متولی) (دمخلوق د صفتو نہ اوچت) (دیر احسان کونکے)

التَّوَابُ   الْمُنتَقِمُ   الْعَفْوُ

(دیرہ توبہ قبلونکے) (انتقام اخستونکے) (معاف کونکے)

الرَّءُوفُ   مَالِكُ الْمَلِكِ   ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

(دیر شفقت کونکے) (دتلو ملک مالک) (د اوچت شان او عزت والا)

الْمُقْسِطُ   الْجَامِعُ   الْغَنِيُّ

(دیر انصاف کونکے) (تولولرہ جمع کونکے) (دتلو نہ ہے حاجتہ)

الْمُغْنِيُّ   الْمَانِعُ   الضَّارُّ

(نورولرہ غنی کونکے) (منع کونکے) (نقصان رسونکے)

النَّافِعُ   النُّورُ   الْهَادِيُ

(نفع رسونکے) (تولو لره رو بنانه کونکے) (هدایت کونکے)

الْبَدِيعُ   الْبَاقِيُ   الْوَارِثُ

(بلا مثال پیدا کونکے) (همیشه پاتے کیدونکے) (دتولو دفنا کیدونه بعد باقی)

الرَّشِيدُ   الصَّبُورُ   الْحَيُّ

(هدایت ور کونکے) (دیر برداشت کونکے) (دیر حیا کونکے)

السَّيِّئُ   الْحَنَّانُ   الْمَنَّانُ

(دیر پردہ اچونکے) (شفقت کونکے) (دیر احسان کونکے)

الْمُسْتَعَانُ   الْعَلَامُ   الْمُحْسِنُ

(مدد طلب کرے وشوے) (دیر پوهه - دهرے خبرے نه خبر) (دیر بنیگره کونکے)

الْجَمِيلُ   الْمَوْلَى   النَّصِيرُ

(بنیاسته شکل) (مددگار - مالک، دوست) (مدد کونکے)

السَّيِّدُ   الْمُسْعِرُ   الطَّيِّبُ

(سردار، آقا) (نرخ لگونکے) (پاکیزه)

الْوَتْرُ	الْكَرِيمُ	الْأَكْرَمُ
(طاق - یو)	(عزت والا)	(دیر عزتمند - سخا والا)
الشَّافِي	الْأَعْلَى	الْمُبِينُ
(شفا ور کونکے)	(دیر اوچت)	(وضاحت کونکے)
الْعَالِمُ	غَافِرُ الذَّنْبِ	قَابِلُ التَّوْبِ
(پوہ)	(گناہ معاف کونکے)	(توبہ قبلونکے)
شَدِيدُ الْعِقَابِ	ذُو الطَّوْلِ	الْجَوَادُ
(سخت عذاب ور کونکے)	(طاقت والا)	(سخا کونکے)
الرَّفِيقُ	أَهْلُ التَّقْوَى	أَهْلُ الْمَغْفِرَةِ
(نرمی کونکے)	(قابل خوف)	(قابل دبخسنے)
خَيْرُ الْحَافِظِينَ	خَيْرُ الرَّاحِمِينَ	أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ
(بہترین حفاظت کونکے)	(دتولو نہ بہتر رحم کونکے)	(دتولو نہ زیات رحم کونکے)
خَيْرُ الْغَافِرِينَ	خَيْرُ النَّاصِرِينَ	
(دتولو نہ بہتر بخسنہ کونکے)	(دتولو نہ بہتر مدد کونکے)	

أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ نِعْمَ الْمَوْلَى نِعْمَ النَّصِيرُ

(د تولو نه بهتر فيصله کونکے) (بهترین مددگار) (نبه امدادی)

فَعَالَ لِمَا يُرِيدُ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ الْقَرِيبُ

(د څه اراده چه کوی هغه کوی) (د عزتمند عرش مالک) (نزدی)

الْقَائِمُ الْأَعَزُّ السُّبُوْحُ

(تدبیر کونکے - پوهه) (د تولو نه زیات عزت والا) (د هر عیب نه پاک)

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا

او د الله دپاره بنائسته نومونه دی نو تاسو ددے نومونو په وسیله

د هغه نه دعا غواړئ.

د هغه ذکر او دعا بیان، چه خلق
نې کوی او هغه دین کنر ثابت نه وی

(۱) - پل باندے د تیریدو دعا

رَبِّ سَلِّمْ رَبِّ سَلِّمْ

دا دعا چرته مونږ د احادیثو په کتابونو کبے نه ده موندلے

صرف دومره ده چه بخاری وغیره کنبه راخی چه په پل صراط باندې د تیریدلو په وخت کنبه به انبیاء علیهم السلام دغه الفاظ وائی .

(۲) - د شمع د بلولو په وخت کنبه - **الْحَافَا** لفظ لوستل او د شمع د مړه کولو په وخت کنبه - **"مِنَ التَّعْفُفِ"** لفظ لوستل چرته احادیثو کنبه نه دی راغلی .

(۳) - په سورلی باندې د سوریدلو په وخت - **وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ** - لوستل په دې نیت چه دا امان دې د غرقیدو نه نو دا روایت ابن السنی رقم (۵۰۰) طبرانی، او ابویعلی راوړیدې لیکن موضوع (د خان نه جوړشوی) دې اوگوره .

[الكلم الطيب رقم ۱۴۵ - ضعيف الجامع رقم ۱۲۴۸ - ۱۸۰ / ابن كثير ۴۴۶/۲، ميزان الاعتدال ۴/۴۹۷]

(۴) - د مانځه نه پس سر باندې لاس کیخودل او - **يَا قَوِيَّ يَا قَوِيَّ** - **وَيْلُ يَا - اَللّٰهُمَّ اَذْهِبْ عَنِّي الْهَمَّ وَالْحُزْنَ** - لوستل صحیح حدیث کنبه ندی ثابت، دا همیشه دپاره وئیل بدعت دې .

[مجمع الزوائد ۱۰/۱۱۰ - ضعيف الجامع - ۴۴۲۹، ابن السنی رقم ۱۱۳ وفي السنن والمبتدعات ۱/۷۱ - بدعة قبيحة]

(۵) - د سورلی نه موندلو په وخت بعضی خلق - **سورة قريش** - لولی، دا چرته ندی ثابت که چاته معلوم وی، مونږ ته دې هم اوښائی .

(۶) - د اذان د - **أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ**

وئیلو په وخت کنبه غټی گوټی په سترگو راخکل، او دا وئیل - **قُرَّةَ عَيْنِي بِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ** - دا چا د خان نه دروغ جوړ کړیدی .

(موضوعات د ملا علی قاری)

(۷) - نَوَيْتُ لِسُنَّةِ الْإِعْتِكَافِ مَا دُمْتُ فِي

هَذَا الْمَسْجِدِ :

دا هم چرته دین کنبه ندی ثابت بلکه لوستل ئه بدعت دے او مسجد ته د داخلیدو په وخت کنبه د اعتکاف نیت کول سنت نه دی ځکه چه د نبی علیه السلام او د عامو صحابو نه نقل ندی، صرف د یعلی بن امیه صحابی نه نقل دے په حیاة الصحابه ۱۱۰/۳ - او په حلیة الاولیاء ۳۱۲/۳ - کنبه لیکن د هغه سند هم نه دے معلوم.

(۸) - نَوَيْتُ أَنْ أَتَيْمَّمَ لِرَفْعِ الْحَدَثِ وَلَا سُبْحَةَ الصَّلَاةِ

- دا نیت په تیمم کنبه هم چا د ځان نه خپل کور کنبه جوړ کړیدے. د پیغمبر نه ندے ثابت.

(۹) - نَوَيْتُ أَنْ أُوَدِّيَ لِلَّهِ أَرْبَعَ تَكْبِيرَاتِ الْجَنَازَةِ

مُتَوَجِّهًا إِلَى جِهَةِ الْكَعْبَةِ الشَّرِيفَةِ وَالِدُّعَاءَ لِهَذَا الْمَيِّتِ.
دا هم بے سنده او د ځان نه جوړ شومے نیت دے. هیڅ ثبوت نه لری.

(۱۰) - **سورة کوثر** - لوستل په وخت د لیدلو د گډو بیزو

کنبه پدے نیت چه پدے سره د دغه کنده په مقدار ثواب ملاوېږی
دا قسم روایات په فضائلو د سورتونو کنبه د ځان نه جوړ شویدی -
او دا روایات موضوعه تفسیر ثعلبی، تفسیر بیضاوی او تفسیر

کشاف د زمخشری معتزلی راوړیدی د سورت په اول او کله د سورت په آخر کښی . جا هلان او په تحقیقه خلق پر عمل کوی او حال دا دے چه دغه روایات یو ظالم ملا جوړ کړیدی لکه دا خبره اهل تحقیق ته معلومه ده .

(اُوگوره موضوعات د ملا علی القاری)

(۱۱) - د خلور رکعتو تراویح نه روسته :

سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْكَبْرِيَاءِ وَالْجَبْرُوتِ .

لوستل چرته حدیث کښی نشته، بعض رسالو کښی ئے لیکلے دے لیکن خه اصل ئے نشته . دارنگ : يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ - لوستل پس د هر دوه رکعتو د تراویحو نه هم ندے ثابت . يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ - کلمه خوشته لیکن په دے خاص موقعه کښی ئے وئیل ندی ثابت .

(۱۲) - درود تاج لوستل جائز ندی خکه په هغه کښی د شرک الفاظ دی، چا د خان نه جوړ کړیدے، د حدیثو په کتابونو کښی هیخ وجود نه لری .

(۱۳) - مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ

تَارَةَ الْاٰخِرٰى .

دا ایتونه لوستل په وخت د خاورے راړولو کښی په قبربانده د نبی علیه السلام نه ندی ثابت نو لوستل ئے بدعت دے .

(۱۴) - اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ بِحَقِّ اَنْبِیَّائِكَ

وَ اَوْلِیَّائِكَ .

ای الله ! زه تانه په وسیله د انبیاء علیهم السلام او اولیاء سوال

کوم - دا قسم وسیله نیول بدعت دے، پہ صحیح احادیثو کنبے
چرتہ ہم دا قسم وسیله ثبوت نہ لری بلکہ وسیله اللہ تعالیٰ تہ د
ہغہ پہ بنائستہ نومونو او صفاتو نیول پکار دی -

دارنگ دژوندی نیک عملہ سہری نہ دعا غوختل پہ احادیثو
کنبے شتہ دے خو لیکن نیکان خلق اللہ تعالیٰ تہ وسیله کول
بدعت دے -

نو علامہ جزریٰ چہ پہ حصن حصین کنبے دا لیکلی چہ د آدابو
د دعا نہ دا دہ چہ وسیله اونیسے پہ نیک بندگانو - نو دا خبرہ نے خطا
اوبے بنیادہ کریدہ، خکہ چہ پہ نیک بندگانو وسیله نیول بدعت
دے .

وَسُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ
إِلَيْكَ وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ
بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

کمپوزنگ و اعراب و تحقیق و اضافات :

ابوزہیر سیف اللہ شیخ آباد پشاور.

التاریخ : - ذی الحجۃ الحرام / سنہ ۱۴۲۵ھ

الموافق : ۱۹/۱۰/۲۰۰۵ یوم الاربعاء

تحقیق جدید : رجب ۱/ ۱۴۳۹ھ

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**